

Birkenes kommune

Økonomi- og handlingsplan 2021 -2024 Årsbudsjett 2021

Kommunestyrevedtak 120/20 - 10.12.2020

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens innledning	7
Kommunestyrets vedtak.....	9
Forutsetninger for økonomi- og handlingsplanen	13
Økonomiske hovedlinjer og utfordringer	14
Nasjonalt	14
Kommunesektoren	14
Utviklingstrekk i Birkenes	15
Demografi og utvikling	15
Folkehelse og levekår	17
Verdiskapning og vekst	17
Birkenes kommune – status og hovedutfordringer fremover	17
Målhuset.....	21
Visjon	21
Samfunns mål	22
Innbyggermål.....	22
Fokusområder.....	22
Organisasjonsmål.....	23
Verdier	23
Handlingsprogram	23
Omstilling og utvikling for å effektivisere tjenestene	23
Virksomhetsstyring	24
Samfunnsutvikling	26
Oppvekst	27
Helse og velferd	28
Øke inntektene	29
Finansielle måltall	30
Bevilgningsoversikt drift	31
Kommentarer til bevilgningsoversikt drift	32
Skatt og rammetilskudd	32
Skatt på eiendom.....	33
Andre direkte eller indirekte skatter (konesjonsavgift).....	34
Kapitaltilskudd sykehjem/omsorgsboliger og øvrige rentekompensasjoner	34
Integreringstilskudd	34
Renteinntekter og kortsiktig likviditet	34

Utbytte fra Agder Energi	34
Finansavkastning obligasjoner og aksjer	35
Kalkulatoriske renter og avskrivninger VA-området.....	35
Ordinære avskrivninger.....	35
Renteutgifter investeringsgjeld	35
Renteutgifter startlån.....	35
Avdrag på lån.....	35
Kommunens utvikling i langsiktig gjeld, renter og avdrag.....	36
Garantiforpliktelser.....	37
Ubundne avsetninger.....	37
Bevilgninger budsjettområder i drift.....	38
Investeringer 2021 – 2024	40
Investeringsprosjekter i planperioden	41
Vann og avløp	44
Teknisk forvaltning.....	46
Nybygg-ombygginger-kommunale boliger.....	47
Oppgradering bygg og uteområder	49
Inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift.....	52
Idrett-kultur-friluftsliv.....	53
IKT og bredbånd i spredt bosetting.....	54
Samfunns-, steds-, og næringsutvikling	54
Kommunale veier.....	56
Tilskudd til andres investeringer	57
Investeringer i aksjer og eiendeler	57
Utlån.....	57
Tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler	58
Prosjekter som har vært til vurdering	59
Enhetene.....	61
Virksomhetsstyring	62
Samfunnsutvikling felles	63
Kommunikasjon og kultur	65
Teknisk forvaltning.....	68
Teknisk drift.....	70
Oppvekst felles	73
Birkeland skole	76
Herefoss skole.....	78

Engesland oppvekstsenter.....	79
Valstrand skole	81
BLINK kulturskole.....	82
Ressurssenteret	84
Helse og velferd - felles	86
NAV	88
Boveiledertjenesten.....	90
Hjemmetjenesten	92
Sykehjemmet.....	94
Kirken	96
Prisliste.....	97

Kommunedirektørens innledning

I kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2021-2024 beskrives det som skal være forsvarlige og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne i Birkenes kommune. I årene som kommer, er det viktig å ha tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og kvalitet for å kunne gi forsvarlige tjenester innenfor de rammene kommunen har å forholde seg til. Endring og omstilling, digitalisering, godt samarbeid på tvers i hele organisasjonen og samarbeid over kommunegrensene er nødvendig for å kunne møte utfordringene.

Gjeldende økonomi- og handlingsplan 2020 – 2023 synliggjør at Birkenes kommune har en anstrengt økonomi, med et driftsnivå som er høyere enn det inntektsrammene dekker. For å oppnå balanse i planen, ble det innarbeidet udefinerte innsparinger fordelt ut på områdene, og bruk av disposisjonsfond.

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett for 2021, og videre plan frem til 2024, bygger på gjeldende økonomiplan, vedtak i kommunestyret gjennom 2020, kommuneproposisjon 2021 og forslag til statsbudsjett 2021, og er forankret i kommuneplanen. I planen som legges frem er det synliggjort at for å opprettholde budsjettbalanse i perioden, må utgifter reduseres og/eller inntekter økes. Arbeidet med økonomi- og handlingsplan 2021-2024, og budsjett for 2021 har pågått gjennom store deler av 2020. Det har vært en omfattende prosess med store deler av organisasjonen involvert. Dette har resultert i forslag til hva som er nødvendige tiltak fremover.

I 2020 har det vært en markant økning i tjenestebehov, som må videreføres i planperioden. Dette har en stor kostnad, og det har vært nødvendig med tøffe prioriteringer. Mange foreslåtte tiltak er ikke kommet med i planen, og flere tiltak er utsatt utover i perioden. Økte behov må i stor grad dekkes innenfor rammen som er tildelt enhetene tidligere år.

Økonomiplanen bærer igjen preg av at det skal gjennomføres store investeringer. I forlengelsen av økte tjenestebehov, oppstår også behov for investeringer for å kunne gi hensiktsmessige tjenester. Dette gjelder f.eks. ulike type boliger. I tillegg til enkelte nye prosjekter, inneholder forslaget i stor grad planlagte investeringer som er videreført og justert fra vedtatt økonomiplan.

Da Norge stengte 12. mars, ble Birkenes kommune satt i beredskap for å håndtere koronapandemien. Pandemien er alvorlig for liv og helse, og innføring av omfattende smitteverntiltak har påvirket mye. Dyktige medarbeidere har bidratt til at kommunen har klart å balansere en krevende situasjon med ordinær drift, og vi har klart å opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud. Hvilken betydning covid-19 vil ha videre inn i 2021 er usikkert, men regjeringen har signalisert at kommunene vil kompenseres for eventuelle merutgifter og mindreinntekter, uten at vi sikkert vet hvordan det blir.

Birkenes kommune er et samfunn i endring. Befolkningssammensetningen endrer seg, og vi må sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling i kommunen vår. Vi ønsker å bygge gode lokalsamfunn, og det er nødvendig med åpen kommunikasjon mellom folkevalgte, innbyggere og administrasjon. Det er store forventninger til kommunen og de kommunale tjenestene. Samtidig skal kommuneorganisasjonen tilstrebe en så effektiv tjenesteproduksjon som mulig. Forventninger må avklares, og dette skal bli ivaretatt gjennom planlagt oppfølging av kommunens vedtatte planstrategi, hvor det legges til rette for gode prosesser som involverer bredt.

Alle kommunens ansatte ønsker hver dag å gjøre en god jobb for at Birkenes kommune skal være et godt sted å bo og drive næring i. Tjenestene skal utvikles i tråd med retningen som er gitt gjennom kommuneplanens tre hovedmål:

- Birkenes kommune fremmer livsglede og mestring gjennom hele livet
- Barnehagene og skolene fremmer mestring, læring og utvikling for alle
- Vi har tre levende sentra og skaper gode vekstvilkår for næringsutvikling

Det ligger et stort omstillingsarbeid foran oss. Det økonomiske handlingsrommet for Birkenes er begrenset. Situasjonen innebærer at vi må tenke nytt. Vi må få mest mulig ut av de ressursene vi har tilgjengelige, men også ta til oss at vi må redusere aktiviteten i tjenestene for å sikre forsvarlig drift. Kommunedirektøren, med sin administrasjon, skal legge til rette for at våre folkevalgte settes i stand til å fatte riktige avgjørelser, og har tro på at vi alle ønsker å arbeide i tråd med kommunens visjon:

«Sammen skaper vi vekstmiljø for alle»

Birkeland 03.11.20

Anne Stapnes, kommunedirektør

Kommunestyrets vedtak

1. Forslag til økonomi- og handlingsplan for 2021 - 2024 og årsbudsjett 2021 med tilhørende bevilgningsbudsjett i drift, inkludert bruk av avsetninger til fond, samt investeringer for 2021 og forutsetningene i punkt 1-12 vedtas.
2. Skatt
 - a. Skatteøren settes til 12,15 %.
 - b. Forskudd på skatt for 2021 utskrives med de maksimalsatser som Stortinget bestemmer for både formue og inntekt.
 - c. Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 første ledd bokstav a skrives det i 2021 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 7,0 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 3,7 promille.
 - d. Det beregnes et bunnfradrag for bolig og fritidseiendom for 2021 på kr 50 000 som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. eiendomsskatteloven § 11 andre ledd.
 - e. Med hjemmel i overgangsregelen til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 skrives det i 2021 ut skatt på det særskilte grunnlaget med en skattesats på 7,0 promille. Det særskilte grunnlaget skal baseres på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og installasjoner ikke skal tas med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik fire sjudeler av differansen, og reduseres med en sjudel hvert påfølgende år.
 - f. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:
 - Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap, jf. eiendomsskatteloven § 7a.
 - Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren, jf. eiendomsskatteloven § 7b.
 - Nye boliger fritas for eiendomsskatt første året etter ferdigstillelse, jf. eiendomsskatteloven § 7c.
 - g. Eiendomsskattegrunnlaget for boligeiendommer skal basere seg på Skatteetatens formuesgrunnlag og tilhørende sentralt fastsatt reduksjonsfaktor jf. eiendomsskatteloven § 8 c-1.
 - h. Eiendomsskatten skrives ut i fire terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25 første ledd. Forfallsdato første termin er 25.02, andre termin er 25.05, tredje termin er 25.08 og fjerde termin er 25.11.
 - i. Eiendomsskatt med lavere årsbeløp enn kr 1.000 skrives ut i sin helhet i første termin med forfallsdato 25.02.
3. Fra 1.1.2021 endres de kommunale gebyrer, leiepriser m.m. i henhold til prislisten innarbeidet i dokumentet.
4. Kommunale gebyrer gjeldene eierseksjonsloven og oppmålingstjenesten skal ifølge gebyrregulativet reguleres i forhold til kartindeksen pr 1.1.2021. I 2021 reguleres gebyrer i henhold til eierseksjonsloven, mens gebyrer gjeldene oppmålingstjenesten holdes uendret.
5. For investeringsprosjekter planlagt avsluttet i 2020, men som i henhold til fremdrift først blir avsluttet i 2021, foreslås det overført restmidler av budsjetttrammen til 2021 på kr 23,05 mill. i henhold til forslag til investeringsplan for 2021-2024 og investeringsbudsjett for 2021. Inntekter/tilskudd knyttet til ikke avsluttede prosjekter i 2020 overføres tilsvarende med kr 0,90 mill. Momskompensasjon på kr 4,09 mill. medfølger investeringsprosjektene over til 2021. Totalt utgjør dette netto kr 18,06 mill.

6. I 2021 opptas langsiktig investeringslån på inntil kr 64,468 mill. I tillegg opptas kr 18,0 mill. i startlån til videre utlån. Kassekredittgrensen settes til kr 20,0 mill.
7. Kommunedirektøren, og de som er delegert budsjettmyndighet, påser at de budsjetterte beløp til de forskjellige formål strekker til, jf. Kommuneloven § 14-5.
8. Kommunedirektøren iverksetter tiltak som medfører at udefinerte innsparinger og effektiviseringstiltak i driften blir gjennomført i planperioden. Formannskapet involveres i prosessen.
9. Kommunedirektøren sørger for at hensynet til forsvarlig arbeidsmiljø ivaretas ved gjennomføring av økonomiplan 2021-2024 og årsbudsjett 2021.
10. Kommunedirektøren innarbeider endringer i budsjettet for 2021 når konsekvensene av vedtatt statsbudsjett i Stortinget er gjort kjent for Birkenes kommune.
11. Økonomiske omdisponeringer vedtatt i kommunestyret 10.12.2020
 - a. Investering «9665 Gatelys» gjøres som en samlet offentlig utlysning i 2021. Økte utgifter til renter og avdrag mer enn oppveies av raskere innsparing på strøm. Antatt innsparing i 2022 og 23 på 100.000, - hvert år.
 - b. Investeringsprosjektet «9656 Kommunale boliger» strykes. Eventuelt behov skal løses med tildelingsboliger. Redusert lånebehov på kr 3.000.000, - i 2023 og samme beløp i 2024. Estimert reduksjon i avdrag og renter på kr 110.000, - i 2023 og 250.000, - i 2024.
 - c. Investeringsprosjekt «9258 Kulturskolen Blink». Rammen reduseres til 10.000.000, - og flyttes til 2023. Sett i lys av at barnetallene er synkende, så antar kommunestyret at det bør være mulig å komme fram til rimeligere løsninger enn opprinnelig oppgitt i budsjettet. Estimert reduksjon i avdrag og renter på kr 900.000, - i 2022, 750.000, - i 2023 og 600.000, - i 2024.
 - d. Kommunedirektørens punkt 2c, siste setning endres til: I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 3,7 promille.
 - e. Kommunedirektørens punkt 6, endres til: I 2021 opptas langsiktig investeringslån på inntil kr 64,468 mill. I tillegg opptas kr 18,0 mill. i startlån til videre utlån. Kassekredittgrensen settes til kr 20,0 mill.
Summen av forslagene og innsparingene over gir en ekstraavgift i 2021 på kr 900.000, -. Dette dekkes inn gjennom Birkenes kommune sitt ekstra tilskudd i statsbudsjettet på kr 4.800.000, -. Det øvrige av disse midlene reduserer bruk av disposisjonsfond.

Summen av forslagene og innsparingene over i 2022 og 2023 hhv 100.000,- og 60.000,- i ekstra inntekt som settes av på disposisjonsfond/reduserer fondsbruk. I 2024 gir forslagene og innsparingene en ekstra avgift på 50.000,- som tas av disposisjonsfond.
 - f. Det bevilges 800.000,- som kommunalt kapitaltilskudd til idrettslagenes anleggssøknader i 2021, inkludert Trialklubben som er en del av Herefoss idrettslag. Midlene tas fra fond. Midlene fordeles som følger:
Rehabilitering kunstgress 11er-bane Birkenes IL - 400.000,-
Fotball og friidrettsbane IL Gry - 250.000,-
Klubbhus/sanitær Herefoss IL Trial - 50.000,-

Kiosk/sanitær Birkenes IL - 100.000,-

- g. For øvrig endres det totale låneopptaket pr år i planperioden som konsekvens av endringene over, nytt låneopptak blir som følger:
2021: 64,468 mill kr.
2022: 52,331 mill kr.
2023: 59,446 mill kr.
2024: 23,030 mill kr.
Totalt alle fire år: 199,275 mill kr.

12. Øvrige tilleggspunkter og tekstendringer vedtatt i kommunestyret 10.12.2020

- a. Tekst s.58 utgår: «Klimaplan. Det er vedtatt at det skal utarbeides klimaplan, men det er ikke avsatt spesifikke investeringsmidler til dette i planperioden.»
- b. Ny tekst s.62, under tiltak i 2021: «Klimaplan. Det er vedtatt at det skal utarbeides en Klima- og Miljøplan i Birkenes. Det oppnevnes en Referansegruppe og mandat for dette arbeidet og arbeidet med planen blir igangsatt i løpet av 2021.»
- c. Tekst side 54 for «9676 Steds- og næringsutvikling», første setning slettes.
- d. Ved utlysning av høring på nedleggelse av Herefoss skole, skal høringsfristen økes fra 6 til 10 uker. Kommunestyret tar videre til orientering at det i økonomiplanperioden er lagt inn besparelse med forutsetning av nedleggelse av Herefoss skole fra august 2022. Kommunedirektøren bes finne andre innsparinger dersom kommunestyret etter endt høring velger å fortsette driften av skolen på Herefoss etter august 2022. En eventuell nedleggelsesprosess skal ta utgangspunkt i at skolebygget fortsatt skal være i kommunalt eie og støtte opp under aktivitet i Herefoss.
- e. Det skal vurderes om eldreboligene på Herefoss kan avhendes og om behovet i stedet kan erstattes av nye tildelingsboliger i eksempelvis det tilstøtende boligfeltet i Homlegardsheia.
- f. Investering «9412 Bredbånd i spredt bosetting» skal dersom behovet i 2021 går ut over 2.000.000, - omdisponere inntil 1.500.000, - fra «9516 Diverse oppgradering og småprosjekt bygg». Motsvarende beløp tilføres i så fall fra 9412 til 9516 i 2022.
- g. Investering «9134 Kommunedelplan næring», tilleggstekst: På grunn av viktigheten ved å komme videre med å legge til rette for ny næringsetablering, skal arbeidet med kommunedelplan næring påbegynnes så tidlig som mulig i 2021. Arbeidet skal ta hensyn til behovet for næringsarealer i alle de tre sentraene i kommunen.
- h. Birkenes kommune har i dag ikke noen hurtigladestasjoner for elbil, dette til tross for at et langt stykke av stamveien Rv41 går gjennom kommunen. Kommunestyret ber administrasjonen komme med egen sak i første halvår 2021 knyttet til ladestasjoner. Saken skal belyse plasseringer inkludert nødvendig strømtilførsel, samt mulighet for ekstern finansiering. Ladestasjon på Birkeland og Herefoss langs Rv41 har førsteprioritet, dernest også ladestasjon på Engesland.
- i. Investering «9556 Driftsbygg Engesland» endres til «Vann og avløp Engesland». Engesland har i dag VA som på ingen måte tilfredstiller standardene og det er et sterkt behov for å gjøre oppgraderinger på området.

- j. Investering «9557 Butikk Engesland» endres til: «9557 Stedsutvikling Engesland». Beløpene kr. 2 600 i 2021 og 2 500 i 2022, til sammen 5 100 går til stedsutvikling.
- k. Samskapingscenteret. Vi har et kommunestyrevedtak om samskapingscenteret på Birkeland. I det vedtaket har vi nedsatt ei arbeidsgruppe og bevilget penger. Arbeidet er godt igang og det har vært møte med mulige utbyggere. Vi har hatt fellesmøte og møte med hver enkelt utbygger som har ønsket det. Denne prosessen må ikke stoppes nå.
- l. Eiendomsselskap. Eiendomsselskap kan gi Birkenes Kommune en ny måte og forvalte eiendom på. Dette kan blant annet gi en bedre forvaltning av næring og næringseiendommer. Dette er en sak det har vært jobbet mye med og er kommet langt i utredninger. Derfor må denne saken videreføres slik at vi får en sak til kommunestyret innen rimelig tid.
- m. Kommunestyret ber kommunedirektøren se på følgende områder under uspesifiserte innsparinger:
 - Rammeavtaler
 - Innkjøpsordninger
 - Bruk av konsulent
- n. Videre ber kommunestyret ordfører ta initiativ til å evaluere :
 - utvalgstrukturen
 - godtgjørelse til politikere
 - møte struktur (temamøter og dagmøter)

Forutsetninger for økonomi- og handlingsplanen

Kommuneloven

I henhold til kommunelovens § 14-4 pålegges kommunene å utarbeide en økonomiplan som viser hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Kommunen kan ikke vedta andre planer som har vesentlig betydning for kommunens handlefrihet uten at de økonomiske konsekvenser er vurdert i forhold til de rammer som er vedtatt i økonomiplanen. Økonomiplan og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Sammenheng mellom økonomiplan og kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planens samfunnsdel beskriver visjonen, konkretiserer politiske mål (samfunns mål) og strategier for utviklingen av Birkenes kommune. Planen trekker opp visjon og mål for kommunen både som samfunn, som myndighet og som tjenesteyter. Den peker på behov på ulike samfunnsområder og sier noe om hvordan behovene kan dekkes, og den legger grunnlag for viktige prioriteringer og bruk av virkemidler. Samfunnsdelen av kommuneplanen ble sist revidert og behandlet av kommunestyret i 2015. Økonomiplanen er handlingsdelen til kommuneplanen, og inneholder konkrete tiltak for å nå målsetningen i kommuneplanen. Det er viktig at kommuneplanen og økonomiplanen henger sammen.

Økonomi- og handlingsplan – den kortsiktige delen

I Birkenes er kommuneplanens kortsiktige del og økonomiplanen etter kommuneloven slått sammen til ett dokument og kalles økonomi- og handlingsplan. Den gjelder for fire år av gangen og revideres årlig. I handlingsplanen skal målsettingene i kommuneplanen vurderes i forhold til tilgjengelige ressurser med sikte på realistiske løsninger. Handlingsplanen skal inneholde mål som er gjennomførbare i kommende 4-årsperiode.

Handlingsplanen skal også legge rammer for samfunnsutviklingen med grunnlag i kommuneplanen. Hvordan kommunens tjenesteyting og forvaltning påvirker utviklingen av samfunnet skal være en del av vurderingene i handlingsplanen.

Resultatrapportering

De årlige resultatrapportene fra enhetene skal gjøre rede for måloppnåelse, gjennom utvalgte indikatorer. Som oppfølging av kommuneplanen skal det velges ut et sett indikatorer som er relevante i forhold til målsettinger i kommuneplanen. Arbeidet med å definere relevante måleindikatorer for alle enheter i organisasjonen er påbegynt, men det gjenstår et arbeid med å ferdigstille dette helhetlig.

Statlige forutsetninger for kommunalforvaltningen

Stortinget fastsetter kommunens skatt- og rammeinntekter ved behandling av statsbudsjettet. Inntektene kommer i hovedsak fra tre kilder: skatt på inntekt og formue, overføringer fra staten og brukerbetaling.

Kommunen kan vedta endringer for egenfinansiering, f.eks. eiendomsskatt.

Gjennom fastsetting av skattøre, størrelsen på rammetilskudd og øremerkede tilskudd har staten kontroll med størsteparten av kommunens inntekter. Det betyr at kommunens handlefrihet i stor grad er avhengig av hva de sentrale myndigheter beslutter om det økonomiske opplegget.

Økonomiske hovedlinjer og utfordringer

Nasjonalt

Hvert 4. år legger Finansdepartementet frem en perspektivmelding for stortinget hvor fremtidens utfordringer for landet og regjeringens strategi for å møte dem blir presentert. Regjeringen hadde planlagt å legge frem ny perspektivmelding i 2020, men ble stanset da koronaviruset traff norsk økonomi i mars. Planen er å legge den frem vinteren 2021.

I nasjonalbudsjettet 2021 (Meld.St. 1 2020-2021) legger regjeringen frem tilstanden og de samlede utsiktene for norsk økonomi. Den økonomiske utviklingen i Norge påvirker i stor grad utviklingen av rammevilkårene for kommunesektoren.

Sitat fra nasjonalbudsjettet for 2021 om norsk økonomi;

« Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt det siste halvåret. Koronaviruset rammer liv og helse. Pandemien og smitteverntiltakene har fått store konsekvenser både for enkeltpersoner og bedrifter, og for norsk og internasjonal økonomi. De langsiktige konsekvensene av viruspandemien kjenner vi ennå ikke omfanget av, og det er fortsatt fare for tilbakeslag i bekjempelsen av viruset både i Norge og andre land.

Koronapandemien har gitt et tilbakeslag i norsk økonomi uten sidestykke i etterkrigstiden. I takt med at smittenivået har falt og de strengeste smitteverntiltakene er blitt lempet på, har aktiviteten i økonomien økt. Høyere oljepris og sterk økning i forbruket har også trukket opp verdiskapingen. Den registrerte arbeidsledigheten var i slutten av mars den høyeste i etterkrigstiden, men avtar raskt. Vi anslår nå en nedgang i BNP for Fastlands-Norge på 3,1 pst. i år, etterfulgt av en oppgang på 4,4 pst. neste år. Dette bringer aktivitetsnivået neste år opp til et høyere nivå enn før krisen, men likevel lavere enn det som var forventet utvikling før krisen. Styrken i gjeninnhenting er usikker og avhengig av hvordan smitten utvikler seg. Anslagene er basert på at det ikke kommer en ny smittebølge med like omfattende økonomiske konsekvenser som vi opplevde i vår, og at en vaksine mest sannsynlig blir tilgjengelig i løpet av neste år.»

Med dagens regelverk for utjevning av inntektene kommunene imellom, har Birkenes kommune begrensede muligheter til å påvirke egne inntekter. Det som er avgjørende er hvilke rammevilkår staten gir til kommunesektoren.

Kommunesektoren

Regjeringens forslag til kommuneopplegg i statsbudsjettet for 2021 forutsetter en realvekst i frie inntekter på kr 2,0 mrd. (fylkeskommunene kr 0,4 mrd. Og kommunene kr 1,6 mrd.). Veksten er i tråd med det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai. Realvekst i frie inntekter til kommunesektoren, kr 1,6 mrd., er fordelt på følgende hovedområder: merkostnader demografi (kr -0,9 mrd.) og satsinger innenfor veksten i frie inntekter (kr -0,1 mrd.). Det summerer seg til kr -1,0 mrd.; m.a.o. et positivt handlingsrom til kommunesektoren på kr 0,6 mrd. I forslag til statsbudsjett er det forutsatt en deflator på 2,7% (2,2% på lønnsvekst og 3,4% prisstigning).

Som forutsetning i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021, er det lagt til grunn en lavere skattereduksjon i 2020 enn i revidert nasjonalbudsjett (RNB) i mai (-1,4%). Det forutsettes nå en skattereduksjon til kommunene på kr 1,8 mrd. (-0,3%). Videre er deflator i 2020 justert opp fra 1,4% i RNB til 1,6% som forutsetning i nasjonalbudsjett 2021 (lønnsvekst 1,7% og pris 1,5%).

Regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett vil bli vedtatt i Stortinget en gang før jul.

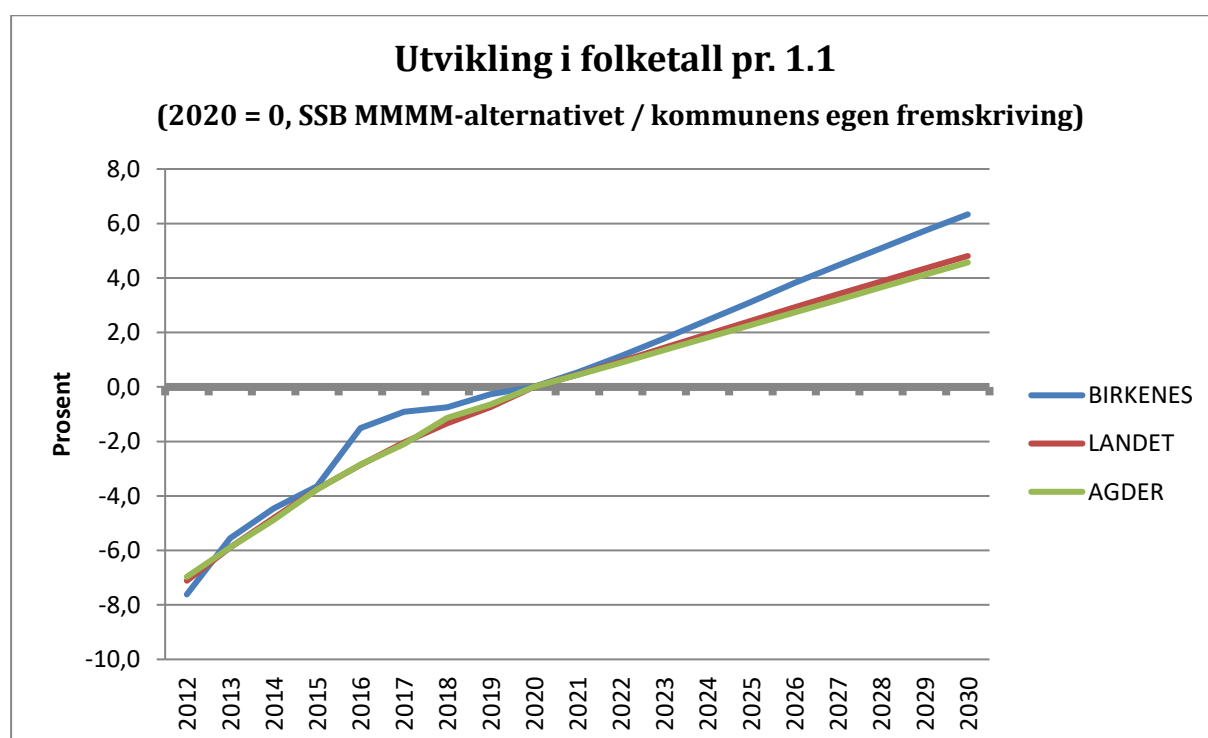
Regjeringen la fram forslag om tilleggbevilgninger til 2021-budsjettet i november med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021 gjeldende Covid-19, med tilhørende bevilgningsforslag. Dette utgjør kr 4,4 mrd. i økt innbyggertilskudd – med kommunevis fordeling slik som tidligere varslet, + 321 mill. kr i økt innbyggertilskudd + 1,5 mrd. kr i skjønnsmidler.

I revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2021 presenteres de samlede økonomiske konsekvensene av virusutbruddet for kommunesektoren.

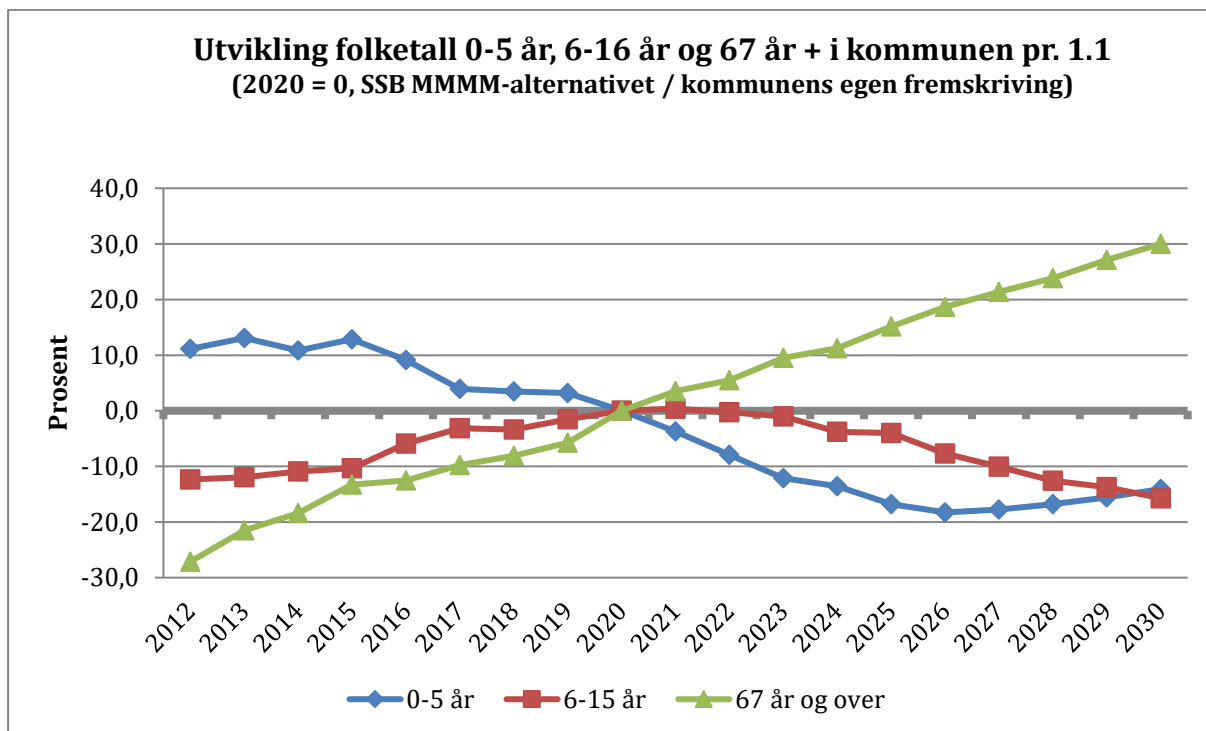
Utviklingstrekk i Birkenes

Demografi og utvikling

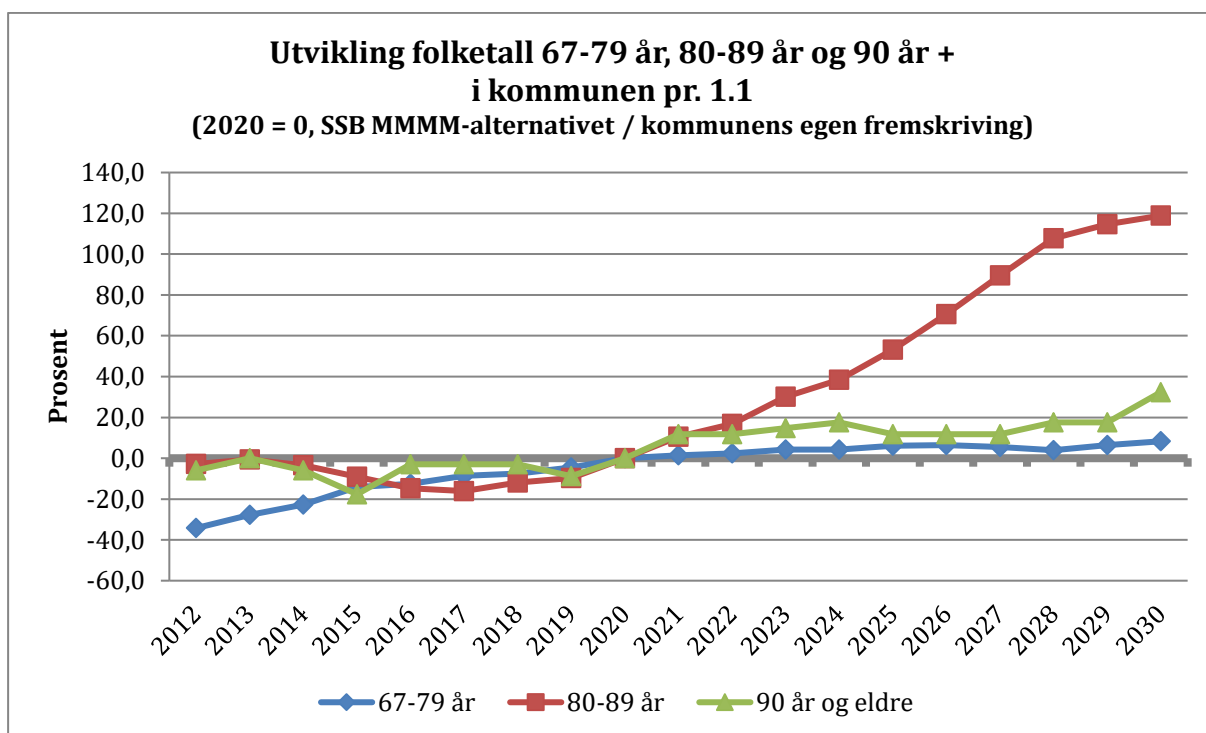
Endringer i sammensetning av befolkningen, den demografiske utviklingen, har stor betydning for hvilke tjenester det er behov for i kommunen.

Basert på nye befolkningsframskrivninger som ble offentliggjort i august 2020, er prognosen at Birkenes kommune vil få en sterkere vekst i befolkningen enn landet for øvrig. Veksten er imidlertid ikke like sterk som prognosene fra tidligere framskrivninger i 2018 og 2016.

Befolkningen blir helt klart eldre. Birkenes går fra å ha vært en barnerik kommune med ung befolkning til vekst i den eldre delen av befolkningen.

Veksten er sterkest i aldersgruppen 80-89 år.

Folkehelse og levekår

Birkenes kommune, som resten av Agder, har utfordringer når det gjelder de grunnleggende sosialøkonomiske faktorene som inntekt, utdanning og arbeid. Levekår og folkehelse påvirkes av dette.

«Utenforskap» og sosial ulikhet i helse er blant de største nasjonale og lokale utfordringene. Det er utfordringer knyttet til kvinners yrkesdeltagelse og andelen deltidsansatte.

Arbeidsledigheten i 2020 fra januar t.o.m. september er 3,0 %. Det er en økning på 1,8 % sammenlignet med samme periode i fjor. I Agder er arbeidsledigheten på 3,5 %, mens landet har 5,4 %. Birkenes har litt lavere arbeidsledighet enn kommunene rundt oss. Kommunen har imidlertid noe høyere andel av uføretrygdete enn andre. Lavt utdanningsnivå er den største risikofaktoren for å havne utenfor arbeid og utdanning. Det er særlig ungdom som er utsatt, og det er usikkert hvordan pandemien vil påvirke arbeidsmarkedet på lang sikt. I Birkenes er utdanningsnivået noe lavere enn i landet ellers.

Verdiskapning og vekst

Birkenes kommune har flest industriarbeidsplasser i Agder pr. innbygger. Det blir viktig fremover å utvikle næring og arbeidsplasser, ikke bare i Birkenes, men i hele fylket og landsdelen. Det er en stor andel av kommunens arbeidsføre som pendler ut av kommunen. Kort avstand til nærliggende byer gjøre kommunen attraktiv å bo i.

Samarbeidsavtalen med Business Region Kristiansand gir også kommuneadministrasjonen og bedriftene et nettverk for kompetanseutveksling, ideer og tilgang til utviklingsprosjekter som en ellers ikke ville hatt for utvikling av næringsliv lokalt og regionalt. Felles strategi og handlingsplan skal rulleres i 2021 med involvering fra kommunene.

FNs bærekraftsmål anbefales forankret i kommunens planverk. Kommuneplanens samfunnsdel skal revideres i 2021-2022 med sannsynlig oppstart på høsten. I denne prosessen vil det være naturlig å vurdere utfordringer, muligheter og sammenhenger mellom bærekraftsmålene og kommunens prioritering av mål.

Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides en klimaplan. Dette er ikke påbegynt, men planlegges påbegynt høsten 2021.

Birkenes kommune – status og hovedutfordringer fremover

Det fremkommer en markant økning i tjenestebehov i løpet av 2020, og som må videreføres i planperioden.

Endringen kommer i hovedsak innenfor følgende områder:

- Hjemmetjenesten- flere brukere med behov for omsorgstjenester og brukere med økte behov for omsorgstjenester
- Psykisk helse
- Prisvekst tilskudd private barnehager
- Flere barn med skole i andre kommuner
- Flere brukere med behov for ressurskrevende tjenester og brukere med økte behov for denne type tjeneste

En del av dette var kjent når økonomi- og handlingsplan 2020-2023 og årsbudsjett 2020 ble utarbeidet og vedtatt, men det har kommet flere behov og en del har blitt mer omfattende. Behovene gir seg utslag utover i planperioden, og det har vært nødvendig med tøffe prioriteringer.

Det mest vesentlige av det som ikke er tatt med er nevnt nedenfor:

- Tilskudd til idrettslagene i henhold til forslag til handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet for perioden 2022- 2024
- Det legges opp til og ikke ta inn flere lærlinger i 2021. Videre utøkning av antall lærlinger er skjøvet utover i perioden
- Spesifikke midler for avlevering av papirarkiv til Kuben
- Utbygging av Natveitåsen barnehage er utsatt, med tilhørende reduserte driftsutgifter
- Midler til ambulerende team for å ivareta barn og unge som faller utenfor
- Skolene må klare seg med de midlene de har ifht. behov og forsøke å nedjustere noe
- Boveiledertjenesten får dekket noen nye behov, men ellers må enheten klare en del av de eksisterende utfordringene innenfor de økonomiske rammene som foreslås
- Hjemmetjenesten har meldt behov utover det som foreslås som økonomisk ramme for enheten
- Økt behov for stillingsbrøk til kommuneoverlege med den følge at enkelte oppgaver må løses av kommunalsjef

I forlengelsen av økte tjenestebehov, oppstår også behov for investeringer for å kunne gi hensiktsmessig tjenester. Dette gjelder f.eks. ulike type boliger. Tilsyn ved rensesanlegget på Birkeland har avdekket flere alvorlige avvik. Lukke avvikene vil kreve betydelige investeringer i planperioden.

Nye hovedplaner for vei og bygningsmasse dokumenterer et stort etterslep som har oppstått over tid. Hovedplanene avdekker behov for både løpende vedlikehold, men også oppgraderinger som krever investeringer.

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 angir en inntektsvekst på 4,5 % etter oppgavekorrigeringer*. Reelt sett inneholder en del av korrigeringene det ekstra tilskuddet Birkenes kommune får i 2020 som koronakompensasjon i tillegg til en del andre korrigeringer. I forhold til budsjett 2020 blir derfor veksten i skatte og rammetilskuddet reelt sett ca. 2,5 %, dvs. litt mindre enn lønns- og prisvekst som er estimert til 2,7 %. Tilleggsforslaget fremlagt i november gjeldende ekstrabevilgning til Covid-19 gir en økt vekst.

Også statsbudsjettet i 2019 og 2020 var preget av lav realvekst. Det som er årets utfordringer økonomisk, er at flere andre forhold også påvirker. Det betyr at kommunen reelt sett har mindre til disposisjon til drift i 2021 enn i 2020. Dette gjelder:

- Reduksjon i integreringstilskudd kr -3,2 mill.
- Reduksjon i andre driftsinntekter kr -0,4 mill.
- Renteinntekter kr -0,9 mill.
- Utbytte Agder energi kr -4,7 mill.
- Økte avdrag gjeld kr -3,2 mill.

Totalt utgjør dette kr 12,4 mill. mindre til disposisjon. Det vil si at økningen i statsbudsjettet på kr 8,2 mill. ikke strekker særlig langt. Dette er eksklusiv nevnte tilleggsbevilgning som ble lagt frem av regjeringen i november 2020.

* Spesifikasjoner ligger i vedlegget til økonomi- og handlingsplanen

Rentenivået har blitt betraktelig lavere. Dette, i tillegg til at bindingstid på en lite gunstig rentebytteavtale utløper tidlig i 2021, vil slå positivt ut mht. rentekostnader i 2021 og fremover. Det forventes at rentekostnadene vil blir kr 4,6 mill. lavere i 2021 sammenlignet med 2020.

Kommunedirektøren anser det som sannsynlig at det vil bli noe høyere skattevekst enn anslått i statsbudsjettet. samt at det kommer kompensasjoner ifht. Covid-19. Dette vil gi Birkenes kommune høyere skatte- og rammeinntekter enn forutsatt i forslag til statsbudsjett. Det er likevel nødvendig å øke satsen på eiendomsskatt fra 3,3 til 3,7 promille i planperioden. Det er også lagt til grunn inntekt fra eiendomsskatt fra vindkraft-utbyggingen med kr 5,6 mill. pr år i 2023 og 2024.

I 2021 betyr likevel alle endringene at kommunen bare har økt disponibelt til drift med kr 7,1 mill. før bruk av fondsmidler. For å balansere budsjettet er det nødvendig å bruke fondsmidler i 2021 i størrelsesorden kr 14,5 mill.

I budsjettet for 2020 lå det inne udefinerte innsparinger og effektiviseringstiltak på kr 7,1 mill. Pr. juli ble det rapportert at det var funnet løsninger som utgjorde kr 3,7 mill. Det betyr at det gjenstår kr 3,4 mill. som uløst i 2020. Noen av innsparingene i 2020 var midlertidige, andre gjennomføres i 2021, så det gjenstår til slutt netto ca. kr 3,5 mill. Noen av tiltakene ble vanskelig å gjennomføre på grunn av stor motstand, som f.eks. tilpasning av boliger innen Boveiledertjenesten. Prinsipper for botilbud i et livsløp bør generelt fastsettes i plan for helse og omsorg, og ikke besluttes for eksisterende botilbud i dag. Andre tiltak var vanskelig å effektivisere på kort tid; som f.eks. reduksjon av administrativ bemanning.

Det er lagt inn ytterligere innsparings- og effektiviseringstiltak som utgjør ca. kr 9,1 mill.* i budsjettet for 2021. Det har vist seg krevende å redusere på områder med stabil, eller nedgang i aktivitet, samtidig som det er vekst i andre områder. Allikevel er det funnet mulige løsninger for videre effektivisering innen følgende områder:

- Administrativ bemanning
- Nedgang i barnevernet
- Tilpasninger i Flyktningebudsjettet
- Tilpasning ansatte i barnehage som følge av nedgang i antall barn
- Spes. ped. bhg. - følger overgang skole
- Støttekontakt
- Reduksjon utgifter Servicetorv
- Reduksjon utgifter bygg og vei
- Tilpasninger i skolen

Utover i planperioden vil det bli sett ytterligere på å redusere administrative årsverk, redusere prisveksten i tilskuddet til private barnehager, nedgang av barn i barnehager og nedleggelse av Herefoss skole. Det vil også være nødvendig å se på andre tiltak tilsvarende kr 8,5 mill. i 2022 og kr 3,1 mill. i 2023 i tillegg til konkrete tiltak som er spesifisert i økonomiplanen.

Det er planlagt investeringer i planperioden for kr 282 mill., og et gjeldsopptak på kr 199,3 mill. Av dette utgjør investeringer i 2021 kr 84,2 mill., med et gjeldsopptak på kr 64,5 mill. Det har vært en kraftig vekst i investeringer og gjeldsopptak de siste årene. Dagens lave rentenivå er gunstig for kommunen, men mange av investeringene har en levetid på 20-50 år. Det betyr at utgiftene som følger med en investering ikke enkelt kan reverseres med mindre man går til avhending.

** Spesifikasjoner ligger i vedlegget til økonomi- og handlingsplanen*

Avdragene på investeringslån har økt de senere årene. I 2014 utgjorde avdragene 4,6 % av de generelle driftsinntektene. I 2020 er denne andelen oppe i 5 %. I 2024 er det forventet at den andelen vil øke ytterligere til 6,8%. I finansstrategien fra 2015 vedtok man at avdragene skulle settes lik avskrivningene. Dette ble gjort for å holde gjeldsveksten tilbake. Dette er kun gjennomført i 2017. Gjeldsnivået er høyt i Birkenes kommune.

For at kommunen skal ha en sunn kommuneøkonomi over tid, er det anbefalt at netto driftsresultat for en gjennomsnittskommune bør utgjør 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. For Birkenes kommune betyr det kr 7,7 mill. I det forslaget som legges frem er vi langt fra å nå det målet.

Budsjett for 2021 har både et negativt brutto driftsresultat (kr -16,2 mill.) og negativt netto driftsresultat (kr -14,2 mill.).

Bufferfond iht. vedtatt finansreglement utgjør minimum 2 ganger årlig avkastning på verdipapirene: dvs. kr 6-7 mill.

I 2015 ble det utarbeidet, og politisk vedtatt, en finansstrategi for å bygge opp et disposisjonsfond sakte men sikkert med 0,6 % av brutto driftsinntekter. Samlet sett er målet, i henhold til finansstrategien, at disposisjonsfondet skal utgjøre ca. 5,6 % av driftsinntektene. For 2021 vil det si ca. kr 25 mill. I 2020 er disposisjonsfondet på kr 34,0 mill.

Årsprognose for 2020 estimerer et resultat med et merforbruk på kr 7,6 mill. i tillegg til budsjettert bruk av disposisjonsfond på kr 6,0 mill. Det er som alltid usikkerhet knyttet til prognoser, men det kan medføre disposisjonsfondet blir redusert til kr 20,4 mill. ved utgangen av 2020.

Det har ikke vært mulig å oppnå budsjettbalanse uten bruk av disposisjonsfond i 2021. Det gjelder også resten av planperioden. I handlingsplanen foreligger forslag om bruk av fond på kr 2,4 mill. i 2022 i tillegg til de 14,5 mill. i 2021. I 2023 er det forutsatt at det kan avsettes kr 6,2 mill. til disposisjonsfond.

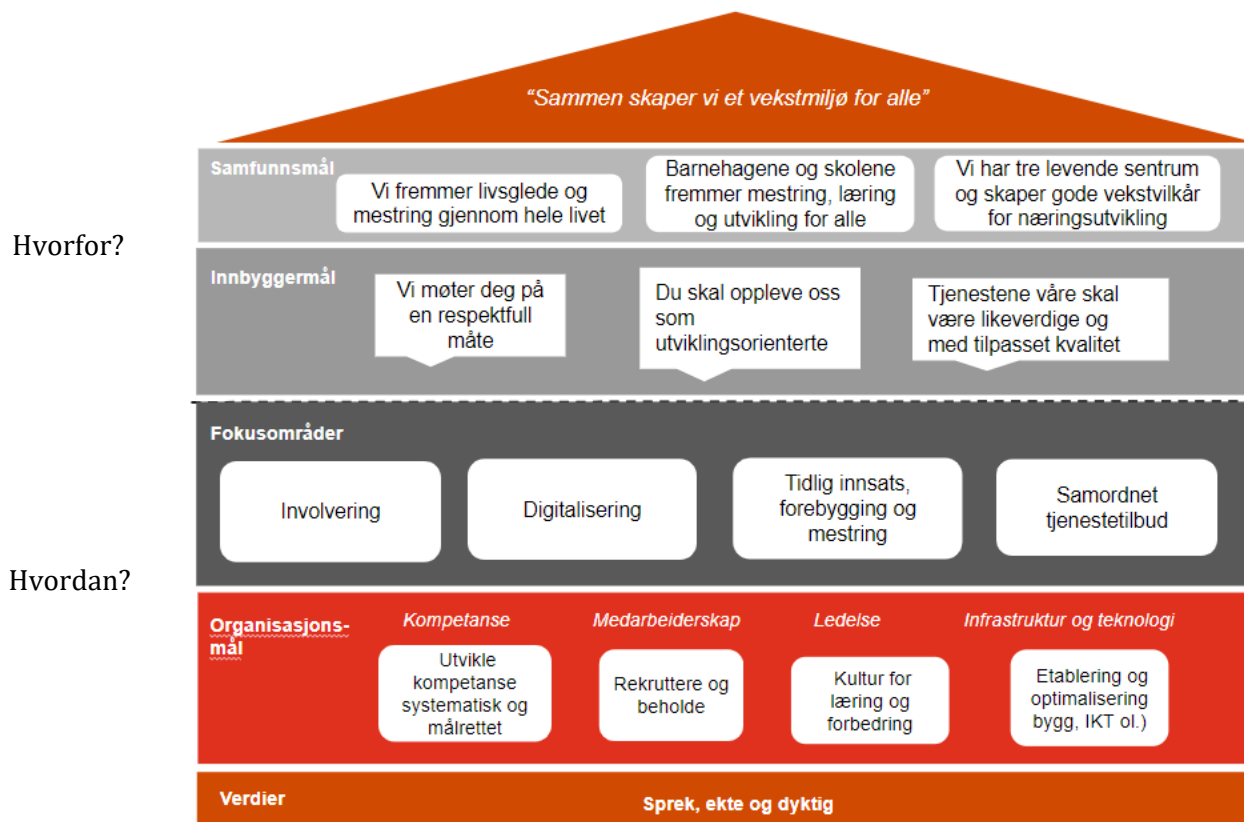
Det er høy risiko i 2021 og 2022 med tanke på å ha tilstrekkelig med frie midler dersom noe uforutsett skulle oppstå.

Målhuset

Strategi, organisering og kultur spiller sammen, og er vesentlig i arbeidet med å utarbeide, og siden realisere en strategi. Derfor er det viktig at man ikke bare tar for seg hva man skal gjøre, men hvorfor og hvordan man skal gjøre det. Målhuset viser hvordan vi skal jobbe med mål og målstruktur i Birkenes kommune. Ikke minst viser det hvordan et konkret tiltak i en enhet gjør at vi strekker oss etter visjonen, og går i riktig retning for å nå samfunnsmålene (hovedmålene).

Målhuset:

Visjon

Kommuneplanens samfunnsdel er bygd opp rundt visjonen. Visjonen kan sies å være et bilde av en fremtidig ønsket tilstand, eller sagt på en annen måte; det overordnede som vi bestreber oss for å nå. Visjonen til Birkenes kommune er:

Sammen skaper vi et vekstmiljø for alle

Begrunnelse for valg av ord:

Sammen:

Understreker at vi påvirkes av hverandre og tar et felles ansvar for samfunnet vi er en del av.

Skaper:

Gjenspeiler at vi er aktive og kreative sammen om smarte løsninger.

Vi:

Omfatter at vi er deltakere og aktører i eget liv.

Et vekstmiljø:

Fremhever hva vi ønsker at kommunen skal legge til rette for, dvs. et miljø hvor alle kan utvikle seg positivt og skape merverdi sammen.

For alle:

Betyr at vi er en inkluderende kommune uavhengig av hvem du er og hvilke tjenester du trenger.

Samfunns mål

I kommuneplanens samfunnsdel er begrepet hovedmål brukt, men er å forstå som det samme som samfunns mål. Birkenes kommunes samfunns mål er:

- Vi fremmer livsglede og mestring gjennom hele livet
- Barnehagene og skolene fremmer mestring, læring og utvikling for alle
- Vi har tre levende sentrum og skaper gode vekstvilkår for næringsutvikling

Innbyggermål

Innbyggermålene er uttrykt i Birkenes kommunes ulike plan- eller strategidokumenter. Innbyggermålene beskriver hvordan vi som er ansatte i Birkenes kommune ønsker å bli oppfattet i relasjon med de som er i kontakt med oss. Birkenes kommunes innbyggermål er:

- Vi møter deg på en respektfull måte
- Vi gir trygghet og trivsel for alle innbyggere
- Tjenestene våre skal være likeverdige og tilgjengelige

Fokusområder

For at Birkenes kommune skal lykkes med å strekke seg etter visjonen og jobbe langsiktig, målrettet og strukturert mot samfunns- og innbyggermålene, er det i nærmeste 4-årsperiode prioritert 4-fire fokusområder. De er gjeldene for hele organisasjonen og alle enheter.

Fokusområdene er:

- Involvering
- Digitalisering
- Tidlig innsats, forebygging og mestring
- Samordnet tjenestetilbud

Fokusområdene er operasjonalisert ved at det er utarbeidet konkrete mål.

Målene er utarbeidet innenfor hvert av tjenesteområdene Samfunnsutvikling, Oppvekst og Helse og velferd. I tillegg er mål som er organisasjonsovergripende utarbeidet av Virksomhetsstyring.

Tiltak som skal gjennomføres i planperioden 2021 – 2024 for å oppnå målene bygger opp om fokusområdene. Tiltakene kommer frem som en del av kommentarene til hver enkelt driftsenhet. I tillegg har Virksomhetsstyring utarbeidet tiltak som gjelder de organisasjonsoverbyggende målene.

Organisasjonsmål

Organisasjonsmålene, sammen med fokusområdene, uttrykker hva som må være på plass i organisasjonen for at vi skal lykkes i størst mulig grad med å oppnå samfunnsmålene og innbyggermålene. Organisasjonsmålene kommer til uttrykk gjennom planer og strategidokumenter som er utarbeidet; f.eks. organisasjonsstrategien. Organisasjonsmålene til Birkenes kommunes er:

- Utvikle kompetanse systematisk og målrettet
- Rekruttere og beholde
- Kultur for læring og forbedring
- Etablering og optimalisering av bygg, IKT og annen infrastruktur

Verdier

Birkenes kommunes verdier er:

- Sprek
 - Vi tar utfordringer og jobber aktivt for å gi de beste løsningene
- Ekte
 - Vi er tydelige og lyttende i møte med hverandre
- Dyktig
 - Vi holder oss faglig oppdatert og bruker alles kompetanse for å nå felles mål

Handlingsprogram

Omstilling og utvikling for å effektivisere tjenestene

Samfunnsmålene gir retning for kommunens arbeid og er oppdraget organisasjonen har fått. Vi skal velge strategier og tilnærminger til arbeidet for å nå disse målene. Kommunen skal være en aktiv deltaker i omstilling i samfunnet og planlegge for et bærekraftig lokalsamfunn i framtiden. Birkenes kommune er opptatt av å utvikle en samfunnsstruktur som gjør kommunen attraktiv å bo i, drive næringsvirksomhet i og som legger til rette for å møte ulike behov for et godt liv. Tjenestene til kommunen skal være likeverdige og med tilpasset kvalitet. Vi vil planlegge for å utvikle fysisk miljø, boligbygging og mangfold av og tilgjengelighet til aktiviteter for å bidra til denne samfunnsstrukturen. Samtidig har kommunen begrensede ressurser, er stor i geografisk utstrekning og har demografiske utfordringer.

Kommunens organisasjonsstrategi trekker fram at alle ansatte skal bidra til en framtidsrettet utvikling av kommunen som organisasjon, tjenesteyter og samfunnsutvikler.

Det er enhetene i kommunen som planlegger, gjennomfører, evaluerer og korrigerer konkrete tjenester og tiltak til kommunens innbyggere for å nå de langsiktige målsetningene. Den enkelte ansatte i kommunen er avgjørende for å legge til rette for den samfunnsstrukturen vi ønsker. Utvikling av den enkelte medarbeider og organisasjonen er avgjørende for å ivareta fremtidens behov.

For å nå målene i kommuneplanen har vi, som beskrevet under kapitlet om målhuset, prioritert fire fokusområder i denne planperioden:

- Involvering
- Digitalisering
- Tidlig innsats, forebygging og mestring
- Samordnet tjenestetilbud

I etterfølgende avsnitt er det beskrevet hvilke mål som bygger oppunder de fire fokusområdene fordelt på henholdsvis Virksomhetsstyring (overordnet for hele organisasjonen) og hvert enkelt tjenesteområde; dvs. Samfunnsutvikling, Oppvekst og Helse og velferd.

Virksomhetsstyring

Involvering

Mål:

- *Kommunens medarbeidere opplever god kommunikasjon, er involvert og kan påvirke sin arbeidssituasjon*

En god opplevelse av medvirkning og involvering er et viktig grunnlag for trivsel på arbeidsplassen, og medarbeidere som trives og kan påvirke vil bidra til et godt arbeidsmiljø. Dette er et viktig element for å beholde gode medarbeidere og sikre kontinuitet i tjenestene. Utviklingen av resultatene av medarbeiderundersøkelsen som gjennomføres hvert andre år (neste gang i 2022) er en god måleindikator på i hvor stor grad vi lykkes med dette og vil brukes aktivt for å nå dette målet.

Tiltak for å nå målet:

- Kommunikasjon som årlig tema på felles ledermøte 2021 – 2024
- Lytte (ideer/involvering) som tema i leder/personalmøter hvert halvår 2021 – 2024
- Fremme kommunens verdier – Sprek, ekte og dyktig. 2021 - 2024
- Bruke, videreutvikle og se i sammenheng eksisterende målinger. 2021-2024

Måleindikatorer:

Gapet mellom beskrevet praksis og opplevd praksis i Tillitsundersøkelsen (kommunens medarbeiderundersøkelse) er redusert med 5% i 2022 og ytterligere 5% i 2024.

Utvalgte områder er:

- Kommunisere
- Lytte – Ideer/involvering

Digitalisering

Mål:

- *Organisasjonen bruker hensiktsmessige digitale løsninger for å sikre god kvalitet og effektive arbeidsprosesser*

Alle de ulike tjenesteområdene har fokus på å innføre digitale løsninger som skal bidra til å gi gode tjenester til innbyggere. Som en del av utviklingen av hele organisasjonen er det viktig å ta i bruk gode digitale løsninger også på fagområdene personal, økonomi, kvalitet og HMS. Gode og hensiktsmessige digitale støttesystemer for ledere og ansatte skal være brukervennlige. De skal også være en bidragsyter til økt kvalitet og effektivitet på interne tjenester slik at mest mulig av ressursene går til å gi gode tjenester til innbyggerne.

Tiltak for å nå målene:

- Hele organisasjonen skal ha tatt i bruk digital løsning på registrering av arbeidstid og egenmelding innen utgangen 2021
- Vurdere og eventuelt innføre digital personalmelding. 2021-2022
- Alle eksterne avtaler inngått av Birkenes kommune lagt inn i egnet støttesystem for å skaffe oversikt over de avtaler som forplikter kommunen. 2021

Måleindikatorer:

- Avklare systemløsning for det ulike enhetene i forhold til digital løsning (registrering av arbeidstid og egenmelding) med påfølgende implementering og opplæring. 2021-2022
- Kartlegge eksisterende rammeavtaler, gjennomføre opplæring og registrere avtaler i digitalt verktøy. 2021-2022

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *Organisasjonen jobber aktivt med nærvær, heltidskultur og beste praksis.*

Et lavere sykefravær vil ha mange gevinster, både økonomiske og menneskelige. Utgiftene forbundet med sykefravær er en stor kostnadsdriver for kommunen, og omkostningene kan også gå utover kvaliteten på tjenestene ved å gi dårligere kontinuitet og mangel på kvalifisert personell. Å legge godt til rette for at medarbeidere er friske og kan ta del i arbeidslivet er viktig for hver enkelt ansattes totale helse.

Prosjektet heltidskultur er et satsningsområde i kommunen. Heltid er viktig for kvaliteten på tjenestene, for den enkelte som mottar tjenestene, for den enkelte arbeidstaker, for arbeidsmiljøet, for framtidig rekruttering og for effektiv ressursbruk.

Overordnet ansvar for heltidskultur ivaretas av personalsjef, og prosjektet har egen prosjektleder.

Tiltak for å nå målene:

- Gjennomføre brukerundersøkelser for interne tjenester 2021-2024
- Gjennomføre tiltak for å øke nærværet i Birkenes kommune 2021 - 2024
- Gjennomføre aktiviteter i henhold til prosjektplanen for Heltidsprosjektet - 2021

Måleindikatorer:

- Mål for sykefraværet pr. 31.12.
 - 7,6% (2021)
 - 7,2% (2022)
 - 7,0% (2023)
 - 6,7% (2024)
- Mål for gjennomsnittlig stillingsprosent pr. 01.09.
 - 2021: 81 % for kommunen
 - 2021: 68 % for helse og velferd
 - 2021: 67 % for ansatte i turnus

Samfunnsutvikling

Involvering

Mål:

- *Innbyggere, ansatte og folkevalgte deltar i beslutninger*

Målsetningen er at brukere og/eller involverte parter skal ha grunnlag for å samspille om og ha forståelse for prioriteringer og valgte løsninger. Vi vil legge til rette for å møte brukere og innbyggere på deres arena, gjerne ved bruk av digitale løsninger. Ansatte skal være med å planlegge for kompetanse- og tjenesteutvikling for å møte fremtidens behov. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser og tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- *Vi leverer digitale tjenester som gir innbyggere og næringsliv et reelt digitalt førstevalg*

Tjenestene våre skal være tilgjengelige digitalt i så stor og god grad som mulig. Vi legger til grunn at kommunen ikke skal ligge i front med å utvikle digitale løsninger, men være god på å finne etablerte og gjerne utprøvde løsninger og hente erfaringer fra andre. Det skal være et tydelig fokus på å utnytte de systemene vi har best mulig. Dette kan måles med antall tjenester og saker som løses i digitale format.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *Oppgaver skal løses på fagnivå*
- *Hovedplaner benyttes aktivt*

Saksbehandlingen skal gi klart svar i klart språk så tidlig som mulig. For å få til dette er det avgjørende at tjenestene løses så nærme brukerne som mulig. God tilgjengelig informasjon og tydelige beskrivelser av kommunens tjenesteyting tilstrebes sammen med delegert myndighet til fagområdene. Ressurssituasjonen har over tid vært slik at mye av arbeidet i dag handler om akutt vedlikehold. Målet er å snu dette slik at vi kan tilnærme oss oppgavene i forhold til riktig bruk av hovedplanene. Dette er også viktig for at fagpersoner kan benytte sine ressurser og kompetanse best mulig. Måloppnåelse kan måles ved å undersøke responstid og saksbehandling samt heving av standard på infrastruktur.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- *Tjenestene skal oppleves som forutsigbare og koordinerte.*

Innbyggere, politikere og andre skal oppleve tjenestene som helhetlige gjennom tverrfaglig samarbeid. Ved å bruke hverandres kunnskap, ressurser og verktøy finner vi den beste måten å gjennomføre våre tjenester. En klar forutsetning er at tjenestene er forutsigbare. Planer for utvikling av kompetanse er sentralt. Planer, strategier og avklarte prinsipper er avgjørende grunnlag for effektive arbeidsprosesser og best mulig bruk av ressurser. God samhandling i utarbeidelsen av planer og strategier vil også gi bedre forutsigbarhet og felles forståelse for prioriteringer. Måloppnåelse kan måles gjennom brukerundersøkelser.

Oppvekst

Involvering

Mål:

- *Brukere av tjenestene opplever å være involvert i saker som gjelder dem*
- *Medarbeidere og innbyggere deltar i utvikling av tjenestene*

Barnekonvensjonen gir barn og unge rett til å påvirke sin egen hverdag gjennom å bli hørt. I tråd med rammeplanen og fagfornyelsen står dette sentralt.

I barnehage, grunnskolene og kulturskole er det formelle arenaer for samarbeid med hjemmene, i tillegg til at elevene har sin arena gjennom elevrådet. I den kommende 4-årsperioden vil vi utforske måter å samarbeide med hjemmene på. Ungdomsrådet er et lovpålagt utvalg som skal gi råd i saker som omhandler dem og det er viktig å støtte opp om ungdommens ønske om å påvirke.

For å utvikle tjenestene, er det nødvendig å legge til rette for at ansatte har mulighet til å påvirke den daglige driften og delta i kompetanseutvikling. Gjennom Region Kristiansand deltar både barnehage og skole i felles nettverk, der det vil være arena både for kompetanseutvikling og for påvirkning.

Om vi lykkes kan måles gjennom brukerundersøkelser og tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- *Vi har felles praksis og tar i bruk hensiktsmessige digitale løsninger*

Barn og unge er brukere av digitale verktøy i hverdagen, i ulik grad og mengde. Å legge til rette for god bruk og forståelse for digitale verktøy ligger som mål både i rammeplaner og læreplaner. Vi har nådd målet i skolen med tilgang for alle elever til en enhet. Prioriteringen framover være på innkjøp som gir mulighet til å nå de ulike kompetansemålene i barnehage og skole,

Det er nødvendig å satse på generell kompetanseheving for alle ansatte. Hoveddelen av dette vil skje gjennom intern opplæring og deltakelse i regionale nettverk. Gevinstene ved å satse på digitale verktøy vil i stor grad handle om kvalitet, men også en effektiv måte å utføre arbeidet på til det beste for innbyggerne. Gjennom å ta i bruk digitale løsninger i samarbeid med hjemmene og brukere av tjenestene, er målet å sikre god, effektiv og sikker kommunikasjon.

I hvor stor grad vi lykkes med digitaliseringen vil kunne måles i brukerundersøkelse og andre tilbakemeldinger.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *I møte med mennesker har vi fokus på relasjon og har et helsefremmende perspektiv*

I møte med barn, unge og voksne har vi et fokus på at alle skal få mulighet til å bruke ressursene sine. Ved å ta utgangspunkt i den enkelte kan, er målet at den enkelte skal oppleve (økt)mestring.

Forebygging handler om å hindre at noe skjer, og tidlig innsats handler om å sette inn tiltak så tidlig som mulig når noe skjer. Det starter så tidlig som møte med helsestasjonen og jordmor før et barn er født. Opplæringsloven pålegger oss å ha intensiv opplæring for elever som har behov for ekstra støtte, men også for elever som har behov for å utfordres faglig. Det er nødvendig til

enhver tid å vurdere hvilke tiltak som skal gis, og hva som bidrar til at flest mulig opplever mestring av hverdagen. Dette kan måles på hvor mange som fullfører et utdanningsløp eller gjennom møte med tjenestene våre, at den enkelte i større grad er i stand til å utnytte egne ressurser i hverdagen. De økonomiske rammene utfordrer i stor grad muligheten til å sette inn tiltak tidlig nok og vi har ikke en god nok tiltakskjede.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- *Tjenestene er forutsigbare, sammenhengende, koordinerte og bygger på kunnskapsbasert praksis*

Å gi barn og voksne som er i kontakt med kommunen en opplevelse av sammenheng, gir forutsigbarhet og trygghet. Det fordrer kjennskap til de ulike tjenestene og et godt samarbeid på tvers av tjenesteområdene i kommunen. Særlig viktig er dette for sårbare grupper og de som har rett på flere tjenester. Kompetanseheving, kjennskap til ny kunnskap og praksis på området, vil være sentralt for å utvikle tjenester og som kan gis innenfor rammene til kommunen.

Helse og velferd

Involvering

Mål:

- *Brukere av tjenestene opplever å være involvert i saker som gjelder dem*
- *Medarbeidere og innbyggere deltar i utvikling av tjenestene*

Dette målet handler om at brukerne skal delta i planlegging av tjenestetilbud og være involvert i egne saker. De skal oppleve å være selvstendige i eget liv og ha eierskap til det som angår dem. Vi vil legge til rette for å møte innbyggere på arenaer der vi kan diskutere forventninger, ansvar og tjenester i framtiden. Ansatte skal være med å planlegge for kompetanse- og tjenesteutvikling. Det vil være endringer i årene framover. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser som gjennomføres i enhetene annethvert år, og ved tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- *Vi har felles praksis og tar i bruk hensiktsmessige digitale løsninger*

Dette målet dreier seg om å innføre løsninger som kan effektivisere tjenestene. I tillegg kan løsninger innen varslings- og trygghetsteknologi bidra til at innbyggere kan bo trygt hjemme. Gevinstene ved velferdsteknologiske og digitale løsninger handler først og fremst om kvalitet, unngåtte kostnader og spart tid. Måloppnåelse kan måles ved hvor mange ansatte som gjennomfører e-læringskurs og i hvor stor grad digitale løsningene tas i bruk i tjenestene. Antall enkeltvedtak om velferdsteknologiske løsninger vil også si noe om måloppnåelse.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *Vi legger til rette for at brukerne medvirker med egne ressurser*

Innbyggerne skal få mulighet for å bruke sine ressurser og oppleve å mestre sin hverdag. Vi skal iverksette tiltak tidlig; arbeid, aktiviteter, fellesskap og andre målrettede tiltak. Vi skal legge til rette for at brukerne kan beholde funksjon, gjenvinne tapt funksjon og at pårørende kan få

avlastning. Det handler også om at kommunen må tilpasse tjenestene til framtidige behov. Måloppnåelse kan måles ved antall deltakere i ulike tilbud, f.eks. arbeids- og aktivitetstilbud.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- *Tjenestene er forutsigbare, sammenhengende, koordinerte og bygger på kunnskapsbasert praksis*

Et godt samarbeid mellom tjenesteområder og med de riktige samarbeidsarenaene er viktig for at tjenester skal være forutsigbare og for at vi setter i gang de riktige tiltakene. Arbeidet med gode pasientforløp handler om dette. Brukere beveger seg mellom ulike tjenester f.eks. i sykehuset og kommunen og tjenestene må oppleves forutsigbare og sammenhengende for brukere og pårørende. Det skaper trygghet. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser.

Øke inntektene

I 2013 ble det gjennomført analyser og utredninger gjeldende økonomien i Birkenes kommune. De viste at det ikke var mulig å få til tilstrekkelig balanse med å bare redusere eller effektivisere driften. Kommunen er forpliktet til å gi et minimum av lovpålagte tjenester.

I 2014 ble eiendomsskatt innført i hele kommunen, med 4 promille på boliger og fritidseiendommer og 7 promille på gruppen som den gangen ble kalt «verker og bruk». I forslag til budsjett for 2021 er det lagt opp til en økning på 0,4 promille til 3,7 promille i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer. Det samme nivået på eiendomsskatt er innarbeidet med 3,7 promille i hvert av de øvrige årene i planperioden. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 er det foreslått at maksimalsats for bolig og fritidseiendommer reduseres fra 5,0 til 4,0 promille.

I 2021 og 2022 er det forutsatt å bruke av fond for å klare å levere tjenester i henhold til lover og forskrifter.

De statlige overføringene er for lave til å dekke kommunens oppgavevekst. Birkenes er derfor helt avhengig av eiendomsskatt for å klare å innfri både forventninger og pålagte oppgaver.

Birkenes kommune har bosatt forholdsmessig mange flyktninger tidligere år som vi har mottatt store tilskudd til. Det har vært, og forventes fremover, en markant nedgang i nye bosettinger mens kommunen fortsatt har forpliktelser overfor den gruppen som er bosatt. Dette er en økonomisk utfordring. Spesielt utfordrende blir det når særskilte tilskudd bortfaller etter de første 5 årene for flyktninger som er bosatt med spesielle behov. Kommunedirektøren vil undersøke nærmere hvilke muligheter det er for å få særskilte tilskudd for denne gruppen utover de første 5 årene.

Inntektene og kravene innenfor Oppvekst har blitt stadig mer regulert i forhold til bemanning i barnehage og skole samt øremerkede tilskudd til bemanning i skole og innen primærhelsetjenesten og psykisk helse. Det vil si at kommunen ikke står fritt til å effektivisere de ressursene vi har uten større strukturelle grep.

For å lykkes med en stabil økonomi over tid, er kommunedirektøren av den oppfatning at det er nødvendig med eiendomsskatteinntekter på det nivået som er forutsatt i planperioden.

Finansielle måltall

Ny kommunelov § 14-1c stiller krav til at kommunestyret skal vedta «finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi». Måltallene skal være langsiktige og basert på lokalt skjønn, men er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene.

I 2015 ble det vedtatt en finansstrategi med sikte på å opprette balanse mellom kostnader og verdiforringelse av eiendeler og oppbygging av fond for å dekke svingninger i økonomien.(KS 062/15). Vedtakene var som følger:

1. Det avsettes årlig på disposisjonsfond for å dekke svingninger i økonomien. Gjennomsnittlig skal dette utgjøre 0,6 % av kommunens brutto driftsinntekter over en 4-års periode.
2. Disposisjonsfondet bygges opp over en 10-årsperiode til ca. 20 mill. inflasjonsjustert til 5,6 % av driftsinntektene.
3. Avdrag gjeld nedbetales tilsvarende avskrivninger på investeringer hvert år.
4. Andre nøkkeltall utarbeides hvert år i årsberetningen for kontroll av kommunens økonomiske situasjon og retning.

Administrasjonen har ikke lyktes med å innarbeide finansstrategien i budsjett og økonomiplan 2021-2024. I planperioden er det forutsatt å bruke kr 9,9 mill. av disposisjonsfond. I tillegg er avdrag på lån lavere i perioden enn estimerte avskrivninger.

Ny kommunelov stiller også krav om at kommunen fra og med årsrapportering for 2020 skal kommentere kommunens økonomiske utvikling i lys de finansielle måltallene som kommunestyret har vedtatt.

Finansielle måltall som kommunestyret vedtok i 2015 bør revideres. Kommunedirektøren vil derfor igangsette et arbeid med sikte på å legge frem et forslag til nye finansielle måltall for Birkenes kommune i løpet av første halvår 2022.

Bevilgningsoversikt drift

Tabell iht. Regnskapsforskriften § 5-4 1. ledd.

BUDSJETTSKJEMA §5-4-1	Regn- skap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	2022	2023	2024
Tall i hele tusen						
Rammetilskudd	-187 748	-199 470	-210 464	-208 000	-209 400	-210 100
Inntekts- og formuesskatt	-121 883	-123 330	-126 500	-127 300	-128 000	-128 900
Eiendomsskatt	-15 286	-15 717	-17 029	-17 029	-22 629	-22 629
Andre generelle driftsinntekter	-16 452	-15 005	-11 441	-9 863	-9 316	-9 169
Sum generelle driftsinntekter	-341 369	-353 522	-365 434	-362 192	-369 346	-370 798
Sum bevilgninger drift, netto*	336 467	341 161	357 053	345 597	343 077	346 333
Avskrivninger	18 312	22 123	24 600	28 300	30 300	33 000
Sum netto driftsutgifter	354 779	363 284	381 653	373 897	373 377	379 333
Brutto driftsresultat	13 410	9 762	16 219	11 705	4 031	8 535
Renteinntekter	-2 989	-2 400	-1 560	-1 650	-1 850	-1 950
Utbytte	-7 424	-7 700	-2 980	-7 500	-7 500	-7 500
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-8 148	-3 500	-3 500	-3 500	-3 600	-3 700
Renteutgifter	12 990	14 122	9 800	10 400	10 700	11 400
Avdrag på lån	16 672	17 603	20 800	20 911	22 011	25 160
Netto finansinntekter/-utgifter	11 101	18 125	22 560	18 661	19 761	23 410
Motpost avskrivninger	-21 081	-22 123	-24 600	-28 300	-30 300	-33 000
Netto driftsresultat	3 430	5 764	14 179	2 066	-6 508	-1 055
Overført til investering						
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 415	230	311	311	311	311
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 820	-5 993	-14 490	-2 376	6 197	744
Dekning av tidligere års merforbruk						
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-6 235	-5 763	-14 179	-2 066	6 508	1 055
Fremført til inndekning i senere år(merforbruk)**	-2 805	0	0	0	0	0

* Denne regnskapsposten gjelder mindreforbruket ifht. budsjett i 2019. For inneværende år ville denne vært regnskapsført og fremkommet i netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond.

Kommentarer til bevilgningsoversikt drift

Skatt og rammetilskudd

Skatt- og rammeinntekter er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021, og anslag/forventninger for statens kommuneopplegg utover i planperioden. I tillegg har Birkenes kommune gjort egne vurderinger.

Tall i hele tusen	2021	2022	2023	2024
Skatt på inntekt og formue	126 500	127 300	128 000	128 900
Rammetilskudd	210 464	208 000	209 400	210 100
Sum	336 964	335 300	337 400	339 000

Forutsetninger for skatt og rammetilskudd i planperioden

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 er skatteanslaget til kommunene i 2020 redusert til -0,3 %. I forslag til statsbudsjett for 2021 er det forutsatt en skattevekst på 6,6 % fra 2020 til 2021. Realveksten i makro utgjør 0,4 % i statsbudsjettet. I statsbudsjettet foreligger det også forslag om å øke skatteøren med 1,05 % til 12,15 %. Skatteinntektene anslås da å utgjøre 40 % av kommunesektorens samlede inntekter. Rammeinntektene er estimert utfra antall innbyggere kommunen hadde pr 01.07.2020; dvs. 5 224.

Den sterke økningen i skatteøren skyldes blant annet relativt lav lønnsvekst og en betydelig nedjustering av anslaget på skatt fra utbytte i 2020. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2021 bygger blant annet på 0,6 prosent sysselsettingsvekst og 2,2 prosent lønnsvekst fra 2020 til 2021.

Bevilgningene som kompenserer for pandemien i 2020 er ikke videreført i forslag til statsbudsjett for 2021. Regjeringen er imidlertid tydelige på at det skal kompenseres for merutgifter og/eller tapte inntekter. Tilleggsbevilgningen lagt frem i november, og senere vedtatt i stortinget sammen med statsbudsjettet viser dette.

Administrasjonen har på bakgrunn av forutsetninger i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 gjort egne vurderinger på forventet skatteinntang og rammetilskudd i 2021 og i resten av planperioden.

Basert på erfaringer fra tidligere, er nominell skattevekst forutsatt å bli 6,9 %, dvs. en liten økning på 0,3% utover det som er foreslått i statsbudsjettet. Det er lagt inn vekst på kompensasjon i forhold til Covid-19 i rammetilskuddet. Totalt utgjør dette en økning på kr 5,3 mill. ift. opprinnelige forutsetninger i statsbudsjettet. Av dette gjelder kr 1,0 mill. midler til smitteverntiltak. Videre i planperioden er realveksten anslått å øke fra 0,5 % til 1,0 % i 2022 og 0,8 % i 2023 og 2024 når man ser bort fra de ekstraordinære midlene til Covid-19. Det antas at det vil komme endringer i kommunens demografi som grunnlag for estimert realvekst.

Birkenes kommune har lave skatteinntekter sammenliknet med landsgjennomsnittet, og de siste årene har det ligget rundt 71-73 % av landsgjennomsnittet. For alle skattesvake kommuner fungerer inntektsutjevningsordningen slik at kommunens egen (særegne) skatteinntektsutvikling bare har en effekt på 5 %. Det medfører at Birkenes kommune blir kompensert for 95% over rammetilskuddet hvis kommunen har eller får en skatteinntektsutvikling pr innbygger som er svakere enn utviklingen for kommunene samlet. Hvordan skatteinntektsutviklingen på landsbasis utvikler seg, har derfor vesentlig mer å si for utviklingen i kommunens frie inntekter enn egen skatteinntektsutvikling.

Ordinært skjønnstilskudd er forutsatt å bli kr 1,03 mill. i 2021 og kr 1,0 mill. i 2022, videre 0,5 mill. i 2023 og 2024.

Skatt på eiendom

I budsjett- og økonomiplan for 2017– 2019 ble det vedtatt en økning fra 4,0 promille til 4,6 promille for boliger og fritidseiendommer som et av tiltakene i prosjekt balanse. Videre ble det vedtatt å opprettholde eiendomsskatt på verker, bruk og næringsseiendom med 7,0 promille. Formålet med prosjekt balanse var å få en økonomiplan og årsbudsjett i balanse, og som ville gi en stabil økonomi i kommunen over tid.

I budsjett for 2019, og i planperioden frem til 2022, har administrasjonen lagt til grunn kommunestyrets vedtak 13. desember 2018 (KS 123/18) som innebærer en skattesats på boliger og fritidseiendommer på 2,9 promille i 2019, og at nivået på eiendomsskatt i 2019 skal innarbeides i resterende periode i økonomi- og handlingsplan for 2019- 2022.

I forslag til statsbudsjett for 2020 ble det foreslått endringer i eiendomsbeskatningen.

I korthet foreslås følgende endringer:

Gjeldende fra 2020 (vedtatt tidligere):

- Maksimalsats for bolig- og fritidseiendommer reduseres fra 7 til 5 promille
- Obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten økes fra 20 til 30 pst. for bolig- og fritidseiendommer

Gjeldende fra 2021 (forslag):

- Maksimalsats for bolig- og fritidseiendommer reduseres fra 5 til 4 promille.
- Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt ("maskinskatten") trappes opp i 2020 fra 71 til 143 mill. kroner.

For Birkenes kommune hadde reduksjonen i den obligatoriske reduksjonsfaktoren en effekt på ca. kr 1,2 mill. isolert sett. For å kompensere inntekter lik 2019 i kroner, måtte den økes til ca. 3,3 promille. Det er da lagt til grunn prisvekst i formuesgrunnlaget for boliger og fritidseiendommer på 2,0 %.

Bortfall av andre inntekter har utfordret Birkenes kommune i forhold til å komme i balanse i økonomiplanen. En økning i eiendomsskatt fra 3,3 promille til 3,7 promille vil medføre en økt inntekt på kr 1,2 mill. isolert sett. Det er lagt til grunn en prisvekst i formuesgrunnlaget på boliger og fritidseiendommer på 2,3 % i 2021.

Boliger og fritidseiendommer

Boligenes verdi fastsettes på bakgrunn av ligningsverdi for å beregne formuesverdi. Grunnlaget hentes fra Skatteetaten. Fritidseiendommers verdi fastsettes med utgangspunkt i taksering gjennomført i 2014 iht. vedtatte retningslinjer. Det foreslås en økning i eiendomsskatt til 3,7 promille i 2021 etter et bunnfradrag på kr 50.000, og en obligatorisk reduksjonsfaktor på 0,7 er hensyntatt. Totalt sett vil inntekten fra eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer utgjøre kr 11,0 mill. i 2021. Dette er en økning på ca. kr 1,35 mill. sammenlignet med 2020.

I 2021, 2022 og 2023 er det forutsatt en eiendomsskatt på 3,7 promille.

For en gjennomsnittsbolig, med en verdi på kr 2,0 mill., vil eiendomsskatt utgjøre ca. kr 5 000,- i 2021. Dette er en økning på kr 500,- pr år sammenlignet med 2020.

Næringsseiendom

I næringsseiendommer inngår også tidligere verker og bruk fra 2019. Det foreslås å opprettholde beskatning som tidligere år med 7 promille. Det er forutsatt at inntektene fra denne gruppen vil utgjøre kr 6,1 mill. pr år i perioden. Det blir litt mindre enn faktisk i 2020.

Vindkraft

I økonomi- og handlingsplanen er det forutsatt at vindkraftverket blir realisert. Det er lagt inn eiendomsskattinntekt fra 2023 estimert til kr 5,6 mill. pr år.

Andre direkte eller indirekte skatter (konsesjonsavgift)

Inntekt fra konsesjonskraftfondet er forventet å bli kr 0,6 mill. pr år i planperioden. En liten nedgang fra tidligere hvor forventningen har vært 0,7 mill.

Kapitaltilskudd sykehjem/omsorgsboliger og øvrige rentekompensasjoner

I forbindelse med investeringer som er gjort i sykehjem, omsorgsboliger, skole- og kirkebygg har kommunen mottatt årlig kapitaltilskudd (rente- og avdragsrefusjon) beregnet av Husbanken. For 2021 foreligger det forslag i Statsbudsjettet at det ikke skal kompenseres for renter ettersom det foreligger forventninger om 0-rente fremover. I realiteten vil kommunen betale noe rente, men vil fortsatt få kompensasjon for avdrag på sykehjem og omsorgsboliger. Budsjettinntekten går derfor ned fra ca. kr 1,0 mill. budsjettet i 2020 til kr 0,65 mill. i planperioden.

Integreringstilskudd

År	Tilskudd (tall i hele tusen)
2021	10 164
2022	8 626
2023	8 079
2024	7 932

29 mennesker ble bosatt i 2017, 17 i 2018 og 12 i 2019. I 2020 har vi en anmodning om 10 personer, hvor 8 er helt sikre. Det er forutsatt bosatt 10 personer i 2021-2024. Det er en del tilflyttinger og fraflyttinger og høsten 2020 er det 64 personer innenfor integreringsordningen. I 2022 forsvinner de fleste bosatt i 2017 ut av ordningen.

Renteinntekter og kortsiktig likviditet

Kommunens inngikk en ny hovedbankavtale april 2020. Avtalen gir en del lavere rentebetingelser enn den avtalen kommunen har hatt tidligere. Rentenivået er redusert kraftig det siste året. Med dette lagt til grunn har vi budsjettet med en innskuddsrente på i underkant av 1% i perioden og en størrelse på gjennomsnittlig bankinnskudd på kr 100 mill., hvor 20 mill. er bundet. Det forutsetter at nye låneopptak utføres i første kvartal, og plasseres kortsiktig.

Renteinntekter og startlån

På bakgrunn av lånesøknad gir kommunen boliglån (startlån) til innbyggere som ikke får boliglån i vanlig bank av ulike grunner. Tildelingen av lån følger gjeldende retningslinjer i Husbanken som innvilger lånebeløp til formålet. Ved inngangen til 2020 var saldo på kommunens utlån kr 49,7 mill. I 2020 er det gjennomført et låneopptak på kr 18,0 mill. til videre utlån. Det samme planlegges hvert år i planperioden 2021-2024. I 2021 er det budsjettet med kr 0,8 mill. i renteinntekter økende hvert år til kr 1,2 mill. i 2024.

Utbytte fra Agder Energi

Birkenes kommune har en eierandel på 1,26 % i Agder Energi AS. I 2018 signerte «Agder-eierne» ny viljeserklæring som forpliktet samtlige kommuner til å opprettholde dagens eierskap i selskapet frem til 1. juli 2022. I mai 2018 ble gjeldende utbyttepolitikk vedtatt med en veiledende utbytteprosent på 70%. Størrelsen på utbyttet baserer seg på resultatet fra to år før utbyttet blir utbetalt. Dette skaper forutsigbarhet for både selskapet og eierne. Det betyr at utbyttet i 2021 baserer seg på utbytteresultatet fra 2019 som var på kr 340 mill. Birkenes

kommunes andel av dette er beregnet til kr 3,0 mill. i 2021. I planperioden frem til 2024 har administrasjonen forutsatt at Agder Energi får et tilsvarende utbytteresultat som i 2018. Da er det forutsatt en noe svakere utvikling i kraftbransjen, men at dette i stor grad kompenseres med kostnadseffektivisering i selskapet. I tillegg er det forutsatt at dagens sammensetning av eierskap og utbyttepolitikk videreføres i planperioden.

Finansavkastning obligasjoner og aksjer

Birkenes kommune har en portefølje med en grunnkapital på kr 65,5 mill. som er plassert langsiktig i ulike verdipapirer i henhold til gjeldene finansreglement. Tilbakeholdt avkastning i porteføljen medfører at verdipapirene har en verdi på kr 83,6 mill. pr september 2020. Det har vært en positiv og tilfredsstillende avkastning de fleste årene. Et unntak var i 2018. I 2020 var det er kraftig nedgang etter utbruddet av pandemien, men har tatt seg opp igjen i løpet av sommeren og høsten. I 2021 er det forventet fortsatt oppgang og en avkastning på ca. 4,2 % og det samme i de påfølgende årene. Det er med en viss risiko og forutsatt at avkastningen ikke realiseres, men investeres videre i finansmarkedet. I henhold til finansreglementet (kap. 8.10) bør Birkenes kommune ha et bufferfond som minimum utgjør to ganger årlig budsjettert normalavkastning; dvs. et bufferfond på kr 7-9 mill. I dag har ikke kommunen avsatt til et spesifikt fond til dette formålet. Ved eventuelt resultatmessig tap må dette dekkes av det generelle disposisjonsfondet til kommunen.

Kalkulatoriske renter og avskrivninger VA-området

Vann og avløpsområdet (VA-området) skal være selvfinansierende. Rente- og avdragsberegninger på investeringer i VA-området går inn i kommunens totale rente- og avdragsbeløp. Fra og med 2019 har Birkenes kommune fulgt et prinsipp om å bokføre kalkulatoriske renter og avskrivninger på VA-området og derfor også korrigert dette med en tilbakeføring av inntekt i regnskapet. I budsjett- og økonomiplan 2021-2024 er det valgt å unnlate dette i tråd med god kommunal regnskapsskikk.

Ordinære avskrivninger

Faste eiendommer, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler avskrives lineært i henhold til anbefalte avskrivningssatser. I budsjettet for 2021 er avskrivninger estimert til kr 24,6 mill. Som følge av pågående og nye investeringsbehov i planperioden, forventes avskrivningene å øke utover i planperioden til kr 33,0 mill. i 2024. Avskrivningene påvirker brutto driftsresultat, men har mot post (inntekt) under eksterne finanstransaksjoner. Det er avdragsutgiften som påvirker netto driftsresultat i et kommunalt budsjett- og regnskap, ikke avskrivninger.

Renteutgifter investeringsgjeld

Renteutgifter knyttet til investeringsgjeld er budsjettert med kr 9,0 mill. i 2021 økende til kr 10,2 mill. i 2024. Det er beregnet gjennomsnittlige lånerenter på ca. 1,7-1,8 % i planperioden. Det er forutsatt et gjeldsopptak på 64,5 mill. i 2021 og at andelen lån med flytende rente økes.

Renteutgifter startlån

Kommunen tar opp lån i Husbanken til videre utlån (ref. kommentarer om renteinntekter startlån). Det er estimert lånerenter i Husbanken på 0,95 % i 2021 økende til 0,98% i 2023 og 2024. Det er budsjettert med renteutgifter på kr 0,8 mill. i 2021 økende til kr 1,2 mill. i 2024. I budsjett- og økonomiplan 2021-2024 foreslås det et låneopptak på kr 18,0 mill. pr år gjeldene startlån.

Avdrag på lån

Kommuneloven sier at lånene skal avdras jevnt og planmessig. Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.

Kommunestyret vedtok en finansstrategi i 2015 (sak 062/15). Et vedtak gikk ut på at det skal betales avdrag utover lovens krav om minimumsavdrag, og at avdrag på lån budsjetteres i samme størrelse som estimerte avskrivninger. Underliggende er at kommunen har et høyt gjeldsnivå i forhold til brutto inntekter. I et kommunalt budsjett er det i tillegg slik at det er avdragene og ikke avskrivningene som kommer frem som kostnad. Den mer reelle verdiforringelsen vises dermed ikke.

På grunn av det store gapet mellom inntekter og utgifter i 2016 ble ikke strategien fulgt. I 2017 ble det derimot nedbetalt avdrag i tilnærmet samme størrelse som avskrivninger det året. I forslag til økonomiplan 2022-2024 og årsbudsjett 2021 er det et stort gap mellom kommunens inntekter og utgifter. Som følge av dette foreslås det kun å betale minimumsavdrag i hele perioden. Differansen mellom minimumsavdrag er kr 3,8 mill. i 2021, kr 7,4 mill. i 2022, kr 8,3 mill. i 2023 og kr 7,8 mill. i 2024.

Kommunens utvikling i langsiktig gjeld, renter og avdrag

Tabellen nedenfor viser at det er behov for høyere låneopptak til investeringsprosjekter enn det som er planlagt nedbetalt som avdrag på investeringsgjeld.

Tall i hele tusen	Budsjett 2021	2022	2023	2024
Langsiktig investeringsgjeld	464 081	507 749	539 168	576 603
Avdrag på lån (minimum)	-20 800	-20 911	-22 011	-25 160
Låneopptak	64 468	52 331	59 446	23 030
Langsiktig gjeld 31.12 investeringer	507 749	539 168	576 603	574 474
Renter	9 000	9 500	9 600	10 200
Renter + avdrag	29 800	30 411	31 611	35 360
Rente	1,77 %	1,77 %	1,67 %	1,77 %

I tillegg har kommunen gjeld i Husbanken som er tatt opp for videre utlån (startlån). Det er forutsatt i økonomiplanen og årsbudsjettet at disse lånene blir betalt til Husbanken i samme størrelse som låntagerne nedbetaler på lånene som er lånt ut fra kommunen.

Tabellen nedenfor viser utvikling i denne låneporteføljen:

Tall i hele tusen	2021	2022	2023	2024
Langsiktig gjeld startlån	65 479	80 179	94 279	107 779
Avdrag	-3 300	-3 900	-4 500	-5 100
Låneopptak	18 000	18 000	18 000	18 000
Langsiktig gjeld 31.12 startlån	80 179	94 279	107 779	120 679
Renter	800	900	1100	1200
Rentesats	0,95 %	0,95 %	0,98 %	0,98 %

Investeringsgjeld knyttet til vann og avløp (VA) inngår i «Langsiktig gjeld investeringer». Gjelden er ikke adskilt fra den andre investeringsgjelden. I planperioden er det lagt opp til investeringer på ca. kr 107,9 mill. innen VA-området. Disse investeringene er det i praksis næringsvirksomhet og innbyggerne som betjener gjennom vedtatte priser/gebyrer for bruk av vann og avløp. Næringsliv og innbyggerne betaler derimot ikke for gjelden i sin helhet. Den kalkulatoriske renten kommunen må bruke når gebyrene beregnes, er for tiden lavere enn den faktiske rentesatsen. Prognoserenten for beregning av gebyrsatser er på 1,41 %, mens kommunen budsjetterer med en rente på kr 1,77 % i 2021.

Av andre størrelser innen investeringsgjelden, har kommunen tatt opp noe gjeld på rentekompensasjonsordninger fra Husbanken innen sykehjem, skole og kirke. Det betyr at

kommunen mottar renteinntekter for å dekke noe av rentekostnadene for disse investeringene. I statsbudsjettet 2021 så har man som følge av at renten omtrent er 0 %, tatt bort renteelementet i denne kompensasjonsordningen.

Garantiforpliktelser

Birkenes kommune hefter for 32,35 %, kr 5 815 679,- av Libir IKS's samlede forpliktelser pr 31.12.2019

Ubundne avsetninger

Tall i 1000	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Disposisjonsfond	20 519	32 417	31 191	28 004	13 514	11 138	17 335
Avsatt til fond i løpet av året	13 483	3 595	2 806			6 197	744
Bruk av fond i løpet av året	-1 585	-4 820	-5 993	-14 490	-2 376		
Disposisjonsfond pr. 31.12	32 417	31 191	28 004	13 514	11 138	17 335	18 079

Birkenes kommune fikk et godt resultat i både 2016 og 2017, samt et lite mindre forbruk i 2018 og 2019 slik at disposisjonsfondet ved inngangen til 2020 utgjorde totalt kr 34,0 mill. Av dette har kommunen budsjettet å bruke kr 14,5 mill. i 2021.

Statsbudsjettet er basert på svak inntektsutvikling i 2020. I tillegg var det en lav realvekst i 2019. Samtidig som det er en sterk aktivitetsvekst i tjenestene i kommunen, reduseres integreringstilskuddet og utbytte fra Agder Energi parallelt med at investeringsbehovet øker. Kommunedirektøren vurderer det som nødvendig å bruke kr 14,9 mill. av disposisjonsfondet i 2021, og ytterligere kr 2,4 mill. i 2022 for å få et budsjett og økonomiplan i balanse. I 2023 er det planlagt en avsetning på kr 6,2 mill. mens planen i 2024 er tilnærmet balanse med en liten avsetning til fond. I 2021 og 2022 medfører dette svært høy risiko for Birkenes kommune. Dette fordi kommunen ser det nødvendig å bruke over 17,2 mill. av fondet i disse to årene. Dette samtidig som man må iverksette ytterligere innsparinger og effektiviseringstiltak i 2022 tilsvarende 8,5 mill. og 2023 3,1 mill. Med dette som forutsetning, vil kommunen ved utgangen av 2021 ha ca 3,0 % av driftsinntektene på disposisjonsfond, økende til 4,0 % i 2024.

Regnskapsåret 2020 er ikke avsluttet, så det er usikkert hva resultatet for Birkenes kommune blir. Rapportering pr juli viste som nevnt tidligere en årsprognose med merforbruk på 7,6. mill. Med dette resultatet vil eventuelt disposisjonsfondet bli ytterligere redusert.

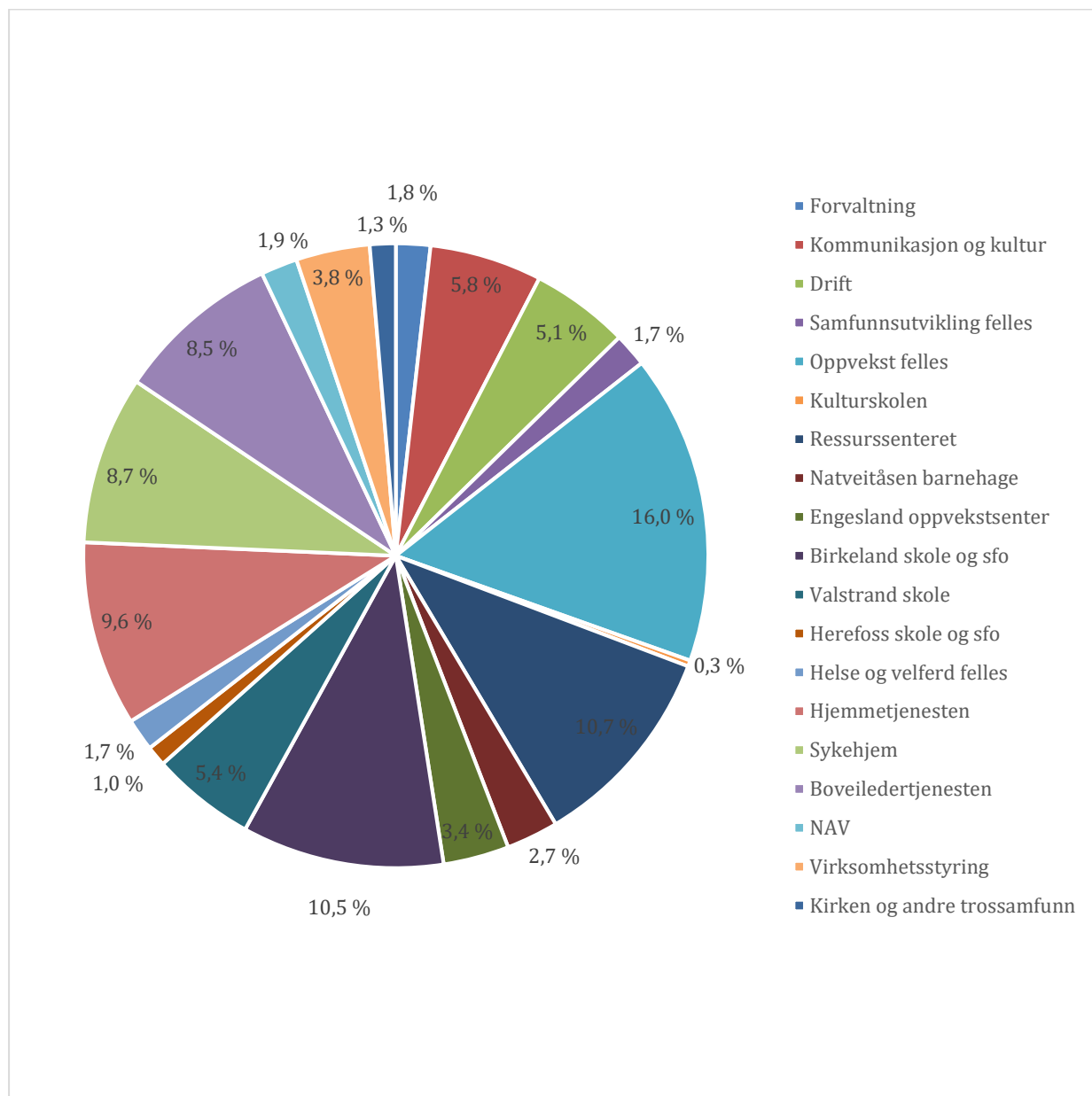
Bevilgninger budsjettområder i drift

Tabell i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd.

Tall i hele 1000	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Forvaltning	7 184	6 279	6 063	6 063	6 063	6 213
Kommunikasjon og kultur	20 936	19 819	20 788	19 313	19 613	19 313
Drift	23 195	17 933	17 396	16 071	15 289	15 008
Samfunnsutvikling felles	6 762	5 839	6 262	3 712	2 782	2 782
Oppvekst felles	45 657	53 223	57 286	53 675	52 249	53 191
Kulturskolen	1 188	1 237	1 112	1 112	1 112	1 112
Ressurssenteret	37 582	38 934	38 873	36 576	36 726	36 726
Natveitåsen barnehage	7 568	7 584	9 638	9 324	9 324	9 324
Birkeland barnehage	4 114	3 267				
Engesland oppvekstsenter	12 004	12 553	12 155	12 155	12 155	12 155
Birkeland skole og sfo	36 222	38 342	37 385	37 385	37 385	37 385
Valstrand skole	18 006	18 894	19 257	19 257	19 257	19 257
Herefoss skole og sfo	3 642	3 793	3 737	2 763	1 400	1 400
Helse og velferd felles	6 964	5 426	6 011	4 736	4 271	4 271
Hjemmetjenesten	26 592	30 842	34 204	34 435	36 552	39 110
Sykehjem	33 360	30 204	31 180	31 180	31 180	31 180
Boveiledertjenesten	29 969	29 677	30 530	33 597	33 597	33 597
NAV	6 099	6 000	6 761	6 671	6 671	6 671
Virksomhetsstyring	4 755	6 060	13 635	12 792	12 670	12 858
Kirken og andre trossamfunn	5 096	5 255	4 779	4 779	4 779	4 779
Sum	336 895	341 161	357 053	345 597	343 077	346 333
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond:						
Forvaltning	-818	300	300	300	300	300
Kommunikasjon og kultur	-146	0	0	0	0	0
Drift	-534	768	767	767	767	767
Samfunnsutvikling felles	-650	-141	-57	-57	-57	-57
Oppvekst felles	381	0	0	0	0	0
Kulturskolen	-47	0	0	0	0	0
Ressurssenteret	124	-660	-660	-660	-660	-660
Natveitåsen barnehage	-24	0	0	0	0	0
Engesland oppvekstsenter	-93	0	0	0	0	0
Helse og velferd felles	-21	-39	-39	-39	-39	-39
Hjemmetjenesten	84	0	0	0	0	0
Boveiledertjenesten	271	0	0	0	0	0
Sum	-1 473	228	311	311	311	311
Totalsum	335 422	341 389	356 742	345 286	342 766	346 022

Budsjettramme drift 2021 fordelt prosentvis på enhetene:

Investeringer 2021 – 2024

Bevilgningsoversikt investering (tabell i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd)

Tall i hele tusen	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	67 361	73 837	105 732	73 237	67 745	28 913
Tilskudd til andres investeringer	1 685	800	600	600	600	600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	853	925	950	975	1 000	1 050
Utlån av egne midler	9 052	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 460	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	81 411	75 562	107 282	74 812	69 345	30 563
Kompensasjon for merverdiavgift	10 487	11 997	17 366	5 427	6 169	4 383
Tilskudd fra andre	3 382	12 445	4 338	13 979	630	0
Salg av varige driftsmidler	3 744	4 200	2 100	2 100	2 100	2 100
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	4 450	0	0	0	0	0
Bruk av lån	53 379	45 295	82 528	52 331	59 446	23 030
Sum investeringsinntekter	75 442	73 937	106 332	73 837	68 345	29 513
Videreutlån	0	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Bruk av lån til videreutlån	0	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne inv.fond	-1 970	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv.fond	0	1 625	950	975	1 000	1 050
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-1 970	1 625	950	975	1 000	1 050
Fremført til inndekn. i senere år(udekket bel)	7 036	0	0	0	0	0

Investeringsbudsjettet tar ikke opp i seg alle endringer i forhold til endrede befolkningsprognoser og investeringer som kan komme. Momskompensasjonen for investering går 100 % til reduksjon av investeringskostnader i budsjettet for 2021.

Forklaring netto lånegjeld (tall i hele tusen)	Sum
Bruk av lånemidler til investeringer og startlån	100 528
Netto investeringsmidler overført fra 2020	- 18 060
Startlån	- 18 000
Netto gjeldsopptak til investeringer i 2021	64 468

Bruk av lånemidler er beregnet til kr 100,5 mill. i budsjettet for 2021. Av disse utgjør låneopptak knyttet til startlån kr 18,0 mill. Dette er lån som kommunen tar opp i Husbanken til videre utlån. I 2020 er det tatt opp lån for å finansiere prosjekter som var planlagt gjennomført og avsluttet i 2020, men som har endret forutsetninger og/eller er forsinket i fremdrift i forhold til opprinnelig plan. Det er også forutsatt i budsjett 2020 utbetaling av investeringstilskudd på kr 0,9 mill. som ikke blir utbetalt før i 2021. Dette utgjør til sammen netto kr 18,1 mill. Hensyntatt dette, er det i budsjettet for 2021 forutsatt låneopptak til investeringsprosjekter på kr 64,5 mill. I tillegg er det forutsatt låneopptak i Husbanken til startlån på kr 18,0 mill.

Investeringsprosjekter i planperioden

Bevilgninger til varige investeringer (Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd). Tabellen nedenfor viser samlet alle investeringsprosjekter som det foreslås økonomiske midler til oppstart og/eller gjennomføring/avslutning i 2021. Tabellen viser også hva som foreslås av prosjekter i planperioden t.o.m. 2024. Alle tall i tabellene er i hele tusen.

Prosjektene i denne samleoversikten er delt opp i investeringskategorier som fremkommer i tabeller på de neste sidene. Etter hver tabell er det utarbeidet kommentarer til hvert enkelt prosjekt.

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9102	Geodata/kartlegging geovekstprosjekt		300	300	300	300	1 200
9110	Natveitåsen boligområde	30	20	50	50	50	200
9111	Trafikksikkerhetstiltak		200	200	200	200	800
9133	Reguleringsplaner - oppdatere		500	500	500	500	2 000
9134	Kommunedelplan næring		600				600
9135	Tobias jorde - toalett	820					820
9136	Kvalitetsheving av eiendomsgrenser		250	250	250	250	1 000
9242	Planmessig utskifting inventar og utstyr		1 000	750	750	750	3 250

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9255	Engesland oppvekstsenter - nytt kjøkken grendehus	400					400
9257	Natveitåsen barnehage		375	1 000			1 375
9258	Kulturskolen Blink				10 000		10 000
9259	Herefoss skole - diverse oppgradering	710					710
9262	Engesland oppvekstsenter		1 500	2 650			4 150
9263	Valstrand skole - kulturarena		900			475	1 375
9336	Biler		745		520		1 265
9342	Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg	900					900
9345	Heldøgns omsorgsboliger (HDO)			300		5 000	5 300
9346	Birkenes helse- og omsorgssenter		1 125		125		1 250
9412	Bredbånd i spredt bosetting	2 000		1 500	1 500	1 500	6 500
9453	Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)		700	700	700	700	2 800
9460	Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser		250	250	250	250	1 000
9468	Maskiner og utstyr		200	200	200	200	800
9516	Diverse oppgradering og småprosjekt bygg		4 500	4 500	5 000	5 000	19 000
9531	Energiltak (ENØK)	2 250					2 250
9535	Samlokalisering enhet Drift	4 000					4 000
9538	Tilrettelagte leiligheter	840	15 160				16 000
9540	Boliger rus og psykisk helse - bemannet		16 500				16 500
9541	Boliger rus- og psykisk helse - ubemannet	2 425	1 000				3 425
9542	Tilpasning av heldøgns omsorgsboliger	3 125					3 125
9543	Lokaler Ressurscenteret	850					850
9547	Oppgradering/asfaltering diverse uteområder		600	600	500	500	2 200

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9551	Forprosjekt flomsikring Tollnes	500	500				1 000
9552	Ny flerbrukshall					300	300
9553	Birkeneshallen - skifte av tak		900				900
9554	Birkenes kommunehus		770	100		188	1 058
9555	Rivekostnader bygg Engesland		750				750
9556	Vann og avløp Engesland		5 000	5 600			10 600
9557	Butikk Engesland		2 600	2 500			5 100
9623	Oppgradering kommunale veier		6 717	6 367	5 810	1 500	20 394
9661	Oppgradering vann og avløp (VA)		1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9665	Gatelys		3 200				3 200
9668	Reservevannløsning Birkeland	400					400
9671	Sanering VA-kummer og VA-ledninger		6 000	8 500	4 900	5 000	24 400
9672	Renseanlegg Birkeland	1 700	1 000	30 000	30 000		62 700
9674	Driftsutstyr vei, vann, avløp		400	100	50	50	600
9676	Steds- og næringsutvikling	2 100	500	500	500	500	4 100
9677	Herefoss vannverk - aggregat		300				300
9678	Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger		500	500	500	500	2 000
9679	Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger		500	500	500	500	2 000
9680	Tveide Næringspark - pumpestasjon		1 500				1 500
	IKT-ramme (utstyr, systemer opplæring)		4 120	3 820	3 640	3 700	15 280
	Sum	23 050	82 682	73 237	67 745	28 913	275 627

Vann og avløp

Vann og avløp (VA) er et selvkostområde. Dvs. at kostnader knyttet til drift og investeringer av disse tjenestene dekkes av inntekter fra abonnentene (innbyggere og næringsliv som er knyttet til det kommunale nettet). Investeringsprosjektene som foreslås nedenfor er lagt til grunn i kalkulering av abonnentprisene for 2021, og for resten av planperioden.

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen vann og avløp:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9556	Vann og avløp Engesland		5 000	5 600			10 600
9661	Oppgradering vann og avløp (VA)		1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9668	Reservevannløsning Birkeland	400					400
9671	Sanering VA-kummer og VA-ledninger		6 000	8 500	4 900	5 000	24 400
9672	Renseanlegg Birkeland	1 700	1 000	30 000	30 000		62 700
9677	Herefoss vannverk - aggregat		300				300
9678	Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger		500	500	500	500	2 000
9679	Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger		500	500	500	500	2 000
9680	Pumpestasjon Tveide Næringspark		1 500				1 500
	Sum	2 100	15 800	46 100	36 900	7 000	107 900

9556 Vann og avløp Engesland

Engesland har i dag VA-anlegg som på ingen måte tilfredsstiller standardene og det er et sterkt behov for å gjøre oppgraderinger på området.

9661 Oppgradering vann og avløp (VA)

Rammen skal dekke behov som erfaringsmessig oppstår i løpet av året, men som ikke er planlagt. Det foreslås å budsjettere med en økonomisk ramme på kr 1,0 mill. i 2021. Det samme foreslås pr år i 2022-2024.

9668 Reservevannsløsning Birkeland

Drikkevannsforskriften § 9 stiller krav til leveringssikkerhet for kommunal vannforsyning. Dette medfører at kommunen må ha et alternativ dersom noe skulle skje med vannforsyningen. Det har vært lite aktivitet i prosjektet i 2020, og budsjettramme på kr 0,4 mill. foreslås overført fra 2020 til 2021. I 2021 vil det bli vurdert nærmere om dette prosjektet bør sees i sammenheng med renseanleggsprosjektet da dette henger tett sammen.

9671 Sanering VA-kummer og VA-ledning

I 2021 foreslås sanering Osebakken - Nordåsveien. Området fra Osebakken mot Strøget vil trolig bli bygd ut med konsentrert bebyggelse de nærmeste årene. For å løse behovet for brannvannsdekning kan man enten sanere ledninger i Strøget eller sanere strekket fra Osebakken, opp til Strøget og videre opp Nordåsvegen til der hvor saneringsprosjektet ved Stoppedalsmyra ble avsluttet. Man unngår da å grave i nylagt asfalt på Strøget (utenom i krysningspunktet). I Osebakken vil man også øke ledningsdimensjonen og flytte vannledninger fra privat grunn til kommunal vei. For å gjennomføre dette prosjekt i 2021, foreslås en økonomisk ramme på kr 6,0 mill. Øvrige år i planperioden foreslås en investeringsramme på kr 8,5 mill. i 2022, kr 4,9 mill. i 2023 og kr 5,0 mill. i 2024.

9672 Renseanlegg Birkeland

Fylkesmannen i Agder gjennomførte tilsyn ved Birkeland renseanlegg i samarbeid med arbeidstilsynet i februar 2020. Tilsynet resulterte i 8 avvik og 2 anmerkninger, 3 av avvikene er alvorlige. Forprosjektet foreslås ferdigstilt i 2021 innenfor en økonomisk ramme på kr 2,7 mill. hvorav kr 1,7 mill. dekkes ved overføring av midler fra 2020. Forprosjektet skal, i tillegg til å utrede nytt renseanlegg på Birkeland, utrede om det er hensiktsmessig å legge ledning til Lillesand for overførsel av spillvann dit og hente reservevann. Det foreslås en økonomisk ramme på til hovedprosjektet på kr 60,0 mill. fordelt med kr 30,0 mill. i 2022 og kr 30,0 mill. i 2023. Overføringsledning til Lillesand renseanlegg er grovestimert til kr 100 mill.

9677 Herefoss vannverk - aggregat

For å sikre drift av vannverket ved strøbrudd, er det behov for nødstrømsaggregat. Det er et krav i drikkevannsforskriften § 9 at "vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet er utstyrt og dimensjoner samt har driftsplaner og beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid". Det foreslås at dette prosjektet blir gjennomført i 2021 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,3 mill.

9678 Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger

I tilsynsrapport fra Fylkesmannen gjeldene Birkeland renseanlegg, er det bemerket at kommunen ikke har oversikt over overløp, samt at renseanlegget ikke har overholdt rensekravene de siste årene. For å oppfylle rensekravene er et av tiltakene å redusere innlekk i spillvannsnett. Det må da gjøres en kartlegging av spillvannsnett for å finne områdene hvor det er mest innlekk og gjøre tiltak der. Det vil samtidig gjøres en lokalisering av ledningene slik at kommunen får GPS-innmålt plassering. Slik det er i dag er mange av traseene usikre og det blir brukt mye tid på å lokalisere disse, ettersom man ikke kan stole 100 % på det som ligger i ledningskartet. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,5 mill. i 2021, og tilsvarende beløp hvert år i 2022 – 2024.

9679 Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger

Drikkevannsforskriften § 15 stiller krav til at "anleggseier skal sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i tilfredsstillende stand, og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset og for å bidra til bærekraftig bruk av grunnvann og overflatevann". For å oppfylle kravet om at distribusjonssystemet skal være i tilfredsstillende stand må vannverkseier ha oversikt over tilstanden. Det må så gjøres en vurdering av tilstanden og på dette grunnlaget settes i verk tiltak for utbedring. Dette medfører at hele distribusjonssystemet må kartlegges, herunder kummers utforming og tilstand, type ventiler og funksjonalitet, type materialer og dimensjon på rør, abonnenter som kan forurense nettet. For å få en oversikt over status på vannledningene må disse kamerakjøres og peiles slik at man både får oversikt over tilstand i tillegg til nøyaktig plassering av ledningen. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,5 mill. i 2021, og tilsvarende beløp hvert år i 2022 – 2024.

9680 Pumpestasjon Tveide Næringspark

For at Tveide Næringspark skal kunne utvides ytterligere, må det etableres en kommunal pumpestasjon. I dag løses dette ved at det er etablert en tett tank som må tømmes jevnlig med tilhørende kostnader. Prosjektet vil redusere driftskostnader med ca. kr 0,15 mill. pr år. Prosjektet har blitt foreslått tidligere, men blitt kuttet. Dette foreslås nå gjennomført i 2021 innenfor en økonomisk ramme på kr 1,5 mill.

Teknisk forvaltning

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen teknisk forvaltning:

Prosj.-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9102	Geodata/kartlegging geovekst prosjekt		300	300	300	300	1 200
9110	Natveitåsen boligområde	30	20	50	50	50	200
9133	Reguleringsplaner - oppdatere		500	500	500	500	2 000
9136	Kvalitetsheving av eiendomsgrenser		250	250	250	250	1 000
	Sum	30	1 070	1 100	1 100	1 100	4 400

9102 Geodata/kartlegging geovekstprosjekt

Det er krav i Plan- og bygningsloven om kartlegging. Investeringsprosjektet går ut på å gjennomføre geovekstprosjekter og andre lignende prosjekter for kontinuerlig å oppdatere kartgrunnlaget i kommunen. Dette til bruk både internt og for eksternt. Geovekstprosjektet gjennomføres i henhold til Geodataplanen for Agder fylkeskommune. Statens Kartverk har utarbeidet geodataplanen i samarbeid med kommunene i fylket og statlige/fylkeskommunale etater. Det foreslås en investeringsramme i 2021 på kr 0,3 mill. Det samme beløpet foreslås avsatt pr år de tre andre årene i planperioden. Investeringsrammen dekker den andelen som kommunen må bidra med økonomisk i dette prosjektet.

9110 Natveitåsen boligområde

Kommunen har 8 tomter i Natveitåsen boligområde som ikke er solgt. Det foreslås overført kr 0,03 mill. fra 2020. Videre foreslås det å budsjettere med salgskostnader på ytterligere kr 0,02 mill. i 2021 og kr 0,05 mill. pr år i 2022-2024 med mål om at tomtene er solgt innen utgangen av 2024. Dette må sees i sammenheng med salgsinntekter som det budsjetteres med i 2021 og utover i planperioden.

9133 Reguleringsplaner - oppdatere

Det finnes flere boligfelt i kommunen som har eldre reguleringsplaner, eller hvor det ikke er en gjeldende reguleringsplan. Kommunen ønsker nå en kvalitetsheving på eldre planer for å få en mer ryddig og effektiv søkeprosess for innbyggerne og private utbyggere. Dette vil også effektivisere byggesaksbehandlingen. For å få gjennomført dette foreslås det en økonomisk ramme på kr 0,5 mill. i 2021 og kr 0,5 mill. pr år i 2022-2024.

9136 Kvalitetsheving av eiendomsgrenser

I samarbeid med Kartverket foreslås et prosjekt hvor eiendomsgrenser i matrikkelen vil bli kvalitetshevet. Kartverket har sett behovet for å forbedre kvaliteten på eiendomsgrensene og har satt i gang et landsomfattende prosjekt. Dette foreslås det at Birkenes kommune er en del

av. Det vil være en stor fordel å samarbeide med Kartverket om dette, og vil være en stor effektiviseringsgevinst for både private utbyggere og kommunal forvaltning om eiendomsgrensene er klarlagt og av riktig kvalitet når utbyggingsprosjekter og regulering skal starte. Kommunale eiendommer i sentraene rundt formålsbygg, veiarealer, park og friområder osv. vil bli prioritert først. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,25 mill. i 2021 og kr 0,25 mill. pr år i 2022-2024.

Nybygg-ombygginger-kommunale boliger

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen nybygg-ombygginger-kommunale boliger:

Prosj.-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9257	Natveitåsen barnehage		375	1 000			1 375
9258	Kulturskolen Blink				10 000		10 000
9345	Heldøgns omsorgsboliger (HDO)			300		5 000	5 300
9535	Samlokalisering enhet Drift	4 000					4 000
9538	Tilrettelagte leiligheter	840	15 160				16 000
9540	Boliger til personer med rus- og psykisk helse utfordringer - bemannet		16 500				16 500
9541	Boliger til personer med rus- og psykiske helse utfordringer - ubemannet	2 425	1 000				3 425
9542	Tilpasning av heldøgns omsorgsboliger	3 125					3 125
	Sum	10 390	33 035	1 300	10 000	5 000	59 725

9257 Natveitåsen barnehage

Når kommunestyret vedtok økonomi- og handlingsplan 2020-2023 og årsbudsjett 2020, ble det besluttet å tilpasse løsninger og utvide kapasitet i Natveitåsen barnehage innenfor en kostnadsramme på kr 14,0 mill. (kr 7,0 mill. i 2020 og kr 7,0 mill. i 2021). Dette som følge av avvikling av Birkeland barnehage fra 01.08.2020. I 2021 var det forutsatt å utvide kapasitet med en avdeling ved å bygge på en fløy nærmest parkeringsplassen. Tilbygget skulle også dekke behovet for et personalrom. Nye prognoser fra SSB, offentliggjort i august 2020, viser en befolkningsframskriving som tilsier at det ikke vil være behov for å øke barnehagekapasiteten. Det foreslås derfor å avvente med å bygge ut barnehagen. Det er derimot behov for å gjøre tilpasninger på parkeringsplassen, samt oppgradere en varmepumpe. Dette var tenkt utført som en del av utvidelsen i trinn 2. Dette er tiltak som er nødvendig, og anbefales utført i 2021 innenfor en ramme på kr 0,4 mill. Behovet for manglende fasiliteter til personalet løses ved å kjøpe en brakke/kontormodul i 2022 som plasseres i tilknytning til barnehagen. Dette innenfor en økonomisk ramme på kr 1,0 mill.

9258 Kulturskolen Blink

I 2020 er det et pågående forprosjekt med formål å finne hensiktsmessige løsninger for både kulturskolen og ungdomsskolen. Kapasiteten på ungdomsskolen er løst ved å gjøre mindre bygningsmessige tilpasninger for å få plass til en klasse til fra høsten 2020. Forprosjektet er ikke

avsluttet mht. løsning for Kulturskolen. Flere alternativer vurderes; også om det er mulig å tilpasse Gamle Valstrand skole til kulturskole. Ombygging/tilbygg av gamle Valstrand skole til kulturskole, som også inkluderer sambruk med flere av dagens brukere, er et av alternativene. Dette alternativet er grovt estimert til kr 20,0 mill. Sett i lys av synkende barnetall antar kommunestyret at det må være mulig å komme fram til rimeligere løsninger. Som følge av at forprosjektet ikke er avsluttet, er hovedprosjektet skjøvet et par år frem. I investeringsplanen er det avsatt en økonomisk ramme på kr 10,0 mill. i 2023.

9345 Heldøgns omsorgsboliger (HDO)

Det forutsettes at det ikke er behov for flere HDO boliger før i 2024/2025. Det foreslås gjennomført et forprosjekt i 2022 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,3 mill., og at det påbegynnes et hovedprosjekt i 2024 med en økonomisk ramme det året på kr 5,0 mill. I 2025 tilsier prognoser at det bør være planlagt 10-12 nye HDO boliger. Disse erstatter nåværende trygdeboliger. De nye boligene skal være tilrettelagt for demente. Det er også ønskelig å bygge et dagtilbud for demente i tilknytning. En må også se eventuell riving eller ombygging av trygdeboligene i sammenheng med boligbehov for vanskeligstilte eldre. Det kan søkes Husbanken om midler. Gjenåpning av sykehjemsavdeling må også vurderes. Det vil få konsekvenser for når nye omsorgsboliger må være på plass. Tjenestebehov i befolkningen vil ligge til grunn for vurderingene.

9535 Samlokalisering enhet Drift

Prosjektet er vedtatt gjennomført innenfor en kostnadsramme på kr 6,4 mill. (ref. kommunestyresak 075/20). Prosjektet påbegynnes i år, men ferdigstilles i 2021. Det foreslås derfor overført kr 4,0 mill. fra 2020 til 2021.

9538 Tilrettelagte leiligheter

Det er behov for 4 leiligheter, med fellesareal, til utleie overfor unge voksne og voksne med nedsatt funksjonsevne. I 2020 har det vært gjennomført et pågående forprosjekt som er i slutfasen. Det forutsettes at hovedprosjektet realiseres på kommunalt eid tomt innenfor en økonomisk ramme på kr 16,0 mill. i 2021. Av dette foreslås overført kr 0,84 mill. fra 2020 til 2021. Tilskudd fra Husbanken er forutsatt å utgjøre kr 5,9 mill. På denne type leiligheter vil det være husleieinntekter.

9540 Boliger til personer med rus- og psykiske helse utfordringer - bemannet

Det ble påbegynt et forprosjekt høsten 2019, men ble stoppet som følge av vedtak i kommunestyret 12.12.2019 om at hovedprosjektet ble kuttet. Behovet for denne type boliger har i løpet av 2020 blitt forsterket, og det vises til vedtak i kommunestyresak 054/20 og 089/20. Prosjektet forutsettes å inneholde fem små leiligheter med bad og kjøkken og adskilt soverom. Hver leilighet vil bli på ca. 45 kvm, totalt ca. 225 kvm. Fellesareal m/personalfasiliteter (kontor/pauserom samt garderobe m/toalett og dusj) er på 80 kvm. Terapirom på 20 kvm forutsettes lagt inn i fellesarealet. Det foreslås gjennomført hovedprosjekt i 2021 innenfor en økonomisk ramme på kr 16,5 mill. Tilskudd fra Husbanken er forutsatt å utgjøre kr 7,3 mill.

9541 Boliger til personer med rus- og psykiske helse utfordringer - ubemannet

Som ledd i strategi med bemannet bolig, er det også behov for frittstående boliger som kan benyttes av de som ikke har behov for, eller ikke passer inn, i en bemannet bolig. I forprosjektet har det bla. blitt vurdert om kommunen har egnede boliger i eksisterende portefølje. Det er konkludert med at det er behov for 3 boliger i planperioden; hver av de på ca. 30 kvm. med eget kjøkken og bad. Det foreslås overført kr 2,4 mill. fra 2020 til 2021, og at det i tillegg budsjetteres med kr 1,0 mill. i 2021 for å få realisert boligene innenfor en kostnadsramme på kr 3,4 mill. Tilskudd fra Husbanken er forutsatt å utgjøre kr 0,8 mill. På denne type leiligheter vil det være husleieinntekter.

9542 Tilpasning av heldøgns omsorgsboliger (HDO)

Som grunnlag for utarbeidelse av boligstrategien, ble det bla. kartlagt hvilket behov det er for HDO boliger for eldre i fremtiden. Det er ikke behov for nye boliger før i 2024/2025. Det er derimot behov for å tilpasse eksisterende HDO boliger slik at det dekker kommunens behov for behov frem til 2024/2025. Prosjektet har en total budsjettert kostnadsramme på 6,3 mill. Prosjektet var opprinnelig planlagt ferdigstilt i 2020. Hovedprosjektet er vedtatt igangsatt, og påbegynnes høsten 2020 med ferdigstillelse 1. halvår 2021. Det foreslås overført kr 3,1 mill. fra 2020 til 2021.

Oppgradering bygg og uteområder

Hovedplan for bygg ble ferdigstilt i 2020. Den tekniske tilstanden til følgende formålsbygg har blitt analysert; Birkeland skole, Valstrand skole og kulturarena, Birkeneshallen, Engesland Oppvekstsenter, Herefoss skole, Sykehjemmsbygget, Kommunehuset og Heldøgns omsorgsboliger (serviceleilighetene). Tilstandsanalysen for disse byggene viser at det i et 15 års perspektiv vil være behov og vedlikehold og oppgraderinger kalkulert til kr 113, 6 mill. Hovedplanen vil være utgangspunkt for planlagt vedlikehold fremover i tid; både når det gjelder vedlikehold (driftskostnader) og oppgraderinger (investering).

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen oppgraderinger bygg og uteområder:

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9135	Tobias jorde - toalett	820					820
9255	Engesland oppvekstsenter - nytt kjøkken grendehus	400					400
9259	Herefoss skole - diverse oppgradering	710					710
9262	Engesland oppvekstsenter		1 500	2 650			4 150
9342	Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg	900					900
9346	Birkenes helse- og omsorgssenter		1 125		125		1 250
9516	Diverse oppgradering og småprosjekt bygg		4 500	4 500	5 000	5 000	19 000
9531	Energiltak (ENØK)	2 250					2 250
9543	Lokaler Ressurssenteret	850					850
9547	Oppgradering/asfaltering diverse uteområder		600	600	500	500	2 200
9554	Birkenes kommunehus		770	100		188	1 058
	Sum	5 930	8 495	7 850	5 625	5 688	33 588

9135 Tobias jorde – toalett

Det foreligger en plan for videre utvikling mht. å legge til rette for ulike arrangementer og aktiviteter som kan utføres på dette området. Mange tiltak ønskes gjennomført, og må sees i sammenheng når de skal prioriteres. Et offentlig toalett er vedtatt at skal prioriteres og realiseres, ref. vedtak i kommunestyresak 085/20. Det foreslås at budsjettet økonomisk ramme i 2020 på kr 0,82 mill. overføres til 2021 slik at prosjektet blir ferdigstilt. I resten av planperioden er det tenkt at nye tiltak gjennomføres innenfor rammen til kultur (se prosjektnr. 9453).

9255 Engesland oppvekstsenter – nytt kjøkken grendehus

I 2020 er det budsjettet med en økonomisk ramme på kr 0,4 mill. Kommunedirektøren har i rapport for 1. tertial og pr. juli 2020 foreslått å avvente denne investeringen for å se det i sammenheng med bygg som planlegges oppført i sentrum av Engesland. I kommunestyresak 085/20 ble det vedtatt at prosjektet skal realiseres uavhengig av planer i sentrum av Engesland. Som følge av dette foreslås overført kr 0,4 mill. fra 2020 til 2021 slik at prosjektet kan ferdigstilles i løpet av 1. halvår i 2021.

9259 Herefoss skole – diverse oppgradering

I rapport pr. juli 2020 foreslår kommunedirektøren å avvente gjennomføring av planlagte tiltak i 2020 innenfor en ramme på kr 0,7 mill. Dette for å se det i sammenheng med hovedplan bygg og hva som kommer frem som oppgraderingsbehov på skolen. Det foreslås også å se det i sammenheng med kommunedirektørens forslag om å avvikle skolen fra skoleåret 2022/2023. Det foreslås derfor at kr 0,7 mill. overføres fra 2020 til 2021, og at det ikke investeres ytterligere midler til oppgradering av skolen i planperioden. Teknisk bygningsanalyse, som del av hovedplan bygg, har identifisert behov for vedlikehold og oppgraderinger på skolen som er kalkulert til kr 10,6 mill. i et 5 års perspektiv. Av dette utgjør kr 6,0 mill. det som er definert som strakstiltak.

9262 Engesland oppvekstsenter

Teknisk analyse av byggene har blitt gjennomført som en del av hovedplan bygg. Kalkyler som er utarbeidet viser at det i et 15 års perspektiv bør gjennomføres vedlikeholds- og oppgraderingstiltak for en kostnad på kr 18,8 mill. på skolebygget og kr 3,0 mill. på barnehagebygget. I 2021 foreslås gulvbelegg (fra byggeåret 1982) og oppgraderes. Videre foreslås det i 2021 etablert ladestasjon for elbiler, oppgradere uteområdet for skole og barnehage, male barnehagen samt renovere personalkjøkkenet på skolen. I investeringsplanen er det foreslått tiltak med økonomisk ramme på kr 1,5 mill. i 2021 og kr 2,7 mill. i 2022.

9342 Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg

Dette er et pågående prosjekt som startet i 2019. Det har vært nødvendig å vurdere flere ulike løsninger. Som kortsiktig tiltak er kjøling etablert med mobil løsning. Prosjektet vil ikke bli ferdigstilt i 2020. Det foreslås derfor at det overføres kr 0,9 mill. fra 2020 til 2021. Det forutsettes at prosjektet ferdigstilles i 2021.

9346 Birkenes helse og omsorgssenter (Sykehjemmsbygget)

Teknisk analyse av bygget har blitt gjennomført som en del av hovedplan bygg. Kalkyler som er utarbeidet viser at det i et 15 års perspektiv bør gjennomføres vedlikeholds- og oppgraderingstiltak for en kostnad på kr 19,7 mill., men hvor det meste dreier seg om behov for oppgraderinger i et langtidsperspektiv på 11-15 år. I bygg b er vinduer/dører i deler av byggets 1. etasje fra byggeåret 1976. Det samme gjelder gulvbelegget i bygg B. Det foreslås at det utføres tiltak knyttet til dette innenfor en økonomisk ramme på kr 1,1 mill. i 2021 og at det planlegges for noe isolasjonstiltak av kaldt loft i 2023 for kr 0,1 mill.

9516 Diverse oppgradering og småprosjekt bygg

Dette er et rammeprosjekt, og skal ivareta mindre investeringsprosjekter i bygningsmassen med tilhørende uteområde. Som «tommelfingerregel» dreier det seg om enkeltprosjekter opp til ca. kr 0,5 mill. Det foreslås å sette av en investeringsramme på kr 4,5 mill. i 2021 og 2022 og kr 5,0 mill. i 2023 og 2024. I 2021 er det planlagt tiltak på Valstrand skole (bytte gamle vinduer og isolere loft), Sykehjemmsbygget og kommunehuset (oppgradering av en korridor og gulvbelegg i deler av byggene), Blink kulturskole (oppgradering utstyr), forprosjekt solcelle på kommunale bygg, Lekeplasser på skoler og barnehager (oppgradering), Valstrand skole (sandvolleyballbane), kommunehuset og storkjøkken (trafiksikkerhet, veier, snuplasser, lasterampe, parkeringsløsninger), Herefoss skole (oppgradering av sportsgulv i gymsal), kommunehuset (ny dørteknikk hoveddør), Sykehjemmet (ny heismekanisme), hovedplan bygg (tilstandsrapporter resterende bygninger).

9531 Energiltak (ENØK)

Prosjektet ble påbegynt i 2017. I 2018 ble prosjektet midlertidig stoppet i påvente nye ENØK-analyser. I oktober 2018 var saken oppe i formannskapet, og plan for gjennomføring av ENØK tiltak ble godkjent innenfor økonomiske rammer som er vedtatt av kommunestyre. ENØK-prosjektet var opprinnelig planlagt avsluttet i 2020, men som følge av stopp i 2018 gjenstår det å få på plass romstyring og SD-anlegg på Engesland skole, kommunehuset og Sykehjemmsbygget. Det foreslås derfor å overføre ubrukte midler til dette prosjektet på kr 2,3 mill. fra tidligere år til 2021 for å ferdigstille komplette ENØK-anlegg i nevnte bygg.

I påvente av mulige ombygginger som har vært til vurdering i Natveitåsen barnehage og Valstrand skole og Kulturskolen Blink, er det ikke igangsatt ENØK tiltak i disse byggene. Det samme gjelder Herefoss skole, men med bakgrunn i om skolen skal drives videre eller ikke i kommunal regi. Det vil bli utarbeidet sluttrapport for prosjektet når foreslåtte tiltak i 2021 er gjennomført. I investeringsplan for perioden 2022-2025 vil kommunedirektøren vurdere om det skal legges frem forslag om å gjennomføre ENØK-tiltak i bygg hvor det er økonomisk lønnsomt. I bygg hvor ENØK-tiltak er gjennomført, er det forutsatt at tilbakebetalingstid i gjennomsnitt ikke bør være høyere enn 10 år.

9543 Lokaler Ressurscenteret

Ressurscenteret har ansvar for tjenestene helsestasjon, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), psykisk helse og rus, samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT), psykomotorisk fysioterapeut, flyktingetjenesten og barnevern. Dagens lokaler er for små og lite tilpasset behovet. Personalet sitter til dels spredt, noe som er uheldig i forhold til godt samarbeid og samhandling. Det vil bli frigjort lokaler når vaktmestertjenesten flytter ut. Lokalene som vaktmestertjenesten bruker idag er nabolokaler til der hvor deler av personalet til Ressurscenteret er lokalisert. Ved en ombygging av lokalene vil personalet i Ressurscenteret bli samlokalisert i gode og arealeffektive løsninger for ca. 25 arbeidsplasser og 3 møterom av varierende størrelse. Prosjektet vil først være mulig å gjennomføre når tjenester innenfor teknisk drift er samlokalisert i nytt driftsbygg i Tveide næringspark. Det foreslås at det overføres en økonomisk investeringsramme på kr 0,9 mill. fra 2020 til 2021.

9547 Asfaltering diverse uteområder

I flere av skolegårdene er det et lappverk, og det mangler fall flere steder. Det er også behov for asfaltering i tilknytning til andre bygg. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,6 mill. pr år i 2021 og 2022 og kr 0,5 mill. pr. år i 2023 og 2024.

9554 Birkenes kommunehus

Kommunehuset har blitt kartlagt teknisk som del av hovedplan bygg. I et 15 års perspektiv er det identifisert vedlikeholds- og oppgraderingsbehov som er kalkulert til kr 13,5 mill. I dette prosjektet foreslås det i planperioden gjennomført tiltak for å få oppgradert gulvflater på

kjøkkenet (2021), dagsenteret (2021) og Nav (2024). Videre foreslås det solavskjerming (2021) og brannsikker lagerplass til valgurner og annet valgmateriell (2021). Det foreslås en økonomisk investeringsramme på kr 0,8 mill. i 2021, kr 0,1 mill. i 2022 og kr 0,2 mill. i 2024.

Inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift:

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9242	Planmessig utskifting inventar og utstyr	-	1 000	750	750	750	3 250
9336	Biler		745		520		1 265
9468	Maskiner og utstyr	-	200	200	200	200	800
	Sum	-	1 945	950	1 470	950	5 315

9242 Planmessig utskifting møbler, inventar og utstyr

En kartlegging for noen år tilbake viste tilstand og mangler på møbler, inventar og utstyr i enhetene. Kartleggingen viste at det var et stort etterslep, og til dels mangel på utstyr flere steder. Som følge av dette ble det vedtatt å øke investeringsrammen ganske betydelig fra budsjettåret 2018. Det er fortsatt etterslep, og i 2021 er det meldt inn behov for totalt ca. kr 1,7 mill. Det foreslås en budsjettamme på kr 1,0 mill. i 2021 og kr 0,75 mill. pr år i 2022-2024.. Følgende enheter har meldt behov; Hjemmetjenesten, Kommunikasjon og kultur, Valstrand skole, Sykehjemmet (sengeposter, vaskeri og kjøkken), Boveiledertjenesten, Birkeland skole og Engesland oppvekstsenter (skolen).

9336 Biler

Det planlegges utskifting av biler innen hjemmetjenesten og vaktmestertjenesten med en økonomisk ramme på kr 0,75 mill. i 2021 og kr 0,52 mill. i 2023. Restverdi på biler som kan selges er hensyntatt i forslaget til investeringsrammer i planperioden.

9468 Maskiner og utstyr

Nødvendig utstyr som trengs for å utføre renholds- og vaktmestertjenester. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,2 mill. i 2021, og kr 0,2 mill. i hvert av de andre årene i planperioden.

Idrett-kultur-friluftsliv

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen idrett-kultur-friluftsliv:

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9263	Valstrand skole - kulturarena		900			475	1 375
9453	Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)		700	700	700	700	2 800
9460	Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser		250	250	250	250	1 000
9552	Ny flerbrukshall					300	300
9553	Birkeneshallen - skifte av tak		900				900
	Sum		2 750	950	950	1 725	6 375

9263 Valstrand kulturarena

Teknisk analyse av bygget har blitt gjennomført som en del av hovedplan bygg. Kalkyler som er utarbeidet viser at det i et 5 års perspektiv bør gjennomføres vedlikeholds- og oppgraderingstiltak kalkulert til kr 2,6 mill. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,9 mill. i 2021 og kr 0,5 mill. i 2024. I 2021 planlegges det utført tiltak som utvendig drenering rundt gymsal, oppgradering av dører, lydplater og etterisolering av yttertak og rundt avkastkanaler.

9453 Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)

Det foreslås en investeringsramme på kr 0,7 mill. i 2021, og det samme pr år i perioden 2022-2024. Foreslåtte investeringsrammer i planperioden har tatt utgangspunkt i spesifiserte prosjekter i gjeldende 4-årsplan for idrett og fysisk aktivitet for 2017 – 2020. Det må bemerkes at investeringsrammene som foreslås i budsjettet for 2021, og i resten av planperioden er andelen som kommunen bidrar med i prosjektene. Mange av prosjektene er et spleiselag mellom kommune, stat/fylke og private/dugnad. For å kunne klassifisere denne type prosjekter som investering i kommunens regnskap, er det en forutsetning at det er Birkenes kommune som er formell eier av det som anskaffes. Hvis så ikke er tilfelle, er det å betrakte som driftstilskudd.

9460 Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser

Rullerende oppgradering av lekeplasser. Det foreslås avsatt kr 0,25 mill. i budsjettet for 2021, og det samme beløpet hvert år i resten av planperioden 2022 – 2024.

9552 Ny flerbrukshall

Kapasiteten i Birkeneshallen er en stor utfordring. Det foreslås avsatt midler til et forprosjekt i 2024 innenfor en ramme på kr 0,3 mill.

9553 Birkeneshallen – skifte tak

Taket på Birkeneshallen er av blikk, og det har vært flere lekkasjer de siste årene. Det er derfor nødvendig å gjøre tiltak. Det planlegges at taket skiftes i 2021 innenfor en estimert kostnadsramme på kr 0,9 mill.

IKT og bredbånd i spredt bosetting

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen IKT og bredbånd i spredt bosetting:

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9412	Bredbånd i spredt bosetting	2 000	-	1 500	1 500	1 500	6 500
	IKT-ramme (utstyr, systemer opplæring)		4 120	3 820	3 640	3 700	15 280
	Sum	2 000	4 120	5 320	5 140	5 200	21 780

9412 Bredbånd i spredt bosetting

Det er budsjettert med kr 2,0 mill. i 2020, hvorav kr 1,0 mill. ble overført fra 2019. Det jobbes med konkrete prosjekter, men mye tyder på at de ikke vil bli realisert i 2020. Det foreslås derfor å overføre kr 2,0 mill. fra 2020 til 2021. Dersom behovet i 2021 går utover 2,0 mill. skal det omdisponeres inntil kr 1,5 mill. fra prosjekt 9516. Det foreslås videre at det planlegges for en økonomisk ramme på kr 1,5 mill. til dette prosjektet pr år for perioden 2022-2024.

IKT-ramme (utstyr, systemer og opplæring)

Det var gjennom mange år et stort etterslep på IKT-utstyr og tilhørende infrastruktur. Dette medførte ineffektivitet i forhold til bla. undervisning i skolen. Innenfor vedtatt investeringsrammer de siste 5 årene har det blitt gjort et godt løft, og etterslepet er i stor grad blitt gjort noe med. Det er derimot nødvendig å avsette tilstrekkelig med midler til rulling av utstyr som sikrer at det ikke blir utdatert i forhold til bruken. I rammen er det også avsatt midler til infrastruktur/nettverk, digitalisering, oppgradering av fagsystemer og serveroppgradering. Det foreslås en investeringsramme på kr 4,1 mill. i 2021, kr 3,8 mill. i 2022, kr 3,6 mill. i 2023 og kr 3,7 mill. i 2024.

Samfunns-, steds-, og næringsutvikling

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen samfunns-, sted-, og næringsutvikling:

Prosjekt -nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9134	Kommunedelplan næring		600				600
9551	Forprosjekt flomsikring Tollnes	500	500				1 000
9555	Rivekostnader bygg Engesland		750				750
9557	Stedsutvikling Engesland		2 600	2 500			5 100
9676	Steds- og næringsutvikling	2 100	500	500	500	500	4 100
	Sum	2 600	4 950	3 000	500	500	11 550

9134 Kommunedelplan næring

Under arbeidet med kommuneplanens arealdel i 2019 ble det bestemt at det skulle utarbeides en egen kommunedelplan for å kartlegge og legge til rette for fremtidige næringsarealer i kommunen. Når kommunen ferdigstiller regulering av de resterende arealene i Tveide Næringspark, og det området blir utviklet i kommunal eller privat regi, finnes det ikke nye næringsarealer i kommuneplanen som er klare til videre utvikling. Derfor er det helt avgjørende for næringsutviklingen i kommunen at mulige næringsområder blir identifisert inn i en kommunedelplan. Det foreslås at dette arbeidet blir utført i 2021 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,6 mill. På grunn av viktigheten ved å komme videre med å legge til rette for næringsetablering, skal arbeidet med kommunedelplan næring påbegynnes så tidlig som mulig i 2021. Arbeidet skal ta hensyn til behovet for næringsarealer i alle de tre sentraene i kommunen.

9551 Forprosjekt flomsikring Tollnes

I januar 2019 presenterte NVE resultatene fra arbeidet som er gjort for å kartlegge flomfaren ved Flaksvann og Tollnes. Birkenes kommune søkte NVE om tilskudd og bistand til planlegging og gjennomføring av tiltak i 2020 for å sikre utsatte områder mot flom, men NVE svarte negativt på søknaden. Normalt dekker NVE 80% av kostnadene med prosjektering. NVEs erfaringer tilsier planleggingskostnader for denne type arbeid til ca. kr 10 mill. (inkl. det arbeidet som hittil er gjort). Det skulle tilsi ca. kr 2,0 mill. for Birkenes kommune. For å synliggjøre et behov, foreslås det overført kr 0,5 mill. fra 2020 til 2021. I tillegg foreslås det budsjettert med ytterligere kr 0,5 mill. i 2021 til dette formålet. Det vil bli sendt ny søknad til NVE i 2021.

9555 Rivekostnader bygg Engesland

Det pågår et skisseprosjekt som beskriver mulige alternativer for plassering og løsninger for driftsbygg og butikk. Det alternativet som vurderes som mest aktuelt forutsetter at den gamle sveitservillaen rives. I investeringsplanen er det forutsatt at dette utføres i 2021, og er grovt estimert til å koste kr 0,75 mill.

9557 Stedsutvikling Engesland

Det er sett på plassering og bygging av butikk og driftsbygg til vindkraft på Engesland. Prosjektene har gått ut og det avsettes i stedet midler til stedsutvikling på Engesland.

9676 Steds- og næringsutvikling

Det foreslås at det overføres midler fra 2020 til 2021 på kr 2,1 mill. Videre foreslås det budsjettert med ytterligere kr 0,5 mill. i 2021, og med det samme beløpet pr år i 2022 – 2024.

Kommunale veier

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen kommunale veier:

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9111	Trafikksikkerhets-tiltak		200	200	200	200	800
9623	Oppgradering kommunale veier		6 717	6 367	5 810	1 500	20 394
9665	Gatelys		3 200				3 200
9674	Driftsutstyr vei, vann, avløp		400	100	50	50	600
	Sum		10 517	6 667	6 060	1 750	24 994

9111 Trafikksikkerhetstiltak

Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,2 mill. til ulike trafikksikkerhetstiltak i budsjettet for 2021. Det samme foreslås pr. år i resten av planperioden.

9623 Oppgradering kommunale veier

Hovedplan vei ble ferdigstilt i 2020. Forslag til investeringsramme i budsjett 2021, og de øvrige årene i investeringsplanen har tatt utgangspunkt i hovedplanen med tilhørende forslag til tiltak. I 2021 foreslås en økonomisk ramme på kr 6,7 mill. Følgende oppgraderinger planlegges utført/påbegynt i 2021; Tveideveien (asfaltering inn til barnehagen), Kleppeveien (asfaltering fordelt på 2021 og 2022), Stieveien (asfaltering 600 m), Nordåsveien (reasfaltering i sammenheng med sanering av VA-ledningsnett), Risvannsveien/Grimenesveien (asfaltering fordelt på 2021 og 2022), Flakk (asfaltering) og asfaltering i forbindelse med udefinerte VA-prosjekter.

9665 Gatelys

Investering i nye LED-lys som gatelys i hele Birkenes. Full utskifting vil gi en kostnadsreduksjon årlig (vedlikehold + strøm) på kr 0,3 mill. ifølge analyser utført av Mesta. Disse lysene gir bedre sikkerhet både når det gjelder drift og for innbyggerne i og med at våre veier blir bedre opplyst.

9674 Driftsutstyr vei, vann, avløp (VVA)

Kommunen har noe maskinelt utstyr som brukes for å ivareta uforutsett vedlikehold, men også mye av det planlagte vedlikeholdet. For å få utført dette arbeidet på en rasjonell og effektiv måte, er det nødvendig å fornye noe av utstyret med gitte intervaller. I 2021 foreslås en total ramme på kr 0,4 mill. Videre i planperioden er det lagt inn forslag om en ramme på kr 0,1 mill. i 2022 og kr 0,05 mill. pr år i 2023 og 2024.

Tilskudd til andres investeringer
(budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9850	Oppgradering kirkebygg		600	600	600	600	2 400
	Sum		600	600	600	600	2 400

9850 Oppgradering kirkebygg

Investeringsrammen skal dekke nødvendige behov for oppgradering av kirkene i Birkenes kommune. Det foreslås en investeringsramme på kr 0,6 mill. i 2021 og tilsvarende ramme pr år i resten av planperioden. Dette er basert på innmeldte behov fra Den norske Kirke. Dette er netto beløp som kommunen overfører til kirken. I tillegg kommer mva.-kompensasjon på investeringene som del av finansieringen. Dette gir brutto investeringsrammer på kr 0,75 mill. i 2021-2024.

Investeringer i aksjer og eiendeler
(budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
5050	Egenkapitalinnskudd KLP		950	975	1 000	1 050	3 975
	Sum		950	975	1 000	1 050	3 975

5050 Egenkapitalinnskudd KLP

KLP er et gjensidig forsikringsselskap der kundene (kommunene) er eiere. Egenkapitalen skal utgjøre en prosentandel av pensjonsforpliktelsene. Når forpliktelsene øker, må også egenkapitalen økes. På bakgrunn av dette må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. I 2020 ble det faktiske innskuddet kr 0,84 mill. Det foreslås at det budsjetteres med kr 0,95 mill. i 2021, og svakt økende pr år i planperioden til kr 1,1 mill. i 2024.

Utlån
(budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9920	Opptak startlån	-	18 000	18 000	18 000	18 000	72 000
	Sum	-	18 000	18 000	18 000	18 000	72 000

9920 Opptak startlån

Kommunen gir startlån til kjøp og bygging av boliger i kommunen i henhold til gjeldene retningslinjer fra Husbanken. I boligstrategien legges det opp til at kommunen i større grad skal ta i bruk Husbankens ordninger til privatpersoner. Det gjelder spesielt startlån. De siste årene

har det vært en markant økende etterspørsel. Det foreslås at det i 2021 budsjetteres med kr 18,0 mill. til formålet, og at tilsvarende beløp blir avsatt hvert år i 2022-2024.

Tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler

Prosj.-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2021	2022	2023	2024	Sum
9110	Natveitåsen (salg av tomter)		-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-8 400
9531	Energiltak (ENØK)	-900					-900
9538	Tilskudd bygging tilrettelagte leiligheter			-5 850			-5 850
9540	Tilskudd boliger rus- og psykisk helse, bemannet			-7 313			-7 313
9541	Tilskudd boliger rus- og psykisk helse, ubemannet			-816			-816
9542	Tilskudd tilpasning av heldøgns omsorgsboliger		-3 438				-3 438
9557	Tilskudd butikk Engesland				-630		-630
	Sum tilskudd	-900	-5 538	-16 079	-2 730	-2 100	-27 347

9110 Natveitåsen (salg av tomter)

Kommunen har fortsatt tomter igjen som ikke er solgt. I 2017 til 2020 har det vært liten aktivitet. Arbeidet ble intensivert fra 2. halvår 2020, og det budsjetteres med salgsinntekter på kr 2,1 mill. pr år i planperioden.

9531 Tilskudd fra Enova gjeldene energiltaksprosjektet

Dette er estimert tilskudd fra Enova (ref. kommentarer merket nr 12). Det var forutsatt at tilskuddet ble utbetalt i 2020 med kr 0,9 mill. Tilskuddet foreslås overført til 2021. Dette er lagt til grunn som delfinansiering av prosjektet.

9538 Tilskudd bygging tilrettelagte leiligheter

Husbanken yter tilskudd til kjøp av tomt og bygging av denne type leiligheter. I budsjettet for 2021 er det forutsatt at det ikke er behov for å kjøpe tomt. Hovedprosjekt er forutsatt gjennomført i 2021, og at tilskudd knyttet byggeprosjektet utbetales i 2022 med kr 5,9 mill. Dette er lagt til grunn som delfinansiering av prosjektet.

9540 Tilskudd boliger rus- og psykisk helse, bemannet

Husbanken yter tilskudd til denne type boliger. Tilskuddet er forutsatt utbetalt i 2022 med kr 7,3 mill.

9541 Tilskudd boliger rus- og psykisk helse, ubemannet

Husbanken yter tilskudd til denne type boliger. Det er forutsatt å utgjøre kr 0,8 mill. med utbetaling i 2022.

9542 Tilskudd ombygging heldøgns omsorgsboliger (HDO)

Husbanken yter tilskudd til denne type prosjekter. Det er forutsatt å utgjøre kr 2,8 mill. med utbetaling i 2021. Dette er lagt til grunn som delfinansiering av prosjektet.

9557 Tilskudd butikk Engesland

Det eksisterer tilskuddordninger gjennom Mercur på denne type prosjekt. Størrelse på tilskudd kan være litt avhengig av hvordan prosjektet gjennomføres. I forslag til tilskuddsramme er det forutsatt gjennomført som et prosjekt, og med et tilskudd i 2022 på kr 0,6 mill.

Prosjekter som har vært til vurdering

Følgende prosjekter har vært diskutert og vurdert, men hvor det ikke er satt av midler i forslag til investeringsplan for 2021 -2024:

Engesland renseanlegg og vannforsyning

I forbindelse med regulering av Engesland sentrum og bygging av driftsbygg for RWE er det behov for å gjøre noe med vannforsyning og renseanlegg på Engesland. Det er ikke kapasitet til å knytte til flere bygninger til vannverket, ettersom det kun er en kapasitet på 2 - 3 m³ pr døgn. Det må settes av midler til boring av ny brønn, ny drikkevannstank, legging av nye ledninger i vei (ikke over privat eiendom), og utvidelse av eksisterende renseanlegg). Det er for mye som ikke er avklart ennå til å kunne estimere kostnader. Helt avhengig av behov og løsninger vil det ligge i intervallet kr 5,0 - 14,0 mill.

Læringscenteret (voksenopplæringen)

Denne tjenesten har operert i midlertidige lokaler i mange år. Kommunen er i dialog med Lillesand kommune om mulig samarbeid innen denne tjenesten. Det er ikke lagt inn investeringsmidler til dette i planperioden.

Tveide næringspark

Trinn 1 er ferdig utviklet, men trinn 2 og trinn 3 gjenstår. Det er ikke avsatt investeringsmidler til videre utvikling av området i kommunal regi.

Samskapningscenter Birkeland

Kommunen er delaktig i prosjektet, men det forutsettes at kommunen eventuelt skal være leietaker. Det er ikke avsatt investeringsmidler

Eiendomsselskap

Etablering av mulig eiendomsselskap er til utredning. Det er ikke avsatt midler til egenkapital e.l. i investeringsplanen for å etablere dette med kommunen som hel- eller deleier.

Flakke Loner

Treningsfelt for skytterklubben og politiet; det er ikke avsatt midler i investeringsplanen til dette prosjektet

Ladestasjon(er) for El-biler i Birkenes kommune

Bibliotek

Svømmehall/anlegg

Trepark

Vassdragscenter ved Teinefossen

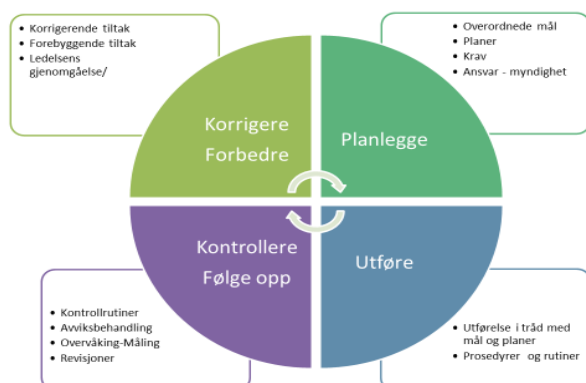

Birkenes kommune

Enhetene

Virksomhetsstyring

Hovedmålet for Virksomhetsstyring er å være en dyktig premissgiver for riktig kvalitet og effektiv drift i hele organisasjonen.

Virksomhetsstyring er med på å legge forutsetninger og rammer for drift, investeringer og oppgaveløsning. Innenfor de respektive fagområdene skal teamet utarbeide gode systemer som gjelder hele organisasjonen. Veiledning og støtte til ledere er viktig i tillegg til å kontrollere og følge opp kvaliteten. Til Virksomhetsstyring ligger også personvernombudsrollen.

Prosjekt heltidskultur og nærværarbeidet er satsningsområder i kommunen. Overordnet ansvar for heltidskultur ivaretas av personalsjef, og prosjektet har egen prosjektleder.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	9 166	6 060	13 634	12 791	12 669
Lokalt oppgjør 2019	-1 414				
Aktivitetsvekst hjemmetjenesten					
Tilbakeføring budsjett miljø Lillesand	38				
Effektivisering i organisasjonen	-680				
Reduksjon stilling 50 %		-428	428		
Lønnsvekst 2021		2 985			
Innsparingstiltak 2020 (til andre fra lønnsvekst)	-1 050	1 162			
Tilpasning administrative årsverk		-750	-500		
Reduksjon kjøp kernertjenester (overført staten)		-218			
IKT system		105			
Økt bruk av lærlinger			79	188	188
Effektiviseringstiltak			-850	-310	
Fjernet ramme ansatte under omplassering		-200			
Prisvekst		75			
Redusert premieavvik mm.		4 843			
Ny ramme	6 060	13 634	12 791	12 669	12 857

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
6100 Stab	3,00	3,00	3 567	3 493
Ansvarsområde består av kommunedirektør, økonomisjef og controller				
6200 Fellestiltak			-1 406	6 932
Budsjettrammen skal dekke kostnader ved lønnsoppgjør for alle kommunens ansatte. Budsjettmidler fordeles ut på de operative enhetene når resultatet av oppgjøret er kjent. Ellers skal premieavvik for hele kommunene dekkes budsjettmessig av denne rammen. Øvrige kostnader på dette ansvaret er bla. medlemskap/kontingenter, revisjon, samarbeid Region Kristiansand, arbeidsgiverkontroll, finansrådgivning og driftstilskudd Struktur1.				
6210 Personaltiltak	1,00	1,00	1 801	1 572
Ansvarsområde har et fast årsverk; personalsjef. I tillegg er det avsatt midler til heltidsprosjektet. For øvrig skal budsjettrammen dekke kostnader til felles kompetanseheving, lisenskostnader til felles personalsystemer og juridisk bistand til personalsaker.				
6211 Hovedtillitsvalgt	1,32	1,32	730	702
Midler til frikjøp av hovedtillitsvalgte fra Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Norsk Sykepleierforbund.				
6212 Hovedverneombud	0,20	0,20	131	128
Frikjøp av hovedverneombud				
6240 HMS og kvalitet	1,00	0,50	1 236	807
I 2021 er ansvarsområdet kuttet fra 1,0 årsverk til 0,5 årsverk. De viktigste oppgavene innenfor fagområdene kvalitet, HMS og personvernombudsrollen vil bli ivaretatt, men ikke på samme måte som i 2020.				

Samfunnsutvikling felles

Området ivaretar enkelte fellesfunksjoner for samfunnsutvikling, næring, brann og redning samt kalking av Tovdalselva. Foruten kommunalsjef samfunnsutvikling er det en stilling knyttet til kalk på dette området. Næring er knyttet til samarbeidet med Business Region Kristiansand. Brann og redning ivaretas av KBR, men kommunen yter eiertilskudd.

Målene til Samfunnsutvikling som tjenestoområde er beskrevet i dokumentet på [side 24](#).

Tiltak i 2021:

- Rullering av strategi- og handlingsplan i Business Region Kristiansand sammen med kommunene.
- Klimaplan. Det er vedtatt at det skal utarbeides en Klima- og miljøplan i Birkenes. Det oppnevnes en referansegruppe og mandat for dette arbeidet og arbeidet med planen blir igngsatt i løpet av 2021.

Tiltak som ellers er planlagt gjennomført i planperioden er omtalt i kommentarene til hver driftsenhet som er en del av Samfunnsutvikling; [side 62-69](#).

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	4 947	5 698	6 205	3 655	2 725
lokalt oppgjør 2019	51				
Innsparingstiltak 2020	700				
Tilbakeførte innsparingstiltak fra 2020		550			
15 % hjemmel overført til VA og vei		-95			
Effektiviseringstiltak			-2 550	-930	
Prisvekst		76			
Redusert sats KLP		-24			
Ny ramme	5 698	6 205	3 655	2 725	2 725

Budsjettramme fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
1145 Brannvesen			3 790	3 845
Kommunens andel av driftstilskudd til Kristiansandregionen Brann og Redning (KBR). Tilskuddet beregnes årlig på bakgrunn av innbyggertall.				
Kalking				
1159 Tovdalselva	1,0	1,0	5	0
Nasjonalt kalkingsprosjekt i Tovdalelva hvor Birkenes har ansvar for drift. Staten finansierer med prosjektmidler.				
1400 Teknisk kontor	1,15	1,0	1 186	1 628
Felles ansvar for samfunnsutvikling. Merkantil stilling, 0,15 årsverk er flyttet over til drift. Ellers utgjør større budsjettendring udefinerte innsparinger i 2020.				
1450 Næringsarbeid			717	732
Birkenes kommune har et samarbeid med Business Region Kristiansand om næringsarbeid. I henhold til samarbeidsavtale betaler kommunen for tilgang på ressurser. I tillegg ligger det inne diverse kontingenter på samarbeid på dette ansvaret.				

Kommunikasjon og kultur

16. mai arrangement på Joker Fritidsklubb 2020. Foto: Gøran Frigstad.

Enhetens tjenester er; Servicetory, politisk sekretariat, valgansvarlig, startlån, kommunikasjon, dokumentcenter/arkiv, IKT, kultur, bibliotek og fritidsklubben Joker. Enheten dekker mange ulike fagområder og tjenester, felles for disse er at vi arbeider både med interne og eksterne tjenester.

Tiltak i 2021:

- Fokus på digitalisering og kompetanseheving for 1. linjetjenesten, for å styrke samarbeidet mellom enhetene i samfunnsutvikling (hele året).
- Digitalarkiv (uttrekk fra Websak) – avlevering til Kuben, Aust-Agder museum og arkiv (2. kvartal).
- Samskapingscenteret – utarbeider konkrete forslag/løsninger på kommunale tjenester som kan plasseres i Samskapingscenteret (1. kvartal).

Tiltak i 2022 – 2024:

- Kompetanseplan for enheten og ansatte
- Digitalisering av byggesaks-, bygnings- og planarkiv, samt avlevering.
- Samskapingscenteret, videre arbeid med kommunens tjenester og hvordan disse kan samskape.
- Ordning av papirarkiv til Kuben, Aust-Agder museum og arkiv.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Oppfølging av vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet 2021-2024 samt kulturminneplan 2020-2028.
- Fortsette samarbeid med frivillige ift. ulike tiltak på kulturfeltet; bl. a rydding/merking av turstier og toppturprosjektet som er et samarbeid med idrettslagene.
- Sørge for å opprettholde/utvikle gode tiltak for barn og unge (Joker Fritidsklubb, UKM og andre barne/ungdomsarrangement).
- Digitalisering av kommunens tjenester rettet mot publikum.
- Nye tiltak etter tillitsundersøkelsen i 2020 med fokus på arbeidsmiljøet.
- Styrke samhandling mellom enhetene i tjenesteområde.
- Klima skal være et viktig grunnlag for all virksomhet i alt fra saksbehandling til innkjøp. Forankres i Klimaveikartet i Agder.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme 2020	19 704	19 819	20 789	19 314	19 614
lokalt oppgjør 2019	115				
valg		250	-250	300	-300
Udefinerte innsparingstiltak		100			
Feilbudsjettering variable lønnsutgifter kultur 2020		36			
50 % redusert stilling		-92			
Økt midlertidig ressurs dokumentresenteret 10 mnd.		425	-425		
Korrigeringer etter politiske vedtak Grasham i 2020		-150			
Tilskudd frivillige (ramlet ut 2020)		25			
Økt inntekt revisjon av samarbeid med Lillesand		-100			
Fjerne chat på nettsiden		-100			
Effektivisering		-250			
Prisvekst		219			
Tilskudd idrettslagene kunstgress og idrettsbane		800	-800		
Reduksjon sats KLP		-193			
Ny ramme	19 819	20 789	19 314	19 614	19 314

Tiltak som kommunedirektøren ikke har funnet rom for i forslaget:

- Økt tilskudd til Vegusdal og Iveland bygdemuseum. Birkenes kommune har en intensjonsavtale med Iveland ift. samarbeid om museet i Fjermedalen. Avtalen ble inngått i 2004 og tilskuddet fra Birkenes var da på kr 35000. De siste 5-8 årene har tilskuddet vært på kr 40.000. Iveland kommune har sendt søknad til Birkenes kommune om å øke tilskuddet til kr 80.000 pga. økte utgifter ift. museet.
- Pakking og avlevering av papirarkiv, kr 500 000,-
- Gjennomføring av valgday over 2 dager, samt flere dager/ kvelder til forhåndsstemming og økt bemanning som følge av Covid-19, kr 200 000,-
- Kartlegging/utredning av nåværende dokumentforvaltning i forhold til et mulig samarbeid med Lillesand kommune, kr 70 000,-

Budsjettramme 2021 fordelt pr ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
1032 Boligtilskudd			410	419
Startlån				
4000 Kommunikasjon	1,0	1,0	846	831
Ansvaret dekker utgifter som gjelder enhetsleder kommunikasjon og kultur. Effektivisering lagt inn her.				
4200 Kulturadministrasjon	1,0	1,0	857	883
Kulturadministrasjonen dekker kulturleder og innleid hjelp i forbindelse med kulturarrangementer.				
4203 Kulturarrangementer			161	164
Birkelandsdager, UKM, Allsang på jorde, Ung scene, kulturfest, julearrangementer, kulturminnedager, teaterforestillinger, konserter mm.				
4205 Tiltaksmidler kultur			64	65
Tiltak i friluftsområde.				
4206 Kulturformål - tilskudd			631	645
Tilskudd til lag og foreninger. Økt med 0,3 mill. pr. år til kommunens tre idrettslag.				

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
4207 Kapitalformål - tilskudd			71	873
Kapitaltilskudd til lag og foreninger som har mindre investeringsprosjekter. Øynaheia Løypelag mottar tilskudd på kr 21 000,- i årene 2018-2020. Tilskudd til idrettslagene kr 0,8 mill. fordeles på følgende prosjekter; rehabilitering kunstgress 11er-bane Birkenes IL kr 0,4 mill., fotball og friidrettsbane IL Gry kr 0,25 mill. Dette under forutsetning av at det unngås bruk av gummigranulat eller tilsvarende miljøfarlig masse. Klubbhus/sanitær Herefoss IL Trial kr 0,05 mill., og kiosk/sanitæranlegg Birkenes IL kr 0,1 mill.				
4208 1. og 17. mai arrangement			70	72
17. mai komiteene (Birkeland, Herefoss og Vegusdal) tildeles hvert år et tilskudd til feiring av nasjonaldagen.				
4209 Valstrand kulturarena	0,1	0,1	48	46
Ansvaret dekker 10% teknikker som vi har rammeavtale med. Teknikker brukes til arrangementer i forhold til lyd og lys.				
4210 Idrettshall			-76	-79
Utleie og utgifter til utstyr.				
4211 Andre idrettsanlegg			383	416
Tilskudd til anlegg som de frivillige drifter og eier. I tillegg drift av lysløyper, turstier/ friluftsområder.				
4212 Subsidiert leie B. hallen			43	44
På dette ansvaret føres intern overføring, slik at gratis leie av hallen for barn under 18 år synliggjøres.				
4213 Løypelag			60	61
Tilskudd til frivillige lag og foreninger som driver løypekjøring vinterstid.				
4220 Bibliotek Birkeland	0,95	0,95	1 265	1 259
Drift av biblioteket. Ansvaret dekker biblioteksjef og innleid hjelp til kvelder, helger og ferier.				
4230 Fritidsklubben Joker	0,7	0,7	445	436
Klubbleder 40%, assistenter og driftsutgifter.				
4241 Muséer og museumsdrift			430	286
Tilskudd til Birkenes bygdemuseum, og Iveland og Vegusdal bygdemuseum.				
4262 Samfunnshus			32	33
Tilskudd til private grendehus. Dekker deler av strøm og forsikring.				
4300 Kommunestyre, utvalg m.m.	1,6	1,6	3 371	3 338
Ansvaret dekker ordfører, politisk sekretær, varaordfører, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste for medlemmer i ulike utvalg. Samt drift og løpende utgifter.				
4301 Valg			10	266
Stortingsvalg i 2021. Økte utgifter grunnet Corona er lagt til. Må enten har 2 valgdager eller økt antall dager med forhåndsstemming.				
4304 Kontrollutvalget			300	304
I henhold til budsjettforslag mottatt fra Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS.				
4310 Servicetov	3,1	2,6	2 166	1 777
Ansvaret dekker personalkostander, felles kostnader for porto, rekvisita, papir, konvolutter, diverse kontormateriell og makuleringsavtale.				
4314 IKT			5 369	5 487
Driftsutgifter for hele organisasjonen, leie av kopimaskiner, lisenser og diverse.				
4317 Dokumentsenter	2,6	2,6	2 863	3 164
Driftsutgifter som gjelder ansvaret, gjelder deleierskap i Aust-Agder museum og arkiv IKS.				

Teknisk forvaltning

Tveide Næringspark sett fra fase 2.

I enheten ligger vertskommunesamarbeidet Birkenes har med Lillesand innen tekniske tjenester. Fellestekniske tjenester består av oppmåling, seksjonering, adressering, matrikkelføring byggesak, geodata og karttjenester, eiendomsskattekontor, jordbruk, skogbruk og viltforvaltning.

I tillegg består enheten av fag som bare gjelder Birkenes kommune; plan- og byggesak, kommuneplanlegging, beredskap, klima, eiendomsforvaltning, naturforvaltning, lokal kalking og industriavfall.

Tiltak i 2021:

- Digitalisering byggesaksarkiv- oppmåling
- Saksbehandling skal skje på det riktige myndighetsnivået og lengst mulig ut i organisasjonen
- Tydelig videredelegering- gjennomgang av delegasjonen i alle fagfelt

Tiltak 2022 – 2024 :

- Tverrfaglige møteplasser og rutiner for å forbedre intern samhandling slik at vi møter innbyggerne/ næringslivet på en samlet og mer profesjonell måte
- Styrke samhandlingen mellom fagmiljøene i enheten ved hjelp av de fagansvarlige

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Omdømmebygging

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	6 326	6 579	6 363	6 363	6 363
Lokalt oppgjør 2019	341				
Overføring budsjett miljø Lillesand	-38				
Innsparingstiltak 2020	-50				
Midlertidig innsparingstiltak 2020		300			

Prisvekst		-208			
Reduksjon sats KLP		-308			
Økning stilling skogbruksrådgiver fra 80% til 100%					150
Ny ramme	6 579	6 363	6 363	6 363	6 513

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
Landbruksadministrasjon				
1130 Birkenes	1,8	1,8	1 550	1 515
Jord-, skogbruk og viltforvaltning. Saksbehandling, forvaltning av tilskuddsordninger, veiledning til publikum. Inngår i vertskommunesamarbeidet fellestekniske tjenester.				
1131 Viltnemnd Birkenes			117	115
Organisering av ettersøkspersonell, godtgjørelser i henhold til arbeidskontraktene som beredskapsordning, kjøregodtgjørelse, obligatoriske kurs, nødvendig materiell etc. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1138 Festetomter			-391	-404
Inntekter fra kommunale festetomter. Det gjelder boligtomter på Herefoss, Hampehaugen barnehage, FUS barnehagene på Birkeland og på Herefoss.				
1140 Beredskap	0,3	0,3	390	387
Den løpende beredskapsarbeidet ligger hos beredskapskoordinatoren. Det innebærer oppdatering beredskapsplaner, oversikt over utstyr, øvelser og kontakt med overordnede myndigheter.				
1153 Kommuneplanlegging	0,6	0,6	684	676
Oppfølging av kommunal planstrategi og overordnede planer.				
1170 Eiendomsskatt Birkenes	0,5	0,5	632	629
Eiendomsskattekontoret vedlikeholder opplysninger i forhold til eiendomsskatten. De koordinerer takstarbeidet, behandler klagesaker og forbereder til eiendomsskattenemnda. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1171 Eiendomsforvaltning	0,5	0,5	490	482
Forvaltning av kommunens grunneiendommer. Ivaretar kommunens rolle som grunneier når det gjelder avtaler og disponering av kommunens arealer.				
Felles LK/BK samarbeid				
1180 Teknisk	1,0	1,0	283	546
Felles ansvar knyttet til vertskommunesamarbeidet innen fellestekniske tjenester. Utgifter til materiell, mobil, kurs, kunngjøringer/ annonser, arbeidsklær mm er lagt til dette ansvaret. Hjemmel som ligger på ansvaret er enhetsleder. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
Landbruksadministrasjon				
1181 Lillesand	0,8	0,8	19	-15
Jord-, skogbruk og viltforvaltning. Saksbehandling, forvaltning av tilskuddsordninger, veiledning til publikum. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i vertskommunesamarbeidet fellestekniske tjenester.				
1182 Viltnemnd Lillesand			1	-3

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
Organisering av ettersøkspersonell, godtgjørelser i henhold til arbeidskontraktene som beredskapsordning, kjøregodtgjørelse, obligatoriske kurs, nødvendig materiell etc. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1184 Oppmåling Lillesand	3,5	3,5	73	-61
Ivaretar oppmåling, adressering, seksjonering og føring i matrikkelen. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1185 Geodata Lillesand	0,5	0,5	13	-8
Geodata sin oppgave er å vedlikeholde og utvikle kommunens kart- og plandatabaser for saksbehandlere, konsulenter, innbyggere og statlige etater. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1187 Eiendomsskatt Lillesand	0,5	0,5	9	-9
Eiendomsskattekontoret vedlikeholder opplysninger i forhold til eiendomsskatten. De koordinerer takstarbeidet, behandler klagesaker og forbereder til eiendomsskattenemnda. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1401 Plan- og bygning	2,1	2,1	679	603
Behandling byggesaker og reguleringsplaner etter gjeldene regelverk, samt kundeveiledning og tilsyn.				
1402 Oppmåling Birkenes	1,5	1,5	370	304
Ivaretar oppmåling, adressering, seksjonering og føring i matrikkelen.				
1403 Geodata Birkenes	1,0	1,0	1 059	1 044
Geodata sin oppgave er å vedlikeholde og utvikle kommunens kart- og plandatabaser for saksbehandlere, konsulenter, innbyggere og statlige etater. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
Miljøadministrasjon				
1500 Birkenes	0,7	0,7	601	564
Oppgaver knyttet til miljø og naturforvaltning.				

Teknisk drift

Natveitåsen høydebasseng på Birkeland

Enhetens tjenester består av forvaltning, drift og vedlikehold av vann/avløp, kommunale veier og kommunens bygningsmasse.

Tiltak i 2021:

- Beholde og forbedre rutiner for møte- og kommunikasjonsstruktur.
- Videreføre kompetanseoverføring.
- Videreføre utarbeidelse av hovedplanene for kommunale bygg, vei og VA og drifte kommunens infrastruktur og objekter etter disse.
- Fokus på smartere løsning av oppgaver.

Tiltak i 2022 – 2024:

- Holde og vedlikeholde rutiner for møte- og kommunikasjonsstruktur.
- Videreføre kompetanseutvikling.
- Utføre konkrete tiltak i forlengelse av hovedplan bygg og vei/VA
- Prosjektene og igangsette løsning for å erstatte eksisterende renseanlegget på Birkeland.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Vedlikeholde og drifte etter kommunens FDV-system.
- Proaktive mht. å forebygge sykefravær
- Bedre dokumentasjon over hva enheten foretar seg. Våre tjenester skal være sporbare.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	19 307	18 701	18 162	16 837	16 055
lokalt oppgjør 2019	44				
Innsparingstiltak 2020	-650	350			
Overført boligkoordinator 50%		354			
10 % hjemmel overført fra Samfunnsutvikling felles		63			
Lønnsdifferanse hjemmelsendringer		-35			
Redusert husleie Birkeland bhg.		-511			
Justeringer Vann og avløp (selvkost)		112			
Prisvekst		161			
Reduksjon sats KLP		-282			
Effektivisering		-750			
Kalkulatorisk rente og avskrivninger VA			-955	-692	-281
Husleieinntekter bemannede boliger			-270	-90	
Investering gatelys, besparelse strøm			-100		
Ny ramme	18 701	18 162	16 837	16 055	15 774

Tiltak som kommunedirektøren ikke har funnet rom for i forslaget:

Vedlikehold bygg: 500,000,-
Adm.bygg: 300,000,-
Skolebygg: 50,000,-
Birkeneshallen: 50,000,-
Barnehage: 50,000,-
Sykehjem: 50,000,-
Boliger: 50,000,-
Samfunnshus: 50,000,-
Vedlikehold kommunale veier: 150,000,-

Budsjettramme 2021 fordelt pr ansvar:

Ansvar	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
1406 Parker og friområder			177	180
Tilsyn og vedlikehold av Berse, Tobias jorde, Elveplassen og andre kommunale rekreasjonsområder samt lekeplasser i kommunen. I tillegg disponeres midler fra investeringsprosjekt 9460 som hovedsakelig benyttes til kommunale lekeplasser.				
1410 Sentrale tilt. vannfors.	1,65	1,65	2 075	2 149
Drift av tre kommunale vannverk i kommunen, ett på Birkeland, ett på Herefoss og ett på Engesland, henholdsvis grunnvannsverk. Boligfelt på Mjølemoen og Grøddum får vannforsyning fra Drangsholt vannverk, som ligger i Kristiansand. Kommunen leverer vann av god kvalitet til sine innbyggere. Hovedplanen for VA (2016 – 2026) fastsetter føringer og strategi for arbeidet og prioriteringer i planperioden. Kommunen må utarbeide plan for reservevannsløsning i løpet av 2021 etter tilsyn fra Mattilsynet.				
1411 Vannledninger	0,65	0,7	-4 548	-4 455
Kommunale avgifter for vann inntektsføres samlet på vannledningsnett, ansvar 1411. Samlet skal ansvar 1410 og 1411 gå ut i null. Selvkostprogrammet Momentum benyttes for styring av avgiftsnivået i økonomiplanperioden i forhold til aktuelle investeringer og vedlikeholdsarbeider. Fond benyttes for å balansere differanser mellom inntekter og utgifter det enkelte år. Dette for å unngå store svingninger i gebyrene.				
1420 Avløpsrenseanlegg	1,73	1,68	3 075	3 611
Kommunen har tre kommunale renseanlegg, ett på Birkeland, ett på Herefoss og ett på Engesland. I tillegg har den et mindre infiltrasjonsanlegg på Mjølemoen. Renseresultatene er jevnt over gode ved anleggene. Birkeland renseanlegg er pålagt erstattet etter tilsyn fra Fylkesmannen.				
1421 Avløpsledninger	0,65	0,7	-4 028	-4 638
Kommunale avgifter for avløp inntektsføres samlet på avløpsledningsnett, ansvar 1421. Samlet skal ansvar 1420 og 1421 gå ut i null.				
1440 Kommunale veier	1,7	1,8	6 552	6 703
Vedlikeholdsarbeidet kommunale veier omfatter i tillegg til ordinært veivedlikehold også gang – og sykkelveier, rasteplasser og overvannsledninger tilknyttet veikroppen. Vintervedlikeholdet og deler av sommervedlikeholdet er konkurranseutsatt. Det er også avsatt tilleggsbeløp til støvdemping av kommunale grusveier for å hindre korrosjon av disse veiene. Tilgjengelige ressurser og midler benyttes i stor grad til å begrense pågående forfall. Hovedplan vei var ferdig i 2020. Hovedplanen vil være et hensiktsmessig styringsverktøy for fremtidig forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens veianlegg. Det er også midler i investeringsprosjekt som benyttes til påkrevde oppgraderinger og sikkerhetstiltak.				
1442 Vei- og gatelys			546	559
Drift og vedlikehold av kommunal vei – og gatelys er konkurranseutsatt. Det er også avsatte midler i investeringsprosjekt til pågående utfasing av kvikksølvkilder iht. EU sitt økodesigndirektiv som stiller krav til effektivitet på lyskilder og forbyr alle kvikksølvdamplamper.				
1600 Administrasjonsbygg	6,58	6,78	6 693	6 602
Drift og vedlikehold av kommunehuset mm. Vedlikeholdet er budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt. Hovedplan for bygg var utarbeidet i 2019. Hovedplanen vil være et viktig styringsverktøy for fremtidig				

Ansvar	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og etableringen av den må sees i sammenheng med alle ansvarene 1600 – 1609.				
1601 Drift av alle typer boliger	0,74	1,04	-3 374	-3 535
Drift og vedlikehold av kommunens utleieboliger. Leieinntektene er noe redusert grunnet usikkerhet og ustabilitet knyttet til enkelte leietakere av kommunale boliger.				
1602 Fjernvarmeanlegget			383	392
Drift og vedlikehold av flisfyringsanlegget.				
1603 Birkeneshallen	0,52	0,52	558	556
Drift og vedlikehold av Birkeneshallen. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum. Grunnet hallens alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				
1604 Samfunnshus	0,76	0,76	442	435
Drift og vedlikehold kommunens samfunnshus. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt. Lagt til grunn tilnærmet samme nivå som 2019				
1605 Skolebygg	6,76	6,76	5 578	5 512
Daglig drift og vedlikehold av kommunens skoler. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				
1606 Bygg voksenopplæring	0,16	0,16	213	214
Daglig drift og vedlikehold. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum.				
1607 Barnehagebygg	1,17	1,17	1763	1247
Daglig drift og vedlikehold av kommunens barnehager. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum. Rammen er redusert grunnet avhending av Birkeland barnehage.				
1608 Sykehjemmsbygget	1,32	1,32	2 614	2 631
Daglig drift og vedlikehold av sykehjemmet. Vedlikeholdsbudsjettet budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				

Oppvekst felles

Fellesområdet oppvekst består av kommunalsjef med strategisk, samordnende funksjon for enhetene og tjenesteområdet. Fagutvikler utdanning er en del av administrasjonen med ansvar for utvikling av fag og kvalitet. Her ligger også myndighetsoppgaver. Begge deltar i ulike nettverk i Region Kristiansand. Stillinger knyttet til skoleskyss og samordningsfunksjon for IT oppvekst ligger også til fellesområdet.

Trygt og godt oppvekstmiljø er helt sentralt for området. Gjennom folkehelsesatsingen på Agder er vi med i «Helsefremmende barnehage og skole» (HBS) og vi er nå inne i siste del av satsingen. I barnehagen er målet å lage en hverdag der barna er aktive barn gjennom dagen, mens skolen fortsetter arbeidet med involvering. Implementering av rammeplan og nye læreplaner står sentralt. Det er påbegynt en vurdering av balansen mellom trykte og digitale læremidler i forbindelse med nye læreplaner fra 1.-10.klasse,

Gjennom region Kristiansand er vi med regional barnehagebasert kompetanseheving for både kommunale og private barnehager. Vi er også med desentralisert skolebasert kompetanseheving. Vi vil gjennom denne ordningen samarbeide tett med Lillesand og disse ordningen

Målene til Oppvekst som tjenesteområde er beskrevet i dokumentet på [side 25-26](#).

Tiltak som er planlagt gjennomført i planperioden er omtalt i kommentarene til hver driftsenhet som inngår Oppvekstområdet; [side 73-82](#).

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme 2020	48 095	53 223	57 286	53 675	52 249
lokalt oppgjør 2019	77				
Innsparingstiltak 2020	5 051				
Effektiviseringstiltak			-3 825	-1 395	
Langemyr skole inkl. skyss		1 100	2 200	2 200	3 300
Prisvekst bhg. utgifter		3 200		-740	-1 110
Reduksjon barn i barnehager		-693	-1 664	-1 491	-1 248
Prisvekst		241			
Redusert sats KLP		-108			
Budsjettforlik bhg		322	-322		
Ny ramme	53 223	57 286	53 675	52 249	53 191

Økningen på området kommer blant annet av økt antall elever på Langemyr utover i perioden.

Befolkningsframskriving fra SSB gir et redusert antall barn og ut fra det reduseres antall årsverk i kommunal barnehage i perioden. Økning i tilskudd til private barnehage kommer av økt antall barn i de private barnehagene, samt prisvekst.

Det er lagt risiko på flere poster, særskilt på kjøp av andre kommuner. Med sentrale normer på bemanning i skolen, er det strukturelle tiltak som kan bidra til ytterligere effektivisering. Det er ikke rom for det som anses som nødvendige tiltak for barn og unge i et tidlig innsatsperspektiv, og heller ikke i forhold til behov spesielt knyttet til barn og ungdom i krevende livssituasjoner.

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2020 Grunnskoletiltak	3,7	3,7	16 609	17 778
Årsverk nyttet til kommunalsjef, rådgiver, ikt og skyss.				
2210 Barnehagefaglige tiltak	0,5	0,5	36 614	39 307

Årsverk knyttet til barnehagemyndighet

Natveitåsen barnehage

Natveitåsen barnehage har fem avdelinger og ligger fint plassert i Natveitåsen. Vi har gode muligheter for tur og naturopplevelser rett utenfor barnehagen. Høsten 2020 ble Natveitåsen barnehage og Birkeland barnehage slått sammen. Fra august 2020 har barnehagen 65 barn og 17,4 årsverk. Barnehagen drives i samsvar med lov og forskrifter/rammeplan for barnehagen.

Tiltak 2021:

- Legge til rette for inspirerende og inkluderende lekemiljø gjennom arbeid med fysisk inne- og utemiljø.
- Tiltak for å utvikle de voksnes kompetanse knyttet til barns psykiske helse.
- Gjennomføre opplegg knyttet til fysisk aktivitet og helse med alle barna.
- Deltakelse i ReKomp - gjennomføre ståstedsanalysen. Videre arbeid med kompetanse og organisasjonsutvikling.
- Ta i bruk digitalt verktøy for å utvikle en god og effektiv samhandling mellom hjem og barnehage

Gjennom barnesamtaler, arbeid i personalgruppa, brukerundersøkelse og tett foreldresamarbeid vil vi kunne se indikatorer på om vi når de overordnede målene til tjenesteområdet.

Tiltak 2022 – 2024:

- Gjennomføre kompetanseheving, digitale ferdigheter for alle ansatte.
- Tilrettelegge for en helsefremmende praksis gjennom arbeid med kosthold og bevegelse.
- Det lages en oppdatert plan for overgang barnehage – skole.
- Gjennomføre digital foreldreundersøkelse.
- Videreutvikle godt samspill og gode relasjoner mellom barna og mellom barn-voksne.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Satsningsområde lekemiljø og inkludering.
- Helsefremmende barnehager og skoler.
- Kompetanse- og organisasjonsutvikling gjennom deltakelse i ReKomp.
- Trygge voksne

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	11 670	10 852	9 638	9 324	9 324
lokalt oppgjør 2019	82				
Innsparingstiltak 2020	- 901	-609			
Prisvekst		-74			
Redusert sats KLP		-307			
Tilpasning bemanning bhg. fra høsten 2021		-224	-314		
Ny ramme	10 852	9 638	9 324	9 324	9 324

Ansvar	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2214 Natveitåsen Barnehage	13,2	17,4	10 852	9 638

Natveitåsen barnehage ble slått sammen med Birkeland barnehage fra august 2020. Det ble i den sammenheng gjort en nedbemanning på 3,1 årsverk. Årsverk fra august 2020 er 17,4. Fra august 2021 legges det inn en reduksjon på 1,0 årsverk. Dette fordi prognosene for Birkenes viser nedgang i barnetallet fra neste år. Dersom barnetallet ikke reduseres fra august 2021, vil det være nødvendig å opprettholde antall årsverk som på våren. Dette ligger ikke inne i budsjettforslaget.

Birkeland skole

Birkeland skole er en 1-7 skole med har 474 elever fordelt på 22 klasser og 86 barn på SFO. Skolens ledelse består av enhetsleder/rektor og en teamleder/assisterende rektor i 100% stilling og en teamleder/assisterende rektor i 60% stilling.

Tiltak 2021:

- Utviklingsskjema til skole/hjem-samarbeid digitaliseres. Elevene på 5.-7.trinn har mulighet til å ta med seg Chromebook hjem. Kommunen har blant annet kjøpt inn legosett til programmering, og skolen har også kjøpt 3D printer.

- Bruke kommunikasjonsplattformen Visma for å sikre at foresatte får riktig og relevant informasjon. Gjennomføre foreldreundersøkelse våren 2021. Aktivt bruke elevråd og brukerundersøkelser i arbeidet med å forbedre elevmedvirkningen på skolen.
- PPT har fast «kontortid» på Birkeland skole to skoletimer i uken. Tiltaket vil gi PPT bedre mulighet til observasjon i klasser og veiledning av lærere, samt større mestringsfølelse blant elevene.
Økt tilstedeværelse av helsesykepleiere er et tiltak for å forebygge og bidra til helsefremming i forhold til psykisk og fysisk helse.

Tiltak 2022-2024:

- Mer satsning på lesing. De nasjonale prøvene viser at skolen må ha økt fokus på lesing som grunnleggende ferdighet. Birkeland skole ønsker å bli en dysleksivennlig skole. Dette tiltaket vil kunne bidra til å øke leseferdighetene til elever som strever med lesing og øke deres mestringsfølelse.
- Anskaffelse og pedagogisk bruk av digitale verktøy, deriblant programmering.
- Styrking av engelskkompetanse. Skolen har behov for flere lærere med formell kompetanse i engelsk.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Personalet arbeider videre med implementering av ny nasjonal læreplan gjeldende fra august 2020. Fagfornyelsen og fokus på dybdelæring vil kreve at vi jobber på nye måter fremover.
- Tilbakemeldingene på elev- og foreldreundersøkelsen i 2020 viser at skolen kan bli bedre på å gi gode faglige tilbakemeldinger.
- I HBS-satsingen (Helsefremmende barnehager og skoler) vil skolen ta i bruk SAMM-metoden i skolen (Systematisk arbeid med motivasjon), hvor vi har fokus på psykisk helse og livsmestring i tillegg til fag.
- Skolen fortsetter med å øke kompetansen i «Tegn til tale».
- Samarbeid med RVTS (Ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). RVTS skal gjennomføre et opplegg på skolen over to ganger våren 2021. Dette vil være en gjenoppfriskning av tidligere satsning, samt opplæring for nyansatte på skolen.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	38 277	38 342	37 385	37 385	37 385
lokalt oppgjør 2019	65				
Innsparingstiltak 2020					
Prisvekst		-26			
Tilpasning drift		-250			
Redusert sats pensjon		-681			
Ny ramme	38 342	37 385	37 385	37 385	37 385

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2600 Birkeland skole - undervisning	51,24	50,82	37 476	36 663
Skolen har ca. 0,6 assistent/fagarbeider årsverk mer i stillingshjemler enn det som faktisk er i bruk. For å unngå en nedbemanning har reduksjonen vært løst gjennom midlertidige permisjoner, samt justering av lønnsbudsjettet. Skolen har behov for økt ledelsesressurs. Vi ligger ca. 40% under sammenlignbare skoler. Fra august 2022 er det behov for en mindre lærerstilling, da et trinn på 4 klasser går over til Valstrand skole.				
2610 Birkeland skole - SFO	3,07	3,26	683	722
Fra august 2020 er det 86 barn på SFO. For å dekke opp behovet i forhold til bemanningsnorm og enkeltbarn, er det behov for ca. 0,2 årsverk mer på SFO. Dette kan overføres fra stillingshjemler i skolen til SFO.				

Herefoss skole

Skolen gir undervisning i tre aldersblandede basisgrupper med henholdsvis 1.-2., 3.-4. og 5.-7. årstrinn i hver gruppe. I 2021 vil skolen sannsynligvis ha totalt 24 elever. Herefoss skole driftes av i alt 3,96 lærerårsverk og 0,6 administrasjonsårsverk. Skolefritidsordningen, som driftes av 0,4 årsverk, antas å bli benyttet av 4-6 elever. Åpningstiden i SFO er fra skoleslutt hver dag til klokken 16.00, avhengig av omsøkt behov. SFO-tilbudet følger ellers skoleruten.

Tiltak 2021:

- Arbeide med resultatene fra elev-, foreldreundersøkelsen gjennomført høsten 2020 og våren 2021, samt intern ståstedanalyse gjennomført i samme periode. Det skal utarbeides en konkret plan for hva som skal arbeides med i løpet av våren 2021.
- Tilpasse undervisningen slik at elevene opplever sammenheng mellom fagene via økt kompetanse fra kursing knyttet til fagfornyelse på høsten 2020 og våren 2021.
- Videreføre tiltak i handlingsplan jf. sist gjennomførte trivselsundersøkelse for å forbedre noen områder, men også for å beholde og videreutvikle de positive resultatene.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med

- Skolen vil delta videre i satsningen knyttet til DEKOMP, og som skolen deltok i sammen med Birkeland skole når dette startet som et pilotprosjekt.
- Oppfølging av brukerundersøkelser og elevresultatet for å kunne gi elevene undervisning med så god kvalitet som mulig innenfor de rammene som blir tildelt de

enkelte år, med forbehold om eventuelle skolestrukturendringer i perioden.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme 2020	3 764	3 793	3 737	2 763	1 400
lokalt oppgjør 2019	29				
Prisvekst		1			
Redusert sats pensjon		-57			
Nedleggelse Herefoss skole			-974	-1 363	
Ny ramme	3 793	3 737	2 763	1 400	1 400

I rammen er det ikke tatt høyde for eventuelt behov for ekstra ressurs til spesialundervisning fra og med 01.01.21 samt skoleåret 2021/2022. I planperioden foreslås det nedleggelse av skolen fra og med skoleåret 2022/2023. Økonomiske konsekvenser er basert på tall fra vurderinger om nedlegging av Herefoss skole for en del år siden. Rammen for skoleåret 2021/2022 er på et minimumsnivå nå.

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2900 Herefoss skole - undervisning	4,56	4,56	3 611	3 563
Årsverk er fordelt med 0,6 til administrasjon og 3,96 til undervisning som er et minimumsnivå.				
2910 Herefoss skole - SFO	0,40	0,40	182	175
Minstenivå for å dekke behovet og bemanningsnorm.				

Engesland oppvekstsenter

Lekemiljø i barnehagen

Engesland oppvekstsenter består av barnehage, 1-10-skole og SFO. Skole-/barnehageåret 2020/21 har vi 20 barn/26 plasser i barnehagen og 59 elever på skolen. Ledelsen består av enhetsleder og teamleder barnehage. Barna i barnehagen er for det meste delt i to grupper, for at de skal få et miljø og utfordringer som er tilpasset deres alder og nivå. Skolen er fådelt, og flere trinn slås sammen i muntlige og praktiske fag. Skoleåret 2019-20 er det 11 barn på SFO.

Side 79

Om ettermiddagene etter kl.16.00 er SFO i barnehagen.

Tiltak 2021:

- Vi gjennomfører brukerundersøkelser, ulike møter, utviklingssamtaler med foresatte og har faste barne- og elevsamtaler. Vi skal også være tilgjengelige for kontakt ved behov utover dette. Elevråd, FAU og samarbeidsutvalg brukes aktivt for å sikre involvering fra barn, elever og foresatte. Vi legger til rette for barne- og elevstyrte aktiviteter, og for at elevene skal være aktive i egen læringsprosess.
- Få på plass Visma for barnehagen og bruke Visma aktivt i skolen. Videreutvikle det vi har lært gjennom DEKOMP i skolen.
- Vi har jevnlig møter og dialog med samarbeidspartnerne våre (f.eks. helsesykepleier og PPT), og vi kaller inn andre ved behov. I tillegg videreføres Trygge voksne-arbeidet. I HBS-satsingen bruker vi SAMM (Systematisk Arbeid med Mestring, Medvirkning og Motivasjon) i skolen, med fokus på både livsmestring og fag. I barnehagen vil vi dette barnehageåret ha hovedfokus på lek og betydningen av lekemiljø, og fysisk aktivitet og kosthold. Her er også fysioterapeut involvert.

Tiltak 2022-2024:

- Tiltakene fra 2021 videreføres. Den nye DEKOMP/REKOMP-satsingen vil bli godt implementert, slik at vi utvikler det profesjonelle læringsfellesskapet på enheten.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

De ansatte i skolen og barnehagen er med i Region Kristiansand sine ordninger for kompetanseheving lokalt, henholdsvis DEKOMP og REKOMP. Her skal vi jobbe med områder som skolen og barnehagen ser at vi trenger å utvikle videre. Hvordan dette vil se ut er ikke helt klart enda. Skolen har fokus på fagfornyelsen som kom høsten 2020, og som krever at vi jobber på nye måter framover. Vi jobber også med å øke læringsutbyttet i engelsk, siden de nasjonale prøvene viser at vi bør ha økt fokus på faget. I tillegg jobber både skole og barnehage med programmer for sosial kompetanse.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	12 499	12 553	12 155	12 155	12 155
lokalt oppgjør 2019	54				
Innsparingstiltak 2020					
Tilpasse skolen til elever-helårseffekt 2020		- 343			
Reduserte refusjoner 2021		100			
Prisvekst		-28			
Redusert sats pensjon		-246			
Lønn ped. leder(tidligere assistent)		119			
Ny ramme	12 553	12 155	12 155	12 155	12 155

Budsjettet er stramt og tar ikke høyde for nye og uforutsette behov, for eksempel nye eller økte tilrådninger om spesialundervisning. Budsjettet gir lite handlingsrom, for eksempel i forhold til kompetanseheving blant de ansatte og tilpasninger til enkeltbarn/ -elever. Det vil også være lite rom for innkjøp og oppgradering av utstyr til undervisning i barnehage og skole. Det at vi er et oppvekstsenter gir oss noe større fleksibilitet i bruk av ressursene.

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2212 Engesland barnehage	4,6	4,8	2 697	2 721
Økningen i antall årsverk skyldes økning av antall barn i barnehagen.				
2800 Engesland skole - undervisning	14,32	13,46	9 732	9 322
Nedgangen i antall årsverk skyldes reduserte driftsbehov.				
2810 Engesland skole - SFO	0,63	0,46	124	112

Valstrand skole

Elevarbeider i Kunst og håndverk. Foto: Ragnhild Borø Svaland

Valstrand skole har i inneværende skoleår 223 elever og 31 ansatte. Et trinn er delt i 3 klasser og to trinn er delt i 4 klasser. Spesialundervisningen blir hovedsakelig ivaretatt gjennom deling av klasser, som gir bedre grunnlag for tilpasset opplæring. Tjenestene leveres av godt kvalifisert personale, der alle er fagarbeidere, eller pedagoger som fyller de nye kompetansekravene.

Tiltak 2021:

- Vi vil i enda større grad involvere elevene til medvirkning, når det gjelder innhold og gjennomføring av fag, samt den enkeltes og skolens elevmiljø. Dette skjer gjennom at vi har dette som fokus i elevrådsarbeider og i elevsamtaler og utviklingssamtaler. «Hva tenker du er viktig?», skal ha enda større fokus. Gjennom undersøkelser og samtaler legger vi vekt på undersøkelsesplikten og at elever og foresatte skal bli hørt.
- Ytterligere kompetanseheving innen profesjonsfaglig digital kompetanse, med vekt på bruk av IKT i undervisningen. Det vil være fokus på verktøy for tilpassing av opplæringen, kompensierende verktøy for lese- og skriveproblemer, samt programmering.
- Kompetanseheving innen tilpasset opplæring. Fokus på underveisvurdering, elevens medvirkning i spesialundervisningen og samarbeid mellom involverte parter. De ansatte i skolen og barnehagen er med på Region Kristiansand sine ordninger for kompetanseheving lokalt.

Tiltak 2022-2024:

- Større grad av praktiske opplegg innen fag.
- Større grad av fysisk aktivitet i timer og friminutter.
- Tiltakene fra 2021 videreføres.
- Skolen er praksisskole og har et samarbeid med UiA. I den forbindelse er det en intensjon at alle ansatte gjennomfører veiledningspedagogikk over en toårsperiode. Dette er i forbindelse med at vi er praksisskole og UiA vil gjennomføre dette med oss uten at det medfører kostnader.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

Skolen har fokus på fagfornyelsen som kom høsten 2020, og som krever at vi jobber på nye måter framover. Det vil særlig være fokus på tverrfaglig, flerfaglig og praktisk opplæring.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	18 830	18 894	19 257	19 257	19 257
Lokalt oppgjør 2019	64				
Innsparingstiltak 2020					
Tilpasning flere elever(1+1,5 årsverk fra høsten 2020)		688			
Prisvekst		-2			
Redusert sats pensjon		-323			
Ny ramme	18 894	19 257	19 257	19 257	19 257

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2700 Valstrand skole - undervisning	24,5	26	18 894	19 257

Rammen for 2021 er noe høyere enn foregående år. Det skyldes at skolen ble utvidet med en klasse høsten 2020, da 8. trinn var så mange at de måtte 4. deles. Økning i utgifter knyttet til en klasse mer, vil få en 12 mnd. effekt i 2021 og altså kreve mer ressurser enn i 2020. Personalkostnadene vil holde seg stabile da det ikke er vesentlige endringer i antall årsverk. Det er mulig at det vil komme endringer som følge av vedtak om spesialundervisning, men dette er vanskelig å forutsi nøyaktig.

BLINK kulturskole

Det er over 450 barn, unge og voksne i Birkenes og Lillesand som får et tilbud gjennom BLINK kulturskole. Kulturskolen har flere samarbeid med andre enheter som barnehage, skole og korps. Vi er et ressurscenter både for det offentlige og det frivillige. BLINK tilbyr opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet i musikk og dans fra nybegynner til viderekommende, både individuelt og i grupper, fordelt på 7 undervisningssteder. Kulturskolens mål er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle/kunstneriske uttrykk.

Tiltak i 2021:

- Tilpasse drift til rammeplanens krav om strukturendring,
- Legge til rette for samarbeidstid, kompetansedeling og kvalitetssikring

Tiltak i 2020-2024:

- Legge til rette for utvikling av nye tilbud i tråd med rammeplan og etterspørsel
- Utforske muligheter for gruppeundervisning
- Øke stillingsstørrelse når det er mulig slik den enkelte lærer får sterkere tilknytning til arbeidsplassen sin og har mer tid til å ivareta elever og foreldre.

Andre viktige satsninger som enheten skal arbeide med: Kulturskolen ser på mulighet for tilbud innen teknologi. Se på mulige løsninger for å redusere ventelister, blant annet pedagogiske metoder for å kunne undervise flere elever samtidig. Kulturskolens mangel på gode nok lokaler og mange små stillinger hindrer Blink i å drive kostnadseffektivt.

Økonomiske ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme 2020	1 212	1 237	1 112	1 112	1 112
Lokalt oppgjør 2019	25				
Prisvekst		-20			
Redusert sats KLP		-105			
Ny ramme	1 237	1 112	1 112	1 112	1 112

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2170 Kulturskolen ord. undervisning	3,54	3,7	243	160
Årsverk: Økt stilling til dans. Fortsatt lange ventelister på opptil 3 år for enkelte instrumenter. Tilbyr i dag ikke visuell kunst og teater.				
2171 Kulturskolen Korps Li	0,68	0,9	569	555
2172 Kulturskolen Korps Bi	0,19	0,2	154	149
2173 Kulturskolen Blikkbox	0,35	0,4	214	208
2174 Kulturskolen Ballett	0,3	0,3	-10	-24
2175 Kulturskolen Strykeopplæring	0,1	0,1	22	21
4263 Den Kulturelle Skolesekken		0,05	44	43

Ressursenteret

Enhetens tjenester består av psykisk helsetjeneste, herunder også psykomotorisk fysioterapi, helsestasjon og skolehelse tjeneste, spesialpedagogiske tiltak og utredninger (PPT og SPT), opplæring og integreringstiltak ift. flyktninger, samordningstiltak ift. kommune og politi (SLT), bosetning og oppfølging av flyktninger, herunder også opplæring. Barneverntjenester ivaretas gjennom interkommunalt samarbeid med Kristiansand kommune.

Tiltak 2021:

- Kompetansehevende tiltak for å styrke brukermedvirkning og brukerinvolvering. Herunder utdanning i Circle of security (COS), kurs i depresjonsmestring (KID) og kurs i belastning og stressmestring (KIB) for ansatte.
- Fokus på møte med den berørte, herunder barnesamtalekompetanse for ansatte i PPT og SPT. Disse tiltakene er allerede i gang så det er her mest snakk om vedlikehold.
- Fokus på å beholde ansatte slik at brukere opplever kontinuitet og stabilitet og de ansatte opplever at de har nok tid til de oppgaver de skal utføre.
- Alle tjenester skal SPØRRE brukerne om mulighet til tverrfaglig samarbeid. Det skal måles om dette er gjort. Det skal utarbeides egen mal for dette.
- Ressursenteret skal jobbe med å finne gode digitale løsninger som kan forenkle arbeidshverdagen for de ansatte og gjøre saksbehandling mest mulig effektiv.
- Søke økt samarbeid med eksterne kompetansemiljøer som RVTS og SSHF
- Ytterligere fokus på vold i nære relasjoner og tidlig innsats i forhold til dette. Store endringer på gang innenfor flere fagområder. Det viktigste, ut over det som er beskrevet over, blir å holde oversikt og få med nye endringer inn i Ressursenterets fagområder

Tiltak i 2022 – 2024:

- Kompetanseheving; innenfor Ressursenteret er det store endringer på gang både innenfor rusoppfølging og psykisk helse. Det er uvisst hva som blir konsekvensen av statens satsing her. Det samme gjelder for PPT.
- Tiltak som er beskrevet i 2021 tiltak som tenkes fortsatt videre i perioden 2022 -2024, hvor alle former for vold i nære relasjoner vil få stort fokus.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

Ressursenteret ønsker stort fokus på tverrfaglig samarbeid mellom enhetene. Både for å kunne utnytte ressurser best mulig og for å gi best mulig tjeneste. Dette vil være et fokus som enheten vil prioritere.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	41 188	38 274	38 213	35 916	36 066
lokalt oppgjør 2019	186				
Innsparingstiltak 2020	-3 100				
Midlertidig årsverk PPT		-828			
Psykisk helse					
Redusert statstilskudd		1 000			
Prisvekst		71			
Redusert sats KLP		-531			
Nødvendig oppbemanning psykisk helse kjøp av tjenester eksternt		4 000	-3 500	-500	
Nødvendig oppbemanning psykisk helse egen bolig (minimumsbemanning)			1 950	650	
Videreføring av 100% rådgiver PPT		447	-447		
Nedgang i antall flyktninger		-2 070			
Tilpasning flyktninger		-500			
Nedgang barn i barnehage spes ped		-150	-300		
Barnevern- det har vært nedgang i utgifter de to siste årene		-1 500			
Økning kommunens egenandel ressurskrevende		74			
Ny ramme	38 274	38 213	35 916	36 066	36 066

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
2400 Ressurssenteret - Fellestiltak	3,1	2,9	3 205	3 370
Årsverk knyttet til ledelse og merkantil				
2410 Helsestasjonen	8,25	7,85	5 063	4 876
Reduksjonen på 0,4 % er knyttet til prosjekt.				
2420 Barneverntjenesten			12 725	11 225
Økonomisk ramme for ansvaret er redusert med kr 1,5 mill. Dette basert på at det de siste årene har vært lavere behov for tiltak utenfor hjemmet. Det er forutsatt i budsjettet for 2021 at dette fortsetter.				
2430 PP-kontoret	2,5	2,5	3 444	3 010
Her videreføres satsing fra 2020 for å ta bort restanse. Midlertidig årsverk fortsetter derfor også i 2021. Pga. langtids sykefravær får vi ikke full kostnad her i 2021				
2435 Spes.ped. tiltak barnehage	4,2	4,2	4 743	4 551
Det knyttes stor utfordring til budsjett på dette området. Det er fortsatt saker til utredning i forhold til barn som kan ha rettigheter. Det er ikke tatt høyde for nye behov i budsjettet. Det pågår et arbeid som er knyttet til grenseoppgang mellom spes.ped. og allmenn ped.				
2440 SLT-midler		0,5	400	391
2530 Flyktningeadministrasjonen	3,5	3,5	1 570	-250
Det forutsettes at særskilt tilskudd som er mottatt de siste årene fortsetter. Det forutsetter en dialog med staten. Årsverk videreføres. Behovet til de som bosettes er endret i forhold til tidligere. Dette medfører også behov for oppfølging.				
2550 Birkenes Læringscenter	7,2	6,08	3 293	3 275
Læringscenteret nedbemannet med 2,12 årsverk i 2020. Det gjøres vurderinger ut fra behovene som til enhver tid er tilstede. I tillegg kommer prosjekter.				
3860 Psykiatrisk sykepleie	4,8(2,2)	4,8(2,2)	3 581	7 511
Her er store endringer fra 20 til 21, fast bemanning er omtrent den samme, men vi holder igjen ca. 0,5 årsverk for å se dette i litt lengre perspektiv. Vi har måttet øke vesentlig på kjøp av tjenester; derfor det store hoppet i utgift. D goe selskab er et tiltak som videreføres i 2021 og som fullfinansieres foreløpig ved tilskudd. Dette prosjektet er et viktig lavterskeltilbud.				
5520 Edruskapsvern			250	256

Budsjettet dekker kun et kjøp av en plass.

Helse og velferd - felles

De fleste eldre har god helse

Fellesområde helse og velferd består av kommunalsjef med strategisk, samordnende funksjon for enhetene og tjenesteområdene. I tillegg er LIS1 (turnuslege), kommunalt ansatte fastleger, kommuneoverlegen og samarbeid med andre kommuner samlet her, f.eks. legevakt og nettverkssamarbeid i Region Kristiansand. Oppfølging av samarbeidsavtalen (såkalt 0-avtale)

med næringsdrivende leger ved Birkenes legesenter og eierskapet av legesenteret er tilknyttet dette området.

En stor del av arbeidet i helse og velferd er rettet mot den eldre delen av befolkningen og planlegging for framtiden. Dette arbeidet er forankret i kvalitetsreformen Meld. St. 15 (2017-2018) «Leve hele livet». Reformen pågår ut 2023 og satsningsområdene er et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Et aldersvennlig Norge (lokalsamfunn) handler om å legge til rette for eldre i samfunnet. De eldre selv og befolkningen ellers inviteres gjennom reformen til å være med og skape et mer aldersvennlig lokalsamfunn. Gode planer og tiltak for dette på samfunnsnivå vil ha stor betydning for at eldre kan bo hjemme og bruke tilbud i lokalsamfunnet.

Helse og velferd planlegger å utarbeide helse- og omsorgsplan og plan for legetjenesten i planperioden. Begge med oppstart i 2021. Fastlegeordningen er satt søkelys på nasjonalt og det er en prioritert oppgave å sikre fastlegetilbudet til innbyggerne i framtiden.

Nye prognoser viser en økning i antall innbyggere over 80 år, med 60 personer i planperioden. Dette er en kraftigere økning enn tidligere prognoser viste. De fleste eldre vil ha god helse, men noen vil trenge bolig og tjenester. Oppdaterte tall for demensforekomst i befolkningen i Norge er forventet i løpet av 2020. Demensforekomst vil ha betydning for tjenestebehov i framtiden. I boligstrategiens tiltaksplan er det planlagt en økning av omsorgsboliger eller gjenåpning av sykehjemsplasser fra rundt 2025. I planperioden er det lagt inn økte ressurser til tjenester til hjemmeboende. Slik dette ser ut nå kan behovet for å åpne sykehjemsplasser komme i slutten av planperioden og en styrking av sykehjemmet vil da være mer aktuelt enn styrking av tjenester til hjemmeboende. Det vil også ses på alternative boligløsninger for eldre og andre målgrupper.

Helse og velferd er opptatt av arbeid og aktivitet for alle brukergrupper. Det er viktig for å forebygge ensomhet, ta i bruk egne ressurser, oppleve mestring i hverdagen og levekår.

Målene til helse og velferd som tjenesteområde er beskrevet på [side 26-27](#). Tiltak som er planlagt gjennomført i planperioden er omtalt under hver driftsenhet som inngår i helse- og velferdsområdet; [side 86-92](#)

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	4 659	5 387	5 972	4 697	4 232
lokalt oppgjør 2019	55				
Innsparingstiltak 2020	620	630			
Flytting legehjemmel	164				
Aktivitetsvekst hjemmetjenesten	-110				
Prisvekst		39			
Redusert sats pensjon		-84			
Effektiviseringstiltak			-1 275	-465	
Kommuneoverlege 10 % økning 1.8					
Ny ramme	5 387	5 972	4 697	4 232	4 232

Budsjett 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
3000 Omsorg - Fellestiltak	1,0	1,5	1 317	1 943
På dette ansvaret føres lønn kommunalsjef og lønn samhandlingskoordinator helse-, sosial- og omsorgsnettverket i Region Kristiansand. Lønn samhandlingskoordinator fordeles mellom Lillesand, Vennessla, Iveland og Birkenes etter fordelingsnøkkel, men 0,5 årsverk er plassert her fordi Birkenes har ledelsen av nettverket for tiden. Kompetansemidler og IKT fagsystemer helse og velferd samlet, smittevern og tilskudd foreninger føres her. Udefinert innsparingstiltak på kr 0,63 mill. fra 2020 er lagt tilbake i ramma.				
3010 Diagnose/behandling/legevakt	1,0	2,0	3 692	3 630
Kommunens andel av pasientskadeerstatning, legevakt og dagberedskap føres her. Lønn og inntekter fra refusjoner og egenandeler for kommunalt ansatte fastleger ligger her, samt lønn til tilsynslege for sykehjemmet (40 % stilling). Om det ansettes fastlege kommunalt eller på 0-avtale i ledig hjemmel er usikkert, derfor økes antall årsverk for å ta høyde for kommunal ansettelse. Kostnaden ligger fast. Kostnad for innbyggere med fastlege i annen kommune (gjestepasienter) føres også på dette ansvaret.				
3020 Legetjenester offentlig	1,13	1,13	378	399
Her føres lønn til LIS1 (turnuslege), lønn til veileder LIS1 og LIS3 (lege i spesialisering allmenmedisin), inntekter fra refusjoner og egenandeler LIS1, samt kjøp av kommuneoverlege (20 % stilling).				

NAV

NAV kommunes tjenestemeny består av økonomisk sosialhjelp, herunder lavterskeltilbud til ungdom (bla Tjenesten i Lillesand), nødbolig og Husbankens bostøtte, kvalifiseringsprogrammet, økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning. Det er søkelys på å tilby aktivitet til brukerne i form av arbeid og utdanning ved hjelp av ulike virkemiddel og tiltak. NAV stat sine oppgaver og kostnader er ikke medregnet her.

Tiltak i 2021:

- Digisos – Ta i bruk nytt program for sosialsøknader og arkiv. 1. kvartal 2021
- Individuell Plan – jobbe med å samordne på tvers i andre enheter i kommunen om denne rettigheten. 2. kvartal 2021

- Koordinere tettere med Ressurssenteret vedr brukere som har utfordringer med rus/psykisk helse samt flyktninger. Koordinere for nye brukere, avklare roller, forsterke samarbeids arenaer og overføringsmøter. 1. kvartal 2021

Tiltak 2022 – 2024:

- Gruppeinnkallinger. Vi ønsker å se grupper med like utfordringer og lage flere gruppeinnkallinger på ulike områder f. eks aktivitetsplan ikke digitale brukere.
- Hjemmebesøk. Vi ønsker å veilede bruker i større grad ved hjemmebesøk. Det kan være brukere som trenger veiledning med rusutfordringer eller manglende bo kompetanse.
- Se på muligheter for å etablere en egen aktivitetsbedrift i kommunen tilsvarende Tjenesten i Lillesand.
- Etablere tettere samarbeid med Frivillighetssentralen og «Det gode selskap» for å gi noen brukere en aktivitet.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

Det skal fortsatt ses på mulighetene for et vertskommunesamarbeid med NAV Lillesand.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme 2020	5 977	6 000	6 761	6 671	6 671
lokalt oppgjør 2019	23				
Prisvekst		52			
Redusert sats pensjon		-82			
Kvalifiseringsprogrammet					
VTA		390	-90		
Sosialhjelp		400			
Ny ramme	6 000	6 761	6 671	6 671	6 671

Budsjett 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
5500 Sosialkontor - Fellestiltak	4,6	4,6	3 504	3 448
NAV sosial opplever stort press; brukerantallet er stort og økende både innen økonomisk sosialhjelp, gjeldsrådgivning og kvalifiseringsprogrammet. I løpet av første kvartal vil vi ta i bruk Digisos som vil gi brukerne digitale løsninger på søknad, vedtak samt arkiv.				
5510 Økonomisk sosialhjelp	0,5	0,5	2 196	2 616
Utgiftene til økonomisk sosialhjelp viser en litt annen brukergruppe enn det vi har vært vant til de senere årene. Det skyldes et økende antall brukere med sammensatte behov for oppfølging (flere unge brukere med rus og psykiatriutfordringer som ikke kommer i gang i arbeidslivet og flere voksne som ikke klarer å etablere seg i arbeidslivet). For all ungdom under 30 år som skal motta sosialhjelp, er det i 2017 innført aktivitetsplikt. Dette gjøres bla gjennom kjøp av plasser ved lavterskeltilbudet «Tjenesten» i Lillesand kommune. Det er budsjettert med 2-3 brukere i kvalifiseringsprogrammet i 2021				
5540 Andre sosiale formål			300	697
Utgiftene her er kommunal betaling til arbeidsmarkedsbedriften Avigo AS fastsatt i avtale mellom kommunen og staten. Det er budsjettert for 9 brukere inkludert ressurskrevende tjeneste. I Birkenes har vi de senere årene hatt et lavt, men stabilt antall funksjonshemmede som trenger tilbudet om varig tilrettelagt arbeid her. Det er antas at antallet brukere vil øke i årene fremover.				

Boveiledertjenesten

Boveiledertjenestens ansvarsområde er tjenester til mennesker med utviklingshemming, mennesker med autismespekterforstyrrelser og/eller andre store hjelpebehov. Vi yter tjenester i bofellesskap, avlastning i institusjon og praktisk bistand/opplæring til personer som bor i egen bolig. Tjenesten har også ansvar for saksbehandling og oppfølging av støttekontakt, privat avlastning og omsorgstønad.

Tiltak 2021:

- Brukerundersøkelse gjennomføres 1.kvartal 2021. Mål om forbedret resultat sammenliknet med 2018 på områdene selvbestemmelse og informasjon
- Digitale løsninger for tilsyn på natt vurderes ved planleggingen av nye boliger
- Kompetanseutviklingstiltak gjennomføres gjennom året; Mitt livs ABC, deltagelse i fagnettverk, e-læringskurs i KS-læring. 2 fagdager pr år med aktuelle tema
- Samarbeidet med brukerorganisasjonene. Møtepunkter min 2 ganger pr år

Tiltak 2022 – 2024:

- Planlegge overgang til og etablere bolig for de som skal flytte ut fra foreldrehjemmet, i samarbeid med brukere og foresatte
- Brukerundersøkelse gjennomføres 1. kvartal 2023
- Samarbeid med brukerorganisasjonene.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med

Det har over en periode på noen år nå vært mye endringer i tjenesten. Etablering av ny avlastningsbolig og planlegging av nye boliger for ungdom som flytter ut av foreldrehjemmet. Dette sammen med krevende prosesser knyttet til tjenestene til personer med utviklingshemming under aldring gjør at det er behov for å konsolidere driften. Det planlegges derfor ikke noen store tiltak i årene 2022-2024 som et utgangspunkt.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	29 866	29 677	30 530	33 597	33 597
Lokalt oppgjør 2019	70				
Aktivitetsvekst 2020	240				
Innsparingstiltak 2020	-500	525			
Prisvekst		-683			
Redusert støttekontakt		-100			
Redusert sats pensjon		-29			
Bemanning nye boliger			3 067		
Redusert omsorgslønn		-100			
Behov i avlastningen		704			
Hjemmeboende med økt behov		88			
Ferievikar		200			
Tillegg helg		100			
Økning kommunens egenandel ressurskrevende		147			
Ny ramme	29 677	30 530	33 597	33 597	33 597

Budsjett 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
Boveiledertjenesten - 3700 fellesområde	1,3	1,3	1 445	1 428
Enhetsleder 100% stilling og merkantil stilling 30%.				
3710 Birke Dagsenter	2,1	2,1	1 277	1 245
Ingen endring i bemanning. Noe endringer i brukergruppa som p.t. håndteres innenfor gjeldende ressurser.				
Smedens Kjerr, service og 3720 ambulerende	9,83	8,55	6 960	7 445
Endring fra 2020 til 2021 med grunnlag i endrede behov for tjenester; økende helseutfordringer eldre brukere. Det er videreført innsparing fra 2020 på kr 0,53 mill. knyttet til bla. samordning av tjenestetilbud. Det er fortsatt usikkerhet til denne innsparingen. Avlastningen er overført til ansvar 3760 Avlastning				
3740 Digerhaug	11,82	10,40	9 040	8 943
Endring fra 2020 til 2021 fordi avlastningen er flyttet til 3760 Stoppedalsmyra. Økte behov i brukergruppa er håndtert innenfor turnus.				
3750 Støttekontakt/avlastning	0,8	0,9	5 985	5 902
Ingen endring, noe småjusteringer budsjett støttekontakt og omsorgslønn som er vanskelig å beregne fra år til år.				
3760 Avlastningsenhet	6,67	10,22	4 970	5 567
Stoppedalsmyra avlastning ble åpnet våren 2020. Stillinger er overført fra Smedens kjerr og Digerhaug. I tillegg økt behov for avlastning.				

Hjemmetjenesten

Enhet for hjemmetjenester skal legge til rette for at innbyggerne kan bo lengst mulig i eget hjem og motta tjenester der istedenfor på institusjon. Hjemmetjenesten jobber med fokus på egenmestring, tidlig innsats og forebyggende tjenester. Vi vet at det vil bli en kraftig økning i antall eldre i årene fremover og flere innbyggere med en demensdiagnose. Vi må tilpasse tjenestene deretter. Birkenes kommune satser bl.a. på bruk av velferdsteknologi for å kunne imøtekomme fremtidens utfordringer innen helse- og omsorgsfeltet.

Tiltak 2021:

- Øke antall aktiviteter i regi av Frivilligsentralen.
- Innføre Digihelse- en digital innbyggerdialog for hjemmetjenesten (1.kvartal).
- Innføre felles måltider i alle HDO boliger (1.kvartal)
- Øke tilbudet fra Frisklivssentralen, fokus på å styrke individuelle Frisklivssamtaler

Tiltak 2022 – 2024:

- Møteplassen er åpen flere dager i uka.
- Tiltakspakke demens skal iverksettes hos alle som får demensdiagnose.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	30 366	30 842	34 204	34 435	36 552
lokalt oppgjør 2019	46				
Innsparingstiltak 2020	-120				
Aktivitetsvekst hjemmetjenesten	550				
Dagtilbud demens			120	120	240
Fysioterapeut				225	225
Aktivitør HDO					300
Styrking av hjemmetjenester til innbyggerne		3420		1680	1700
Økt rammetilskudd til fastlegeordning/basistilskudd		439			
Ressurskrevende bruker		680			
Digital hjemmeoppfølging		37	37	19	19
Økning kommunens egenandel ressurskrevende		36,8	73,6	73,6	73,6
Inntekt Frivillighetsentralen		-171			

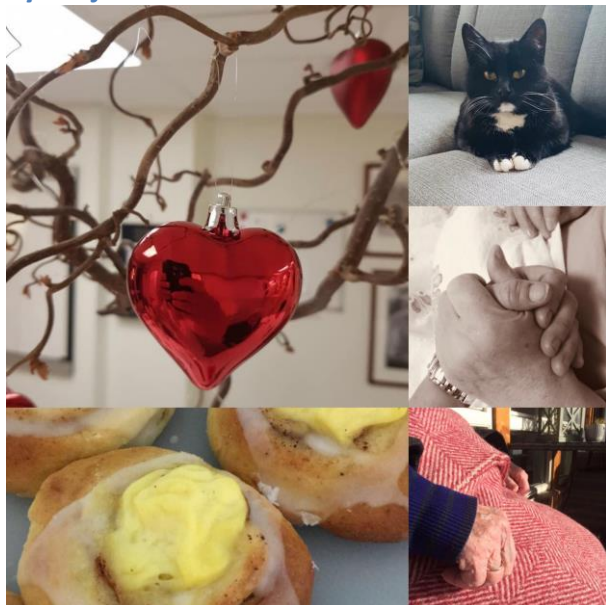

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
VTA-plass overført NAV		-290			
Prisvekst		-8			
Redusert sats pensjon		-782			
Ny ramme	30 842	34 204	34 435	36 552	39 110

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
3200 Hjemmesykepleie	24,65	29,0	20 847	23 491
Økning i årsverk 1,3 vedtatt i løpet av 2020 på grunn av flere vedtakstimer enn budsjettet for, Økning i budsjett 2021 for å dekke vedtak om nødvendig helsehjelp. I tråd med vedtatt strategi at tjenestene gis i hjemmetjenesten. 0,93 årsverk i reduksjon på grunn av at Birkenes kjøper tjenester eksternt til dette behovet fra 2020.				
3240 Personlig assistent	5,23	0,77	2 513	3 100
0,56 årsverk ligger i de 1,3 økte på ansvar 3200. Resterende reduksjon på grunn av at Birkenes kjøper eksternt til dette behovet fra 2020.				
3250 Hjelpemiddeltekniker	1,0	1,0	770	752
Helsepersonell Birkenes				
3280 legesenter	3,3	3,3	2 399	2 790
Her utgiftsføres lønn til helsepersonell samt forbruksmateriell og utstyr til daglig drift av legesenteret. Budsjettet er økt som følge av økt rammetilskudd til fastlegeordningen. Dette betyr økt basistilskudd og inngår i finansieringen av 0-avtalene.				
3830 Fysio- og ergoterapi	2,8	2,8	2 687	2 657
3840 Aktivitetssenteret	2,1	1,9	1 315	1 279
0,2 årsverk ambulerende tjeneste fjernet som en del av innsparingstiltak i 2020.				
3870 Frivilligsentralen	0,4	0,4	311	135
Tilskudd til Frivillighetssentralen kommer ikke lenger i rammetilskuddet, men som øremerket. 171 000,- i inntekt budsjettet til dette på ansvaret.				

Sykehjemmet

Sykehjemmet, sengeavdeling har ansvar for langtids- og korttids- opphold for pasienter på institusjon. I tillegg kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH) dag og natt, samt avlastningsplass på institusjon. Til sammen 25 sengeplasser hvorav inntil 10 korttidsplasser. Kommunens nattjeneste som gjelder sykehjem- og hjemmetjeneste er organisert i sykehjemsenheten som et team.

Kjøkkenet ivaretar matvareproduksjon til pasienter på sykehjem, beboere i heldøgns omsorgsboliger (HDO), middagsproduksjon og kjøring av middag til hjemmeboende. Salg og servering av middag i kantina til hjemmeboende eldre hver ukedag. Produksjon og salg av lunsj i kantina til ansatte og catering internt i kommunen.

Vaskeriet foretar vask av pasient- og sengetøy mm. på sykehjem, personaltøy sykehjem og hjemmetjeneste.

Tiltak for å nå målene:

Tiltak 2021:

- Implementering av VIPS. Sentralt i VIPS er Fagmøtet hvor primærpleier har et særlig ansvar for å sikre at omsorgen som ytes er personsentrert. Perioden 2021
- Ha ti korttidsplasser på sykehjemmet for å kunne ta imot personer/pasienter som har behov for tidsbegrensede tiltak på grunn av sykdom eller nedsatt funksjonsevne er det helt nødvendig å ha tilstrekkelig antall korttidsplasser.
- Kjøkkenet samarbeider med hjemmetjenesten og tilbyr felles måltider i fellesareal til hjemmeboende i HDO
- Digitalt nattilsyn. Videreføre innfasing av digitalt nattilsyn

Tiltak 2022 – 2024

- Fortsatt fokus på å ha ti korttidsplasser på sykehjemmet for å kunne ta imot personer/pasienter som har behov for tidsbegrensede tiltak på grunn av sykdom eller nedsatt funksjonsevne er det helt nødvendig å ha tilstrekkelig antall korttidsplasser
- Vurdere behovet får gjenåpning av en sykehjemsavdeling 7-9 plasser
- Innføre e-rom. Gjøre journalføring og dokumentasjon enklere, sikrere og mer effektivt
- Fortsette med innføring og utvikling av digitale nattilsyn

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med

- Sykehjemmet fortsetter med kvalitet- og forbedringsarbeid.
- Fortsatt fokus ved tildeling av tjenester til sengeavdelingen på sykehjemmet, at disse er i tråd med kommunens kriterier for tildeling. For at kommunen skal lykkes med strategien i helse og velferd så er dette en vesentlig del-faktor i dette arbeidet.
- Etterleve og følge opp FHI sine smittevernråd i forbindelse med Covid-19 pandemien som gjelder for sykehjem.

Økonomisk ramme i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	30 281	30 204	31 181	31 181	31 181
Lokalt oppgjør 2019	87				
Innsparingstiltak 2020	0				
Flytting legehjemmel	-164				
Bortfall reduserte lønnskostnader (for mye 2020)		440			
Nytt program kjøkken		35			
Nytt tjenestebehov		1 397			
Prisvekst		-91			
Redusert sats pensjon		-841			
Økning kommunens egenandel ressurskrevende		37			
Ny ramme	30 204	31 181	31 181	31 181	31 181

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
3300 Sykehjem	32,88	34,88	27 283	28 358
Det er økt med to årsverk på sykehjemmet pga. et lovpålagt tiltak på natt.				
3610 Kantinedrift			-293	-304
3616 Kjøkken	4,0	4,0	2 938	2 885
Kjøkkenet bytter ut sitt fagprogram fordi det gamle utfases fra produsent. Det nye fagprogrammet er noe dyrere enn det gamle.				
3617 Vaskeri	1,0	1,0	275	242

Kirken

Den norske Kirke i Birkenes utarbeider detaljert driftsbudsjett og investeringsplan som behandles i kirkelig fellesråd før oversendelse som forslag til administrasjonen i kommunen. Nødvendige avklaringer og korrigeringer gjøres før administrasjonen innarbeider størrelsen på tilskuddet som en del av forslag til totalbudsjettet til Birkenes kommune.

Økonomiske rammer i planperioden	2020	2021	2022	2023	2024
Ramme	5 255	5 255	4 779	4 779	4 779
Ekstrautgifter 2020		-71			
Støtte andre trossamfunn		-525			
Prisvekst		120			
Ny ramme	5 255	4 779	4 779	4 779	4 779

Budsjettramme 2021 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Netto ramme 2020	Netto ramme 2021
8000 Tilskudd til drift kirke			4 730	4 779
Driftstilskuddet er en videreføring av dagens drift, men hvor forventet pris/lønnsvekst er hensyntatt				
8100 Tilskudd til andre trossamfunn			525	0
Dette ansvaret er budsjett = 0 i 2021 som følge av at dette er en oppgave/tjeneste som overføres fra kommune til stat fra 2021.				

Prisliste

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Eiendomsskatt	4 ‰	3,3‰		
Eiendomsskatt under kr 1000 faktureres en gang pr år.				
Kommunale avgifter m/mva				
Renovasjon og slam innkreves av Libir IKS				
Årsavgift for renovasjon (Libir)	4 455	4 455	år	0 %
Årsavgift for hytterrenovasjon (Libir)	1 642	1 642	år	0 %
Årsavgift for slamtømming inntil 4 m3 (Libir)	2 427	2 427	år	0 %
Årsavgift for slamtømming, 5-7 m3 (Libir)	3 058	3 058	år	0 %
Årsavgift for slamtømming, over 7 m3 (Libir)	3 692	3 692	år	0 %
Årsgebyr består av forbruksgebyr og abonnementsgebyr inklusiv mva:				
Forbruksgebyr for vann	18,93	18,60	pr m3	1,8 %
Forbruksgebyr for avløp	20,76	20,30	pr m3	2,3 %
Abonnementsgebyr inklusiv mva :				
Abn.gebyr vann pr.boenhet	1731	1 604	år	7,9 %
Abn.gebyr vann pr. ruksenhet (næring)	1731	1 604	år	7,9 %
Abn.gebyr avløp pr boenhet	1211	1 014	år	19,4 %
Abn.gebyr avløp pr bruksenhet(næring)	1211	1 014	år	19,4 %
Tilknytningsgebyr inklusiv mva:				
Tilkn.gebyr for vann for alle boliger	29901	29 901	pr boenhet	0,0 %
Tilkn.gebyr for avløp for alle boliger	25407	25 407	pr boenhet	0,0 %
Utvidelse av areal (>60m2) for alle boliger	20	20	kr/m2/van n	0,0 %
	20	20	kr/m2/avlø p	0,0 %
Tilkn.gebyr vann næringsbygg	20	20	kr/m2	0,0 %
Tilkn.gebyr avløp næringsbygg	20	20	kr/m2	0,0 %
Feiegebyr:				
Årsgebyr for feiing/tilsyn av helårsbolig	185	179	år	3,5 %
Årsgebyr for feiing/tilsyn av fritidsbolig	185	179	år	3,5 %
Gebyr				
Gebyrer for arbeid etter eierseksjonsloven reguleres årlig per 1. januar i henhold til Statens kartindeks for kart. Og oppmålingsarbeider.				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Seksjonering/reseksjonering(uten befarings): 2 seksjoner	11 264	11 264		0,0 %
Seksjonering/reseksjonering (uten befarings): 3-30 seksjoner. Gebyret øker med kr 500 for hver seksjon utover de to første hvor gebyret er fastsatt i pkt.1	512	512		0,0 %
Seksjonering/reseksjonering(uten befarings): 31-50 seksjoner. Fra og med seksjon 31 øker gebyret med kr 200 for hver seksjon utover satsen for 30 seksjoner etter pkt 2.	205	205		0,0 %
Seksjonering/reseksjonering(uten befarings): over 50 seksjoner. Gebyret settes som i punkt 3, og gebyret for 50 seksjoner er maksimalgebyret.	29 696	29 696		0,0 %
Befaring	3 584	3 584		0,0 %
Sletting(oppheving) av seksjonering Saker som ikke er fullført(når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår begjæringen, eller saken trekkes):	3 072	3 072		0,0 %
Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt:	512	512		0,0 %
	Vurderes av saksbehandl er ut fra hvor langt saken er kommet	Vurderes av saksbehandl er ut fra hvor langt saken er kommet		
Gebyrregulativ oppmålingstjenester-Gebyr etter matrikkelloven(lovens § 32, forskriftene §16				
<i>1. Etablering av matrikkelenhet</i>				
a. Etablering av grunneiendom og festegrunn				
areal fra 0-100 m2	12 292	12 292		0 %
areal fra 101-500m2	19 667	19 667		0 %
areal fra501-2000m2	23 354	23 354		0 %
areal fra 2001m2-økning pr. påbegynt daa	1 844	1 844		0 %

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Ved fradeling av flere tilgrensende tomter samtidig betales 80 % av satsene fra om med tomt nr 2. For opprettelse av nytt punktfeste betales 2/3 av taksten for opprettelse av eiendom 0-100m2. For areal over 5000m2 betales gebyr etter medgått tid (se pkt 10.), men minstesats etter pkt. 1a beregnet inntil 6 daa.				
b. Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn				
areal fra 0-500m2	19 667	19 667		0 %
areal fra 501-2000m2	23 354	23 354		0 %
areal fra 2001m2-økning påbegynt daa Hvis forretningen gjennomføres uten grensemerking gis det 50% reduksjon fra laveste sats.(jfr. Matrikkelloven §34 og forskriftens§40)	1 844	1 844		0 %
c. Oppmåling av uteareal på eierseksjon				
Samlet gebyr for 2 seksjoner- hver med uteareal på inntil 1000m2:	20 000	20 000		0 %
Tillegg pr seksjonert uteareal f.o.m. areal nr 3 t.o.m. areal nr 20- alle på inntil 100m2 Hvis seksjonerte utearealer fom areal nr 3 er over 100m2, det er mer enn 20 seksjonerte utearealer, eller utearealene for noen av de to første seksjonene er større enn100m2, settes gebyret etter medgått tid(pkt10), med en minstepris som for 2 uteareal under 100m2 og 18 uteareal under 100m2(altså kr 38 000,-)	1 000	1 000		0 %
d. Etablering av anleggseiendom				
areal fra 0 – 2000 m2	30 729	30 729		0 %
areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt daa	3 687	3 687		0 %
Gebyret beregnes ut fra anleggseiendommens grunnflate.				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
e. Registrering av jordsameie Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid f. Opprettelse av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning I tillegg til gebyr etter henholdsvis 1a, 1b, 1d eller 1e kommer følgende gebyr: 1 tomt 10% av gjeldende gebyrsats. FOM tomt 2 ved fradeling av flere tomter i samme flest samtidig 8% av gjeldende gebyrsats.				
<i>2. Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering</i> Når saken trekkes før varsel er sendt 15% av gjeldende gebyrsats. Når saken trekkes etter varsel er sendt, men før oppmålingsforretning/måling 30% av gjeldende gebyrsats. Når saken trekkes etter oppmålingsforretning/ måling 80% av gjeldende gebyrsats.				
<i>3. Grensejustering</i>				
a. Grunneiendom, festegrunn og jordsameie Ved grensejustering er reglen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar. I tillegg kan ingen enhet avgi brutto areal som i sum overstiger 20 prosent av enhetens areal før justering. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 a. b. Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d + et påslag på 30%. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
<i>4. Arealoverføring</i>				
a. Grunneiendom, festegrunn og jordsameie Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 a + et påslag på 30 %. b. Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d + et påslag på 30 %. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.				
<i>5. Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ve oppmålingsforretning eller kartforretning</i>				
For inntil 2 punkt	4 302	4 302		0 %
For overskytende grensepunkt, per punkt	615	615		0 %
Maksimalt gebyr ikke høyere enn fullt gebyr etter pkt. 1				
<i>6. Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter</i>				
For inntil 2 punkt	7 375	7 375		0 %
For overskytende grensepunkt, pr punkt	1 844	1 844		0 %
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid. Når hele tomten måles opp settes gebyret etter pkt.1.				
<i>7. Registrering av privat grenseavtale</i>				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Gebyr fastsettes etter medgått tid				
<i>8. Urimelig gebyr</i>				
Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette redusert gebyr.				
<i>9. Utstedelse av matrikkelbrev</i>				
Matrikkelbrev inntil 10 sider –følger av forskrift	175			
Matrikkelbrev over 10 sider-følger av forskrift	350			
Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.				
<i>10. timepris</i>				
For arbeider hvor det ikke passer å bruke faste satser	1 475	1 475		0 %
<i>11. Betalingstidspunkt</i>				
Som hovedregel kreves gebyret etterskuddsvis.				
<i>12. Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken</i>				
Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.				
<i>13. Kartdatapriser</i>				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Kartdata kan bestilles via kommunens hjemmeside Gebyrene kan reguleres årlig per 1. januar i henhold til Statens karverks indeks for kart-og oppmålingsarbeider. Gebyr skal betales til kommunekassa etter regning fra oppmålingsmyndigheten. Eventuelle tinglysningsutgifter kommer i tillegg. Betaling skjer etter det regulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Det gjelder også tinglysningsgebyr.				
Betalingsregulativ for plan og byggesaker er uten mva				
2.1 tiltak etter PBL2008 § 20-1, bokstav a og b: Bygg m/boenheter				
Enebolig (inkl. fritidsbolig/hytte)	7 837	7 586		3,3 %
Enebolig m/sekundær boenhet	9 353	9 054		3,3 %
Rekkehus, kjedehus, to-mannsboliger, leilighetsbygg med mer - per boenhet	5 688	5 506		3,3 %
Tilbygg/påbygg/ombygging annet med bruksareal større enn 50 kvm	7 812	7 563		3,3 %
Tilbygg/påbygg/ombygging annet med bruksareal mindre enn 50 kvm	5 207	5 041		3,3 %
2.2 Tiltak etter PBL §20-1, bokstav a og b: Andre typer bygg (Næring/industri/lager/garasjer//offentlig mv.) Gjelder nybygg/tilbygg/påbygg/ombygging				
For de første 50 m2(BRA)	5 056	4 894		3,3 %
For de neste 51-100 m2(BRA) pr kvm.	7 837	7 586		3,3 %
For de neste 101-200 m2(BRA) pr kvm.	12 499	12 100		3,3 %
For den neste 201-400m2 (BRA) pr kvm.	18 743	18 144		3,3 %
For de neste over 400 m2 (BRA) pr kvm.	23 432	22 684		3,3 %
2.3 alle andre søknadspliktige tiltak etter PBL § 20-1 og § 20-2				
Eks: Endring av tillatelser, bruksendring(*), riving, terrenginngrep, støtemurer, gjerder, innhengninger, fasadeendring, brygger, bassenger, fyllinger, støyskjermer, heis, piper, skilt, ventilasjonsanlegg og andre tekniske installasjoner, VA-anlegg.	4 339	4 201		3,3 %
Alminnelig driftsbygning i landbruket	7 749	7 502		3,3 %
Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass	5 081	4 919		3,3 %
*for ombygging/tilbygg/påbygg i forbindelse med bruksendring kommer gebyr for dette i tillegg				
2.4 Søknad om ansvarsrett som selvbygger (PBL2008 Kap 23)	1 129	1 093		3,3 %
2.5 Ferdigattest				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Midlertidig brukstillatelse	1 102	1 067		3,3 %
Utstedelse av ferdigattest 4 år etter igangsettelse eller 2 år etter midlertidig brukstillatelse	2 823	2 733		3,3 %
2.6 delingssaker etter PBL 20-1 , bokstav m				
Fradeling av areal pr parsell i LNF-områder	9 739	9 428		3,3 %
Fradelinger i områder avsatt til bebyggelse i kommuneplanen	6 493	6 285		3,3 %
Fradeling i tråd med reguleringsplan/kommuneplan	2 706	2 619		3,3 %
2.7 Dispensasjonssøknad etter PBL 2008 § 19-2 og § 19-3				
Dispensasjon fra nye reguleringsplaner(maks 10 år)	6 493	6 285		3,3 %
Disp fra LNF-formål og plankrav	6 493	6 285		3,3 %
Andre dispensasjoner (gjelder også hensynsoner)	3 788	3 667		3,3 %
Ved søknad om tiltak på bebygd eiendom i LNF-område etter §20-5 betales det kun dispensasjonsgebyr (ikke behandlingsgebyr)	3 653	3 653		
Gebyr ved ulovligheter <i>Tilsyn med ulovlig byggevirkosomhet faktureres den som har begått ulovligheten. Både tiltakshaver og utførende foretak kan faktureres. Tilsynet faktureres etter medgått tid, timepris. Kommunen har etter pbl § 25-1 2. ledd plikt til å føre tilsyn når den blir oppmerksom på ulovligheter. Hvis det skal søkes om ettergodkjenning, faktureres det for behandling av søknaden på ordinær måte. Dette kommer i tillegg til gebyr for tilsyn. Kommunen kan ilegge overtredelsesgebyr i samsvar med SAK 10 kapittel 16</i> Ved påklaging og evt. Omgjøring av vedtak skal det faktureres fullt behandlingsgebyr. Det beregnes halvt behandlingsgebyr ved avslag. Dersom kommunen finner det nødvendig å leie inn sakkyndig bistand til saksbehandling i bestemte saker, faktureres kommunens utgifter til bistanden med et tillegg på 15 % av normale gebyrer. Tiltakshaver skal varsles før det gjøres avtale med sakkyndig.	1 594	1 543		3,3 %
§ 3 PLANSAKER Gebyret gjelder reguleringsplaner etter PBL2008 §12 og er delt inn i et grunngebyr og et arealgebyr. 3.1 Det betales for å bringe et forslag til plan/planendring fram til 1. gang behandling. Inklusiv annonse og materialgebyr	84 730	82 023		3,3 %
3.2 Arealgebyr Arealgebyret beregnes utelukkende etter det som i planforslaget foreslås regulert til nye byggeformål jfr. PBL2008 § 12-5 nr 1, med avgrensning av gebyrsummen oppad og nedad. Det beregnes et arealgebyr på kr 8,-/BRA. BRA beregnes etter NS 3940. Arealgebyret har en				

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
minimumsgrense på 30 000 og en maksimumsgrense på 100 000.				
3.3 Gebyrreduksjoner				
3.3.1 Små reguleringsendringer etter PBL2008 § 12-14(delegert til rådmannen) Unntas arealgebyr og betaler kun 1/4 av grunngebyret.	21 183	20 506		
3.3.2 For mindre reguleringsendringer etter PBL2008 § 12-14, andre avsnitt, første punktum betales 1/3 gebyr(av grunngebyr og arealgebyr)	28 243	27 341		
3.3.3 Saker etter PBL2008 § 12-11, betaler 1/3 gebyr av grunngebyret dersom kommunen ikke finner grunn til å fremme forslaget (innbetalt gebyr etter dette pkt. kommer til fradrag for sak som føres videre til politisk behandling).	28 243	27 341		
3.3.4 Det betales for å bringe et forslag til plan uten krav til konsekvensutredning for område for råstoffutvinning fra til 1. gangs behandling. Inklusive annonse og materialgebyr	41 320	40 000		
§4 Forurensing				
4.1 Søknad om utslipp				
Søknad om tillatelse til utslipp etter Forurensningsforskriftens § 12-5	4 958	4 800		3 %
Søknad om tillatelse til utslipp etter Forurensningsforskriftens § 13-5	9 873	9 558		3,3 %
4.2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider etter forurensningsforskriften kap 2. Forutsetning om vedtatt forskrift utarbeidet i 2020				
Anslått mengde forurenset masse 100 - 1000 m3 Tiltakskategori 1	6 818	6 600		3,3 %
Anslått mengde forurenset masse 1000 - 10 000 m3 Tiltakskategori 2	16 941	16 400		3,3 %
Anslått mengde forurenset masse 10 000 - 100 000 m3 Tiltakskategori 3	33 882	32 800		3,3 %
Anslått mengde forurenset masse >100 000 m3 Tiltakskategori 4	67 765	65 600		3,3 %
Saker etter jord- og konsesjonslov				
Konsesjonssaker		5000	sak	
Delingssaker etter jordloven		5000	sak	
Øvrige priser er ikke momsplichtige Kommunale bygg og leiligheter				
Trygdeboliger Birkeland, 1-12(u/strøm)	4 620	4 472	mnd.	3,3 %

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Trygdeboliger Smedens Kjerr 60-66(u/strøm)	4 983	4 823	mnd.	3,3 %
Herefoss Aldersboliger	4 855	4 700	mnd.	3,3 %
Bofellesskap i kommunehuset m/strøm	6 860	6 641	mnd.	3,3 %
Serviceleiligheter tilknyttet sykehjemmet m/strøm	7 632	7 388	mnd.	3,3 %
Serviceleiligheter Rognelia	7 314	7 080	mnd.	3,3 %
Gjeldende øvrige boliger kommunen har til utleie settes disse til markedspris ved inngåelse av nytt leieforhold. Husleie på inngåtte kontrakter reguleres ihht. husleieloven.				
Barnehagesatser (søskenermoderasjon 30 %)				
100% - 5 dager/uke-forslag statsbudsjett (2021)	3 230	3 135	mnd.	3,1 %
80% - 4 dager/uke	2 856	2 765	mnd.	3,3 %
60 %- 3 dager/uke	2 518	2 437	mnd.	3,3 %
Skolefritidsordning (søskenermoderasjon 20 %)				
Timesats pr time/uke 5-14 t/per uke	183	177	mnd.	3,3 %
Timesats pr time/uke 15-18 t/per uke	170	165	mnd.	3,3 %
Timesats pr time/uke 19-20 t/per uke	156	151	mnd.	3,3 %
Timesats pr time/uke 21-22t/per uke	148	143	time	3,3 %
Besøksats	54	52		3,3 %
Heldagstilbud skolens ferier	272	263		3,3 %
Matpenger	121	121	mnd.	0,0 %
Kulturskolen (søskenermoderasjon 20 %)				
Individuell undervisning	3 595	3 480	år	3,3 %
Gruppeundervisning	2 644	2 560	år	3,3 %
Blikk Box	2 644	2 560	år	3,3 %
Leie strykeinstrument	775	750	år	3,3 %
Makspris familie (2,5 ganger full egenandel)	8 700	8 700	kurs	0,0 %
Hjemmebaserte tjenester				
Leie trygghetsalarmer - digital	3 792	3 671	pr år	3,3 %
Husleie korttidshybler de første tre uker	235	227	døgn	3,3 %
Husleie korttidshybler etter tre uker	263	255	døgn	3,3 %
Pårørende rom pr døgn inkl. 1 stk middag	313	303	døgn	3,3 %
Middagsombringning med dessert	85	82	pr måltid	3,3 %
Middagsombringning uten dessert	75	72	pr måltid	3,3 %
Fullkost	137	0	døgn	
Bruk av vaskemaskin div. utleieboliger	28	27	pr gang	3,3 %
Leie av Bestestua	332	321	Pr. gang	3,3 %
Møteplassen	332	321	pr dag	3,3 %
Inntektsgrunnlag:				
Inntekt inntil 2 G, pris pr time	79	77	pr time	3,3 %
Inntekt 2 G t.o.m. 3 G, pris pr time	200	125	pr time	50,0 %

Prisliste	Forslag budsjett 2021	Budsjett 2020	Enhet	Endr. i %
Inntekt 3 G t.o.m. 4 G, pris pr time	230	155	pr time	50,0 %
Inntekt 4 G t.o.m.6 G, pris pr time	270	180	pr time	50,0 %
Inntekt over 6 G, pris pr time	295	197	pr time	50,0 %
Maksimal betaling pr. mnd. 25 timer x timepris. Maksimalsatser reguleres av de statlige vederlagsforskriftene, for inntekt inntil 2 G vil det si 215 pr måned gjeldende 2021. Korttidsopphold institusjon maks døgnpris er lik statlig definerte maksimalpriser- gjeldende 2021 er det i statsbudsjettet kr 175,- pr døgn, eller kr 95,- pr dag eller natt.				

Utleiepriser møtelokaler -inkludert renhold	Øvrige leietagere 2021 -40% påslag	Lag/fore- ninger og kommun alt ansatte 2021	Øvrige leie- tagere 2020 - 40% påslag	Lag/fore- ninger og kommun alt ansatte 2020	Enhet
Heimdal + Lille Heimdal	1 685	1 204	1 631	1 165	dag
Heimdal + Lille Heimdal	843	602	816	583	1/2 dag/kveld
Heimdal	1 179	842	1 142	815	dag
Heimdal	590	421	571	408	1/2 dag/kveld
Lille Heimdal	673	481	652	466	dag
Lille Heimdal	337	241	326	233	1/2 dag/kveld
Anretningskjøkken	304	217	294	210	dag/kveld
Audiovisuelt utstyr	405	289	392	280	dag/kveld
Flakksvann	673	481	652	466	dag
Flakksvann	337	241	326	233	1/2 dag/kveld
Himmelsyna	2 022	1 444	1 957	1 398	dag
Himmelsyna	1 179	842	1 142	815	1/2 dag/kveld

	Øvrige leietagere 2021 -40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2021	Øvrige leietagere 2020 - 40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2020	Enhet
Utleiepriser møtelokaler -inkludert renhold					
Aktivitetssenteret	330	236	319	228	1/2 dag/kveld
Pc med trådløst internett	204	146	197	141	stk
Tilkobling trådløst internett til egen pc	77	55	75	54	stk
Data kurs priser ihht. avtale					
Utleiepriser Birkeneshallen					
Alle under 18 år - gratis					
1/3 hall	188	134	182	130	time
2/3 hall	230	164	222	159	time
1/1 hall	311	222	301	215	time
(Sosiale arrangement flere dager etter egen avtale)		0			
Leie hall ferie minstepris	2 068	1 477	2 002	1 430	dag
Leie miljørommet	1 035	740	1 002	716	dag
leie miljørommet	215	154	208	149	time
Leie miljørommet kveld	624	446	604	432	kveld
Forretningsarr./Kulturarr. Etter avtale		0			
Leie hall+miljørom til bursdag (2t), kr 100/ekstra halvtime	1 120	800	1 120	800	
Tobias jorde og tomta					
Salgsplass (ved flere dager: etter egen avtale)		gratis*		gratis*	dag
Tobias jorde inkl. scene, scenerom , bord og stoler m.m.		gratis*		gratis*	dag
Tobias jorde (inkl. scene osv.) kommersielle/private					dag
Tobias jorde - mindre plasskrevende arr.					dag
Tomta: Leie av torgplass, kommersielle foretak	310		300		dag
Tomta: Leie av torgplass, kommersielle foretak	1 343		1 300		dag
*kommunalt ansatte må betale som private					uke
**gratis for lokale lag/foreninger og infoboder uten salg					dag
Valstrand kulturarena					
Frivillige foreninger					
FASTE TREN/ØVELSER					
alle under 18 år gratis					
gymsal	187	133	181	129	time
blackboks	181	129	181	129	time

	Øvrige leietagere 2021 -40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2021	Øvrige leietagere 2020 - 40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2020	Enhet
Utleiepriser møtelokaler -inkludert renhold					
musikkavdeling	95	68	95	68	time
kantine	181	129	181	129	time
ENKELTARRANGEMENT:					
kantine m/kjøkken - halv dag	2 359	1 685	2 283	1 631	0
kantine m/kjøkken - hel dag	3 034	2 167	2 937	2 098	0
Blackboks:					
uten utstyr-halv dag	444	317	430	307	time
uten utstyr-hel dag	740	529	717	512	time
m/amfi, enkel lyd, prosjektor-halv dag	1 481	1 058	1 434	1 024	time
m/amfi, enkel lyd, prosjektor-hel dag	2 221	1 587	2 150	1 536	time
Gymsal					
gymsal- halv dag	444	317	430	307	halv dag
gymsal-hel dag	740	529	717	512	hel dag
Gymsal og Blackboks					
uten utstyr-halv dag	889	635	860	614	halv dag
uten utstyr-hel dag	1 481	1 058	1 434	1 024	hel dag
m/amfi og enkelt utstyr	2 592	1 851	2 509	1 792	halv dag
m/amfi og enkelt utstyr	2 962	2 116	2 867	2 048	hel dag
m/fullt utstyr lys og lyd	7 405	5 289	7 168	5 120	halv dag
Kulturarenaen fra fredag ettermiddag til og med søndag med mulighet for å bruke gymsal og blackboks (uten utstyr) .	5 600	4 000			
Samme som over, men kun kantina med kjøkken	4 200	3 000			
Samme som over med kantine og blackboks uten gymsal	4 900	3 500			
Kantina på kommunehuset, inkl. kjøkken og audio fra fredag ettermiddag tom søndag	3 500	2 500			
Samme som over uten audio	2 940	2 100			
Lån/leie av Valstrand kulturarena og Birkeneshallen til enkeltarr. er gratis for lag/foreninger som driver aktivitet for barn/ungdom u/18 år. Må betale for evt. leie av lydanlegg.					
Alle kommunalt ansatte skal betale for leie av kommunens lokaler (kommunehus, Valstrand Kulturarena, gymsaler, idrettshall) på lik linje med lag og foreninger.					
NB! Hel dag utgjør 8 timer eller mer!					
Andre avgifter					
Alkoholavgifter: Avgiftene er i henhold til alkohollovens forskrifter					

